

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอน
ของออร์ฟและดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนรุ่งอรุณ

เชษฐพงศ์ รอดฤดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีตะวันตก

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**CONSTRUCTING OF BASIC READING NOTES EXERCISE
PACKAGE OF DRUM SET DEPARTMENT OF MUSIC
WESTERN MUSIC SUBJECT FOR
PRIMARY 4 - 6 STUDENTS**

PHAYUT NAVIKASHEWIN

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements

for Master of Arts in Western Music

Academic Year 2019

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนว
การสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

ชื่อผู้วิจัย เศรษฐพงศ์ รอดฤดี

สาขาวิชา ดนตรีตะวันตก

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน

ปีการศึกษา 2562

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดมหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.กณกร สว่างเจริญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

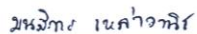
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิษณ์เสก ย่านเคิม)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกชัย พุทธิธัญ)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ
ชื่อผู้วิจัย	เชษฐพงศ์ รอดฤดี
สาขาวิชา	ดนตรีตะวันตก
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุ่น
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ 2) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน ที่เรียนวิชาดนตรีพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ จำนวน 8 ชุดกิจกรรม 2) แบบประเมินในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนด้านกระบวนการของกิจกรรมประกอบด้วยแผนการสอน จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 81.49/89.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการใช้ชุดกิจกรรม พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.64 คิดเป็นร้อยละ 96.4

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม การพัฒนาทักษะดนตรี ดนตรีศึกษา

Title	Learning Activity Set for Developing Music Skills Based on Orff and Dalcroze's Teaching Approach for Grade 1 Students Roong – Aroon School
Author	Chetthaphong Rotrudee
Program	Western Music
Major Advisor	Assistant Professor Dr. Pimonmas Promsukkul
Co-advisor	Assistant Professor Dr. Monsikarn Laovanich
Co-advisor	Assistant Professor Dr. Praweena Aiemyeesoon
Academic Year	2019

ABSTRACT

This research aims to 1) create a learning activity set for developing music skills based on Orff and Dalcroze's teaching approach for Grade 1 students Roong-Aroon School and 2) study the results following the application of the learning activity set for developing music skills based on Orff and Dalcroze's teaching approach for Grade 1 students Roong-Aroon. The sample in this research are 25 Grade 1 students of Roong-Aroon School, Second Semester, Academic Year 2019, who enrolled in the Fundamentals of Music course. The tools used in this research include: 1) 8 learning activity sets for developing music skills based on Orff and Dalcroze's teaching approach, 2) the unit learning assessment form, and 3) the learning achievement assessment test. The statistics used in analyzing the data are percentage and average.

The research has found that:

1. The students' average score on activity process, which consists of 3 unit lesson plans, stands at 81.49/89.86, which is higher than the one set by the researcher at 80/80.
2. The students' learning achievement score following the application of this learning activity set stands at an average of 9.64, which is equivalent to 96.4 percent.

Keywords: Learning Activity Set, Developing Music Skill, Music Education

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครูหมวดดนตรีสากล และนักเรียน โรงเรียนรุ่งอรุณ จังหวัดกรุงเทพมหานครทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและคอยเป็นกำลังใจในการศึกษาค้นคว้า ทำให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องสำหรับใช้ในการพัฒนางานให้มีความก้าวหน้าต่อไปในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี

อนึ่งคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครอบครัวของผู้วิจัย บุรพจารย์ ตลอดจนงานวิจัยและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการศึกษามาโดยตลอด และที่ขาดเสียไม่ได้ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับความห่วงใยจาก นายชัยพร สว่างวรรณ ซึ่งเป็นที่รักยิ่ง และกำลังใจจากครอบครัว รวมทั้ง นางนภาพร รอดฤดี ผู้เป็นมารดา ที่คอยห่วงใย สนับสนุนการศึกษาเพื่อรอความสำเร็จของผู้วิจัยและเป็นแรงใจสำคัญจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เชษฐพงศ์ รอดฤดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	7
หลักสูตรดนตรีในระดับประถมศึกษา.....	14
บริบทของรุ่งอรุณระดับชั้นประถมศึกษา.....	16
แนวคิดในการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรี.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
สถิติในการใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
บทที่ 5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผล.....	61
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	75
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	77
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ.....	86
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
ภาคผนวก จ บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	152
ภาคผนวก ฉ แบบตอบรับการเผยแพร่บทความวิจัย.....	155
ภาคผนวก ช สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ.....	157
ประวัติผู้วิจัย	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มาตรฐานที่ ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	15
2	มาตรฐานที่ ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล.....	16
3	รูปแบบการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ.....	35
4	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจใน จังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้.....	55
5	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจใน เสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้.....	56
6	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจใน ระดับเสียงที่มีความ สูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้.....	57
7	สรุปผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม.....	58
8	คะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	59
9	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทาง ดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ.....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2	ระบบการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนรุ่งอรุณระดับประถมศึกษา.....	17
3	บันไดเสียงซีเมเจอร์ (C Major Scale).....	21
4	บันไดเสียงเอฟเมเจอร์ (F Major Scale).....	21
5	แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรี โดยใช้แนวคิดของ ออร์ฟและดาลโครซ.....	43

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น หรือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในวัยนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีความสามารถในการคิด สามารถรับรู้ สิ่งต่างๆ ได้ตามความเป็นจริง ธรรมชาติของเด็กในระดับประถมศึกษาตามที่ วัลนิกา ฉลากบาง (2532, น.2-3) กล่าวไว้ว่า เด็กในวัยนี้จะเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีความอยากรู้ อยากลอง ชอบที่จะซักถามเมื่อตนเองเกิดความสงสัย ชอบที่จะเรียนรู้ผ่านเหตุการณ์จริง มีความสนใจในการอ่าน การพูด มีความคิดเป็นของตนเอง มีจินตนาการ และมีความสนใจที่จะทำกิจกรรมหลายอย่างผ่านการเล่น รวมทั้งเด็กในวัยนี้ชอบที่จะแสดงความสามารถของตนเองให้เป็นที่ยอมรับจากเพื่อน ทำให้เกิดภาคภูมิใจในตนเอง สิ่งเหล่านี้ผลักดันให้เด็กมีความสนใจในการทำกิจกรรมหลายๆอย่าง พยายามที่จะทำให้ดี พยายามทำสิ่งที่ท้าทายให้สำเร็จเพื่อทำให้ตนเองรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ในด้านทักษะทางดนตรีเด็กจะเรียนรู้องค์ประกอบทางดนตรีที่เป็นสุนทรียวัตถุได้อย่างลึกซึ้งนั้น ต้องอาศัยจากการฝึกกระบวนการทางดนตรี ได้แก่ การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว การฟัง การสร้างสรรค์ดนตรี การอ่าน การเขียนโน้ต สิ่งเหล่านี้สามารถจัดเป็นประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เกิดทักษะทางดนตรี และในที่สุดก็จะนำมาซึ่งความซาบซึ้งในดนตรีนั่นเอง (พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล, 2545)

ในมาตรา 22 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา โดยต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและสามารถที่จะพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือ “Child-Centered” ผู้ที่ริเริ่มใช้คำนี้เป็นครั้งแรกคือ คาร์ล โรเจอร์ (Carl R.Rogers) ที่เขียนไว้ในหนังสือ Freedom to Learn โดยมีความเชื่อว่าผู้เรียนควรมีความสุขกับการเรียนรู้ได้อย่างเป็นอิสระ (พรทิพย์ แจ่มจัน และ สมใจ ตั้งปณิธานสุข, 2554, น.7) รวมทั้งผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างเต็มศักยภาพ ที่เป็นไปตามปรัชญาการศึกษาแนวพิพัฒนนิยม (Progressivism) ที่จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) โดยเน้นเสรีภาพของผู้เรียนในการเลือกและรับผิดชอบการ

เรียนรู้ด้วยตนเอง แนวคิดดังกล่าวที่ยังคงปรากฏอยู่ในชื่อของ “นักเรียนเป็นศูนย์กลาง” “ผู้เรียนเป็นแกน” หรือ “การสอนที่เน้นการปฏิบัติ” เป็นต้น

จากการเรียนการสอนดนตรีแบบดั้งเดิม คือ ในแต่ละชั่วโมง ครูต้องจัดประสบการณ์ทางดนตรีให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้อย่างรอบด้าน คือ การฟัง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเรียนการสอนในแบบเดิมทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจในองค์ประกอบของดนตรีในระดับหนึ่ง แต่นักเรียนยังขาดในเรื่องของการร้องเพลง ความคิดสร้างสรรค์ การอ่านโน้ต การเขียนโน้ตที่ไม่คล่องแคล่ว เนื่องจากในการเรียนครั้งหนึ่ง ต้องทำความเข้าใจกับทักษะหลายๆด้าน ไม่ได้เน้นทักษะด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่ง ในการจัดการเรียนรู้ครูเป็นผู้ที่จะต้องทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าวิชาดนตรีเป็นสิ่งสนุกสนาน เป็นชั่วโมงที่ผู้เรียนควรมีความสุข และ ด้วยความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ดนตรีสากลให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และในปัจจุบันจำนวนนักเรียนมีมากขึ้นทำให้การสอนในรูปแบบเดิมไม่ได้สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อยุคสมัย การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

ปัจจุบันการศึกษาไทยเข้าสู่การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่ต้องการของสังคม เรียนรู้ตามสภาพความเป็นจริง โดยที่จะต้องข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ มีทักษะในการดำรงชีวิต ดังนั้น นักเรียนจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่สำคัญเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 3 ด้านคือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (วิจารณ์ พานิชย์, 2556, น.15) ซึ่งทักษะเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องให้นักเรียนเตรียมพร้อมสู่การทำงานของโลกปัจจุบันที่มีความซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม อันเป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีความพร้อมจะขับเคลื่อนและยกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศให้มีคุณภาพต่อไป

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรุ่งอรุณเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Learning) ด้วยการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้ นักเรียนเข้าถึงคุณค่าที่แท้จริงของทุกสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยมีปรัชญาที่ว่า รุ่งอรุณของการศึกษาบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงามของเยาวชนในห้วงอวกาศ เรียนรู้และพัฒนาตนสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เปี่ยมด้วยพลังสร้างสรรค์ รวมนำพาสังคมและประเทศไทยไปสู่ความเป็นสังคมอุดมธรรม

สืบไป ซึ่งในการจัดกิจกรรมทางดนตรีของโรงเรียนรุ่งอรุณในระดับชั้นประถมศึกษา เป็นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ พัฒนาให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ทางดนตรีทั้งในด้านการร้อง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว และการฟัง เป็นการส่งเสริมประสบการณ์ทางดนตรีตามศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้เด็กมีความรัก และเชื่อมโยงดนตรีเข้าสู่ชีวิต

การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีเพื่อให้สอดคล้องกับกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น ครูจำเป็นต้องออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้รับความรู้ทางดนตรี ได้ทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ซึ่งการเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กในปัจจุบันมีผู้คิดค้นแนวคิด วิธีการและหลักการต่างๆ มากมาย เป็นการสอนดนตรีสำหรับเด็กที่คำนึงและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เป็นการสอนดนตรีผ่านการลงมือปฏิบัติทำให้เด็กมีชีวิตชีวาและเกิดความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งเป็นแนวการสอนที่ได้รับการยอมรับและเผยแพร่ไปทั่วโลก คือ แนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) ซึ่งเรียกวิธีการสอนนี้ว่า ออร์ฟ – ชูลเวอร์ค (Orff – Schulwerk, 1930) และแนวคิดของ ดาลโครซ (Emily Jaques-Dalcroze, 1865 – 1950) โดยทั้งสองแนวการสอนนี้มีความเหมือนกันในด้านการสอนที่เน้นกระบวนการให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ โดยแนวทางของออร์ฟ จะมีความโดดเด่นในเรื่องของการให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ (Improvisation) ได้ลงมือปฏิบัติการเล่นเครื่องดนตรี และในแนวทางของดาลโครซจะโดดเด่นในเรื่องของการเคลื่อนไหวแบบยูริทึมมิกส์ (Eurhythmic) ซึ่งทั้งสองแนวคิดนี้ ทำให้เด็กได้รับรู้ถึงความรู้สึกของสิ่งที่เขาได้ลงมือกระทำ มีภาพที่อยู่ในใจรวมถึงข้อมูลต่างๆ จะถูกสะสมไว้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในเวลาต่อมา (ต้องจิตต์ จิตติ, 2547, น.2) การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของออร์ฟ และดาลโครซนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก โดยที่วางแผนการสอนและการจัดกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันโดยเริ่มจากความรู้ที่ง่ายแล้วมีการสอนที่ต่อเนื่องจนไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนหรือยากที่สุด โดยใช้ประสบการณ์ของตัวเองเป็นอุปกรณ์การสอนดนตรี (วิชชัย นาควงษ์, 2543, น.100)

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสอนตามแนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซแล้ว พบว่าการสอนดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟและดาลโครซนั้นเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมดนตรีที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนรุ่งอรุณ โดยทั้งสองแนวการสอน เป็นการสอนแบบองค์รวมและบูรณาการไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเครื่องดนตรี การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การอ่าน การเขียนโน้ต ได้ครอบคลุมองค์ประกอบของดนตรีโดยจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทักษะทางด้านดนตรีที่รอบด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอร์ทีย์ มูลคำ และคณะ (2543) ที่ศึกษาเรื่องการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของภู่งศ์ ภู่อภรณ์ (2541) ที่ศึกษาเรื่องการบูรณาการกิจกรรมการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยในโรงเรียนขยายโอกาสทาง

การศึกษา สอดคล้องกับแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซที่แนวการสอนจะเน้นที่ผู้เรียนให้ได้เรียนรู้องค์ประกอบทางด้านดนตรีที่รอบด้าน และมีความสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของโรงเรียนรุ่งอรุณที่มีแนวการเรียนรู้แบบองค์รวม และให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเครื่องดนตรี การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การอ่าน การเขียนโน้ต

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการจัดชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ เพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีในประเทศไทย มีความพัฒนา และตัวผู้เรียนมีความพึงพอใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

สมมติฐานของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E_1/E_2 = 80/80$
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ ได้แก่ ดร.นิลวรรณ อึ้งอัมพร และ อาจารย์ กรองทอง บุญประคอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ลงเรียนวิชาดนตรีพื้นฐาน ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมด 25 คนแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากบริบทการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย 3 ภาคเรียน ซึ่งใน 1 ปีการศึกษา นักเรียนจะต้องได้รับประสบการณ์ในการเรียนดนตรีทั้ง ดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์ โดยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 ลงเรียนในวิชาดนตรีพื้นฐานนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ในรายวิชาดนตรีพื้นฐาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินผลทางด้านดนตรี

ระยะเวลาในการทดลองใช้ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เวลา 60 นาที จำนวน 12 สัปดาห์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อได้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของออร์ฟและดาลโครซจะช่วยทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพัฒนาด้านทักษะดนตรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน
2. เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีของนักเรียน
3. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดของออร์ฟและดาลโครซสำหรับครูดนตรีและผู้ที่มีสนใจในการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็ก

นิยามศัพท์เฉพาะ

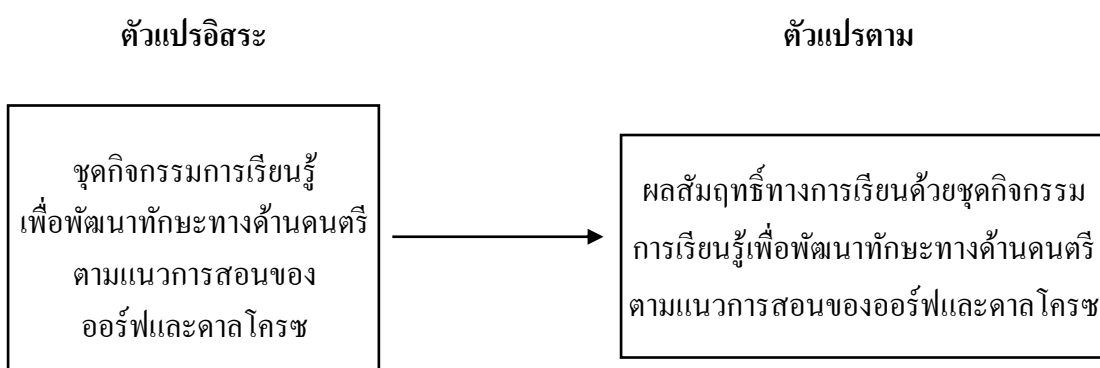
ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบโดยนำแนวทางการสอนของออร์ฟ และดาลโครซ มาสร้างเป็นชุดกิจกรรมประกอบด้วย แผนการสอน ใบความรู้ ชุดกิจกรรม แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน หลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ที่เรียนวิชาดนตรีพื้นฐาน ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนรุ่งอรุณ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ตามแนวการสอนของออร์และดอล โครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรงและเอกสารต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. หลักสูตรคณิตในระดับชั้นประถมศึกษา
3. บริบทของโรงเรียนรุ่งอรุณระดับชั้นประถมศึกษา
4. แนวคิดในการสอนและการจัดกิจกรรมคณิต
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน

ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ที่รวบรวมกระบวนการ สื่อ กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จุดเด่นสำคัญของชุดกิจกรรมการเรียนรู้คือ สนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เน้นการฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์จริงและนำมาประยุกต์ใช้ ทำให้สามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ อีกทั้งเป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทำให้คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ผสมผสานสาระการเรียนรู้ด้านต่างๆ ได้อย่างสมดุลกัน ปลูกฝังค่านิยมอันดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นคำใหม่ที่ยังไม่มีนักการศึกษาท่านใดให้ความหมายไว้ แต่มีผู้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกันคือ ชุดการสอน หรือชุดการเรียนการสอน ชุดการสอนเป็นคำในภาษาอังกฤษที่ชื่อเรียกแตกต่างกัน ได้แก่ คำว่า Learning Package Instruction Package หรือ Instruction Kits โดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

วรกิต วัฒนะหลาม (2540, น.15) ชุดการสอน หมายถึง สื่อประสมที่คิดค้นขึ้นมาอย่างเป็นระบบ โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาของวิชา ที่สามารถนำไปใช้ในการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ภพ เลหาไพบุลย์ (2537, น.225) ชุดการสอนเป็นสื่ออย่างชนิดหนึ่งเพื่อให้ครูใช้ในการสอน มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนประกอบด้วย คู่มือครู เนื้อหา รายการที่สอน เอกสารอ้างอิง เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายในการสอน ตามแบบแผนที่ครูผู้สอนได้วางไว้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, น.91) อธิบายไว้ว่า ชุดการสอนมาจากคำว่า Instructional Package หรือ Learning Package เป็นสื่อที่ครูใช้สำหรับประกอบการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง ซึ่งการเรียนรู้ที่ดีควรให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าเอง จึงนิยมเรียกชุดการสอนเป็น ชุดการเรียนการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, น.113 – 114) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อผสมประเภทหนึ่งที่มี จุดมุ่งหมายในเรื่องที่สอน เนื้อหารายวิชา หน่วยการเรียนรู้ หรือหัวข้อที่จะสอนมีความสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2543, น.2 – 3) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อแนวใหม่ ที่สร้างขึ้นเพื่อ สนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาไทย เป็นคู่มือเพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วาสนา พรหมสุรินทร์ (2540, น.11) กล่าวถึงความหมายของชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอน คือการนำเอาสื่อการสอนหลายๆอย่างมารวบรวมและสร้างให้เกิดความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบ ถ่ายทอดเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความหมายของชุดการสอน สรุปได้ว่า ชุดการสอนหรือชุด กิจกรรม เป็นสื่ออย่างชนิดหนึ่งเพื่อให้ครูใช้ในการสอน มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนประกอบด้วย คู่มือครู เนื้อหา รายการที่สอน โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา รายวิชา เพื่อถ่ายทอดการเรียนรู้และประสบการณ์ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้รายงานจะเรียกว่า “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity Set)”

1. แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การปฏิรูปการศึกษา มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และการ ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ทำให้แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน กว้างขึ้น คำว่า “ชุดการสอน” จึงเปลี่ยนมาเป็น “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้” ซึ่งเน้นกิจกรรม และ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ด้วยตนเอง แนวคิดและทฤษฎี ที่นำมาใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเหมือนกันกับแนวคิดทฤษฎีและหลักการที่ใช้ในการ สร้างชุดการสอน ซึ่ง ชม ภูมิภาค (ม.ป.ป., น.100) ได้จำแนกแนวคิดและหลักการของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ไว้ดังนี้

1.1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยามาใช้ในการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ บุคคลมีความแตกต่างกันหลายด้าน หมายถึง ทุกคนมีความสามารถ มีสติปัญญา มีความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และความแตกต่างอื่นๆ วิธีการที่เหมาะสมที่สุด คือ การจัดการสอนรายบุคคล หรือการศึกษาตามสภาพ การศึกษาแบบเสรี และการศึกษาด้วยตนเอง ล้วนเป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามสติปัญญาความสามารถ และความสนใจ โดยครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือตามความเหมาะสม

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้หมายถึงการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียน ดังนี้

1.2.1 เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนด้วยตนเอง

1.2.2 การทราบผลการเรียนทันที

1.2.3 มีการเสริมแรงอันจะทำให้ให้นักเรียนกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำหรือหลีกเลี่ยงไม่กระทำ

1.2.4 ได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจ

1.2.5 การนำเอาสื่อประสมมาใช้ หมายถึงการนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กันอย่างมีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เร้าความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่อการอธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง การใช้สื่อประสมมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสาน และให้นักเรียนได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น

1.2.6 การเอากระบวนการกลุ่มมาใช้ เดิมทีความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในห้องเรียนมีลักษณะเป็นทางเดียวคือ ครูเป็นผู้นำ นักเรียนเป็นผู้ตาม กระบวนการนี้ นักเรียนไม่มีโอกาสฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ไม่ได้ฝึกการเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งผลให้เมื่อโตขึ้นจึงทำงานร่วมกับผู้อื่นไม่ได้ แนวโน้มในปัจจุบันและอนาคตจะต้องนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งนำมาไว้ในรูปของชุดการสอน

1.2.7 การนำวิธีวิเคราะห์ระบบมาใช้ในการผลิตชุดการเรียนซึ่งแตกต่างไปจากการทำโครงการสอนในปัจจุบันตรงที่ว่า ชุดการสอนมีการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับ

สภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียนรายละเอียดต่างๆ ได้นำไปทดลองปรับปรุงจนมีคุณภาพเชื่อถือได้ แล้วจึงนำมาใช้

2. ประเภทของชุดกิจกรรม

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, น.145) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมที่ครูผู้สอนต้องการที่จะปูพื้นฐานให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน เป็นการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนขึ้น การใช้ชุดกิจกรรมในลักษณะนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนอธิบายน้อยลง เป็นสื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดกิจกรรมสื่อที่ใช้ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนร่วมเรียนกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5 – 7 คน มุ่งที่จะฝึกทักษะในวิชาที่เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนตั้งไว้ ฝึกให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกัน

3. ชุดกิจกรรมแบบรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสนใจของตนเอง อาจเป็นการศึกษาค้นคว้าที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ชุดกิจกรรมรายบุคคลจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนสามารถจะประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง อาจจะทำกิจกรรมในลักษณะของหน่วยการสอนส่วนย่อยหรือโมดูลก็ได้

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2545, น.59) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Study Package) เป็นชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนทำการศึกษาดูด้วยตนเอง โดยไม่มีครูเป็นผู้สอน เช่น ชุดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายเว็ลด์ไวล์เว็บ เป็นต้น

2. ชุดการเรียนการสอน คือ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เช่น ชุดฝึกอบรวมหรือชุดการสอนต่างๆ

จากประเภทของชุดกิจกรรมทั้ง 2 ประเภท สามารถสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมมีทั้งหมด 2 ลักษณะ คือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและชุดการเรียนการสอน ที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน หรือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง

3. องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2545, น.98) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. มีจุดประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน ประกอบด้วย เนื้อหา ความรู้ และระดับทักษะ ซึ่งจะต้องมีจุดประสงค์ประจำชุดกิจกรรมที่ระบุไว้ชัดเจนว่า เมื่อผ่านการเรียนรู้จบชุดกิจกรรมนั้นแล้ว นักเรียนต้องทำอะไรอยู่ในระดับใด

2. ระบุกลุ่มเป้าหมายชัดเจนว่า ชุดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น เหมาะสำหรับนักเรียนกลุ่มใด

3. มีองค์ประกอบของชุดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกันระหว่างจุดประสงค์ประจำหน่วยและจุดประสงค์ย่อย

4. ชุดกิจกรรมจะต้องมีคำชี้แจง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ในแต่ละระดับ

5. ต้องมีคู่มือครูที่อธิบายวิธีการใช้ เงื่อนไขการใช้ชุดกิจกรรมและการเฉลย รวมทั้งข้อคำถามทั้งหมดในกิจกรรม ประเมินผล

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, น.52) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดกิจกรรมที่มีความสำคัญทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นแผนการสอนหรือคู่มือสำหรับครูผู้สอน ใช้สำหรับศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียดชี้แจงไว้อย่างชัดเจน เช่น บทบาทของผู้เรียน การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นต้น ลักษณะของคู่มืออาจจะออกมาในรูปแบบแผนพับ หรือจัดทำเป็นเล่มเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ได้

2. บัตรงานหรือบัตรคำสั่ง เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ จะถูกบรรจุอยู่ในชุดการสอน จะมีครบตามจำนวนกลุ่มหรือจำนวนผู้เรียน ประกอบด้วยคำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรม และการสรุปบทเรียน

3. เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนประเภทต่างๆ จัดไว้เป็นรูปแบบของสื่อการสอนที่หลากหลาย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร บทความ ใบความรู้ ของเนื้อหาเฉพาะเรื่อง บทเรียนโปรแกรม เป็นต้น 2) ประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ สมุดภาพ เทปบันทึกเสียง เทปโทรทัศน์ สไลด์ วิดีทัศน์ ซีดีรอม โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

4. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดและประเมินความรู้ด้วยตนเองทั้งก่อนและหลังเรียน อาจจะเป็นแบบทดสอบชนิดจับคู่เลือกตอบหรือกาเครื่องหมายถูกผิดก็ได้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, น.95-97) ได้ระบุงค์ประกอบของชุดการสอนออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

1. คู่มือสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอน หรือผู้เรียนที่ต้องการเรียนจากชุดการสอน

2. คำสั่งหรือกรอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน
3. เนื้อหาสาระและสื่อ โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. การประเมินผล เป็นการประเมินของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้า และผลการเรียนรู้ในรูปของแบบสอบต่างๆ

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรม ควรประกอบด้วย

1. คู่มือครูซึ่งเป็นคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้ในการใช้ชุดกิจกรรม
2. วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม
3. คำชี้แจงเนื้อหากิจกรรมการสอน
4. เนื้อหาสาระและสื่อ
5. การประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ชุดกิจกรรมถือว่าเป็นนวัตกรรมการสอนที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ที่ได้รับความนิยมนำมาใช้ ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนเกิดความน่าสนใจ ไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน มีส่วนร่วมในการเรียน ทำให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจ เนื่องจากชุดกิจกรรมมีการจัดระบบในการเรียนการสอนตามขั้นตอน รวมทั้งมีข้อเสนอแนะการใช้สำหรับครู ทำให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

จากการได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมไว้หลากหลายรูปแบบ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญได้แก่ คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครูในชั้นเรียน แผนจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ ใบงาน แบบทดสอบ สื่อ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม และแบบประเมินการจัดกิจกรรม

4. ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมลักษณะใดก็ตาม ย่อมส่งผลทำให้มีคุณประโยชน์ต่อการเพิ่มคุณค่าในการเรียนการสอน ถ้ามีระบบการผลิตที่มีการทดสอบวิจัยแล้ว บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, น.110 – 111) ได้สรุปคุณค่าและประโยชน์ของชุดการสอนที่มีต่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. เสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้
2. ลดปัญหาการขาดแคลนครู และลดภาระของครูผู้สอน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในแนวเดียวกัน เป็นจำนวนมาก
4. มีส่วนช่วยให้ครูได้ดำเนินการสอนตามวัตถุประสงค์อย่างมั่นใจ
5. ส่งเสริมกิจกรรมในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

6. สามารถทำให้ครูวัดผลเด็กตรงตามวัตถุประสงค์
 7. ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
 8. ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
 9. ทำให้ผู้เรียนรู้จักการฟัง และยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น
- สมจิต สวชนไพบูลย์ (2535, น.39) ได้กล่าวถึงข้อดีของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้
1. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองตามอัธยาศัยและตามความสามารถ
 2. ลดปัญหาการขาดแคลนครู
 3. นำมาใช้สอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่ยังเรียนไม่ทัน
 4. มีส่วนในการเพิ่มประสิทธิภาพการอ่าน
 5. ลดการเกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียนที่ครูต้องทบทวนซ้ำ ๆ
 6. แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จำเป็นต้องเรียนให้พร้อมกัน
 7. นักเรียนตอบผิดไม่มีผู้เยาะเย้ย
 8. นักเรียนไม่ต้องคอยฟังการสอนของครู
 9. ช่วยลดภาระของครูในการสอน
 10. ช่วยประหยัดรายจ่ายอุปกรณ์ที่มีนักเรียนจำนวนมาก
 11. ผู้เรียนจะเรียนเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่ต้องคอยฟังผู้สอน
 12. การเรียนไม่จำกัดเวลาและสถานที่
 13. ส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน

ธงชัย ต้นทัพไทย (2548, น.15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ว่า เป็นสื่อการสอนที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสฝึกปฏิบัติ แสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ตามศักยภาพของบุคคล โดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ เป็นคนดี มีความสุข

อภิญา เคนบุปผา (2546, น.26) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมการเรียนของนักเรียน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง รวมทั้งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่เบื่อหน่ายที่จะค้นคว้าหาความรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการฝึกทักษะด้านอื่นๆได้ด้วย

สรุปได้ว่าประโยชน์และคุณค่าของชุดกิจกรรม ไม่เพียงแต่จะใช้สอนได้ตรงตามเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตรแล้ว ยังสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างก้าวกระโดด สามารถแก้ปัญหาในการเรียนการสอนที่มาจากครูและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน อีกทั้งส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

สำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการนำหลักการของการสร้างชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำแนวการสอนของออร์ฟและคาล โครซเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงดงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ, 2551, น.182) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 3 สาระ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ มาตรฐานของดนตรีเป็นสาระที่ 2 ของกลุ่มการเรียนรู้ศิลปะ คุณภาพผู้เรียนในกลุ่มสาระดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะต้องมีความเข้าใจแหล่งกำเนิดเสียง คุณสมบัติของเสียง บทบาทหน้าที่ ความหมาย ความสำคัญของบทเพลง ใกล้ตัวที่ได้ยิน สามารถท่องบทกลอน ร้องเพลง เคะจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกายได้สอดคล้องกับบทเพลง อ่าน เขียน และใช้สัญลักษณ์แทนเสียงและคะจังหวะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรี เสียงขับร้องของตนเอง มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรีในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ได้แก่

ตารางที่ 1 มาตรฐานที่ ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ
ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. รู้ว่าสิ่งต่าง ๆ สามารถก่อให้เกิดเสียงที่แตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ➤ การกำเนิดของเสียง - เสียงจากธรรมชาติ - แหล่งกำเนิดของเสียง - สีสัมพันธ์ของเสียง
2. บอกลักษณะของเสียงคัง-เบา และความช้า- เร็วของจังหวะ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ระดับเสียงคัง-เบา ➤ อัตราความเร็วของจังหวะ
3. ท่องบทกลอน ร้องเพลงง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ การอ่านบทกลอนประกอบจังหวะ ➤ การร้องเพลงประกอบจังหวะ
4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีอย่างสนุกสนาน	<ul style="list-style-type: none"> ➤ กิจกรรมดนตรี - การร้องเพลง - การเคาะจังหวะ - การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงตามความคัง- เบาของบทเพลงตามความช้าเร็วของจังหวะ
5. บอกความเกี่ยวข้องของเพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ➤ เพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - เพลงกล่อมเด็ก - บทเพลงประกอบการละเล่น - เพลงสำคัญ (เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี)

ตารางที่ 2 มาตรฐานที่ ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม
เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
และสากล

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. เล่าถึงเพลงในท้องถิ่น	➤ ที่มาของบทเพลงในท้องถิ่น
2. ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น	➤ ความน่าสนใจของบทเพลงในท้องถิ่น

บริบทของโรงเรียนรุ่งอรุณระดับประถมศึกษา

1. ความเป็นมา

โรงเรียนรุ่งอรุณ ตั้งอยู่ในแขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ก่อตั้งและได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในปี พ.ศ.2540 จากคุณูปการทางความคิดของ รศ.ประภาภัทร นิยม ผู้ก่อตั้ง และปวงชนียบุคคลสำคัญในวงการศึกษาของไทย เช่น ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ศาสตราจารย์กิตติคุณสุมน อมรวิวัฒน์ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง พร้อมทั้งนักการศึกษาและปราชญ์ชาวบ้านอีกหลายต่อหลายท่าน ฯลฯ ในสาขาดนตรีสากลมีครูผู้สอนทั้งหมด 6 คน โดยสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล – ระดับชั้นมัธยมศึกษา

โรงเรียนรุ่งอรุณ จัดการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Learning) บูรณาการการเรียนรู้สู่ชีวิต ด้วยกระบวนการเรียนรู้ไปบนกิจวัตรประจำวัน บ่มเพาะลักษณะนิสัยที่ดีในวิถีของการรู้อยู่ รู้กิน และรู้ประมาณตนอย่างพอเหมาะพอดี การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม จนเข้าถึงคุณค่าที่แท้จริงของทุกสิ่งที่เรียน มีความรู้ความเข้าใจอย่างเชื่อมโยงตนเอง สังคมและโลก ประยุกต์ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ขยายศักยภาพและสร้างคุณภาพแห่งมนุษย์ที่สมบูรณ์ การเรียนรู้ตามแนวทางของวิถีรุ่งอรุณ เป็นวิถีชีวิตแห่งการเรียนรู้ที่ครู นักเรียน พ่อแม่ เรียนรู้และเติบโตร่วมกัน มีชุมชนที่มีกัลยาณมิตรคอยโอบล้อม ทุกคนเป็นผู้เรียนรู้ เป็นตัวอย่างในการฝึกฝนตนเอง จนเป็นที่พึ่งของตนเองและผู้อื่นได้

ภาพที่ 2 ระบบการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนรุ่งอรุณระดับประถมศึกษา
(โรงเรียนรุ่งอรุณ, ออนไลน์)

2. บริบทการเรียนรู้วิชาดนตรีของโรงเรียนรุ่งอรุณ

บริบทการเรียนรู้วิชาดนตรีของโรงเรียนรุ่งอรุณอยู่ในหน่วยการเรียนรู้ที่เรียกว่าวิชา สุขภาวะกาย – ใจ เป็นศิลปะแห่งการสื่อสารที่สร้างคุณภาพ และสร้างสุนทรียภายในใจของมนุษย์ ได้โดยไม่ต้องตีความ ดังนั้นการเรียนรู้ดนตรีในโรงเรียนรุ่งอรุณทั้งดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์จึงมีเป้าหมายในการนำเสียงดนตรีและจังหวะมาช่วยในการฝึกสติสัมปชัญญะ และภาวนาภายในจิตใจของเด็กๆ ให้เกิดความสมดุลและสัมพันธ์กับการพัฒนาของระบบประสาทต่างๆ ทั้ง ตา หู ปาก กาย ใจ ของตนเองจนไปสู่ความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีจังหวะที่เหมาะสม

ดังนั้นครูผู้สอนจึงนำหลักการดังกล่าวมาออกแบบแผนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละวัย คือ เด็กๆจะได้พัฒนาจังหวะและกล้ามเนื้อและร่างกายให้มีความสัมพันธ์กับตา และหู โดยการสร้างจังหวะเคลื่อนไหวไปกับเครื่องเคาะและเครื่องตีให้สอดคล้องกับคำร้องและทำนองที่ได้ยิน บทเพลงที่มีจังหวะกระชับ สั้น ง่าย พร้อมกับได้เรียนรู้อารมณ์ของบทเพลง เพื่อฝึกฝนพัฒนาบ่มเพาะตนให้เกิดความชำนาญ จนสามารถสร้างลีลาทางดนตรีอันเป็นแบบเฉพาะ ของตนเองได้ต่อไป

แนวคิดในการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรี

กิจกรรมดนตรีเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูผู้สอนควรที่จะมีความเข้าใจหลักของการจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อที่จะพัฒนาทักษะของนักเรียนโดยมีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดในการจัดทำชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ ผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวคิดในการจัดกิจกรรมดนตรีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แก่ การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟและดัลโครซ เพื่อจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ

ฌูรท์ สุทนต์ (2545, น.101- 107) ได้ให้หลักการในการจัดกิจกรรมดนตรีและวิธีการสอนตามแนวการสอนของดัลโครซโดยมีรายละเอียดดังนี้

Emile Jaques – Dalcroze (1865 – 1950) เป็นชาวสวิสเซอร์แลนด์โดยกำเนิด ได้รับการศึกษาเล่าทางด้านดนตรีตั้งแต่เด็ก เป็นผู้ที่รักในการศึกษาทางด้านดนตรีมาโดยตลอด หลังจากจบสถาบันดนตรีแห่งกรุงเวียนนา (Vienna Conservatory) ดัลโครซเริ่มอาชีพด้วยการเป็นนักร้อง ผู้อำนวยการในศิลปะการประพันธ์บทกลอน ผู้ประพันธ์เพลง นักแสดงเปียโน นักวิจัยทางดนตรี (Ethnomusicologist) และเป็นศาสตราจารย์ทางด้านดนตรี ณ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ จากการศึกษาที่ดัลโครซได้สอนดนตรีในระดับอุดมศึกษาได้สังเกตเห็นว่า การเรียนดนตรีที่นักเรียนได้เรียนนั้น ไม่ได้สร้างความเข้าใจในดนตรีอย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน โดยดัลโครซได้เห็นจุดด้อยหลายด้านในการเรียนการสอน เช่น การสอนทฤษฎีดนตรีในรูปแบบของนามธรรม ที่มีกฎเกณฑ์และสัญลักษณ์มากมาย โดยไม่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเสียงการแสดงออกซึ่งความรู้สึกซึ่งเป็นสิ่งที่ทฤษฎีดนตรีควรพาดพิงถึง จึงได้เกิดความคิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะทำให้การสอนดนตรีเป็นเรื่องของการศึกษาและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเสียง การรับรู้จากการฟัง และตำราการทางดนตรีเกี่ยวกับเรื่องการประสานเสียงหรือการสอดประสาน (Counterpoint) ด้วยความที่อยากจะพัฒนาดนตรีให้เป็นเรื่องของการทำความเข้าใจมากกว่าการเรียนเฉพาะในตำราเรียน ดัลโครซจึงมุ่งที่จะแก้ไขและพัฒนา รวมทั้งหาแนวทางใหม่ๆ ในการสอนดนตรี จึงศึกษา ทดลอง ค้นคว้า ทำให้ได้แนวการสอนดนตรีที่เรียกว่า Dalcroze Pedagogy ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีซึ่งเน้นเรื่องเสียงเป็นสำคัญ โดยใช้หลักการของการเคลื่อนไหวเป็นสื่อนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องดนตรี

ในปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกได้นำเอาวิธีการสอนของดาลโครซ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมทางดนตรี ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจในดนตรีอย่างแท้จริง

1.1 หลักการของดาลโครซ

หลักการในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของดาลโครซจะมุ่งเน้นในเรื่องของการเคลื่อนไหว ซึ่งมีชื่อเฉพาะว่า ยูริธึมมิก (Eurhythmics) หมายถึง การเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี (Good Rhythmic Movement) จากการศึกษาที่ได้ค้นคว้าทำให้ดาลโครซ สรุปได้ว่าองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญทางดนตรีประกอบด้วย ระดับเสียง จังหวะ และความดังเบา (Pitch Rhythm and Dynamic) ทั้งหมดล้วนมีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะในเรื่องจังหวะและความดังเบาในเรื่องของจังหวะนั้นไม่ว่าจะเป็นความเร็วของจังหวะ ในลักษณะ เร็ว ช้า ปานกลาง หรือค่อยๆ ช้าลงนั้น สามารถที่จะสร้างประสบการณ์ทางการฟังให้กับเด็กและทำให้เด็กแสดงออกโดยใช้การเคลื่อนไหว เช่นเดียวกับเรื่องของความดังเบา เช่น ดัง เบา หรือค่อยๆ ดังขึ้น เป็นต้น ดาลโครซเชื่อว่าการพัฒนาการฟังควบคู่ไปกับการตอบสนองโดยการเคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านดนตรีได้ และนี่คือจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กรู้จักเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะดนตรีหรือใช้การเคลื่อนไหวสนองตอบต่อดนตรีซึ่งเกี่ยวข้องกับการบังคับกล้ามเนื้อใน 3 ลักษณะ คือ

1.1.1 การเคลื่อนไหวให้เข้ากับเวลา (เกี่ยวข้องกับความเร็วของจังหวะ หรือ Tempo)

1.1.2 การเคลื่อนไหวให้เข้ากับที่ว่าง (เกี่ยวข้องกับระยะหรืออัตราตัวโน้ต คือ Duration)

1.1.3 การเคลื่อนไหวที่ให้แรงที่เหมาะสม (เกี่ยวข้องกับความดังค่อยของเสียง คือ Dynamic)

นอกจากการให้ความสำคัญในเรื่องของการฟังและการเคลื่อนไหวให้เข้ากับลักษณะของเสียงที่ได้ยินแล้ว สิ่งหนึ่งที่ดาลโครซค้นพบและเป็นสิ่งสำคัญของ ยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) คือ ขั้นตอนในการรับรู้ที่ความคิดและการเคลื่อนไหวมีความเชื่อมโยงกัน (Kinesthesia) ในกระบวนการของยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) นั้น นักเรียนจะต้องฟังเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีที่ได้ยินผ่านกระบวนการคิดและตอบสนองกับเสียงที่ได้ยินผ่านการเคลื่อนไหว สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนสัมผัสประสบการณ์ทางดนตรี เกิดการเรียนรู้และสามารถเคลื่อนไหวเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกตามเสียงที่ได้ยิน เนื่องจากการรับรู้ซึ่งเป็นกระบวนการการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย (Kinesthesia) จึงกล่าวได้ว่าดนตรีเกี่ยวข้องับกระบวนการทางสรีรวิทยาจิตวิทยาและทางกายภาพวิทยาในกระบวนการยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) นี้เป็น

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ พัฒนาการความเอาใจใส่และตั้งใจ (คือการฟัง) การเปลี่ยนความเอาใจใส่เป็นความมีสมาธิ (คือกระบวนการคิด) การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อเห็นความคิดของผู้อื่น (คือการพัฒนา) และการตอบสนองต่อองค์ประกอบของดนตรี (คือการเคลื่อนไหว) และนอกเหนือจากการเคลื่อนไหวในรูปแบบของยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics) แล้ว การอ่าน โน้ตโดยใช้ระบบโซลเฟจ (Solfege) และการสร้างสรรค์โดยทันทีทันใด (Improvisation) เป็นหลักการที่ดัลโครซให้ความสำคัญด้วยเช่นกัน

1.2 วิธีการสอน

ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics) เป็นลักษณะการสอนโดยการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยที่ดัลโครซมองว่า ครูผู้สอนควรคิดกิจกรรมที่คิดขึ้นมาเอง โดยใช้หลักการของยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics) ไม่จำเป็นต้องใช้กิจกรรมหรือแบบฝึกที่ดัลโครซเขียนเอาไว้ เนื่องจากสภาพการเรียนการสอนดนตรีในแต่ละที่มีความแตกต่างกัน

วิธีการสอนของดัลโครซโดยทั่วไปคือ การที่ให้ผู้เรียนแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหวเมื่อได้ยินเสียงดนตรี โดยครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและชวนให้นักเรียนฝึกการคิดเป็นระยะ เพื่อให้การเคลื่อนไหวแสดงออกถึงความรู้สึกตามเสียงเพลงที่ได้ยินอย่างเหมาะสม การเคลื่อนไหวโดยทั่วไป ถือเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนควรรู้โดยมีสองลักษณะคือ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ ดังนี้

การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่
การตบมือ	การเดิน
การเหวี่ยง	การวิ่ง
การหมุนตัว	การคลาน
การให้จังหวะ	การกระโดด
การโน้มตัว	การสไลด์
การเอี้ยวตัว	การควบ
การพุด	การกระโดดสองขา

การผสมผสานระหว่างการเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวที่ง่ายไปจนถึงการเคลื่อนไหวที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งสามารถใช้ตอบสนองเพื่อการแสดงออกของอารมณ์แห่งดนตรีต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นเสียง สูง – ต่ำ ความดัง – เบา ลักษณะทำนอง ลักษณะจังหวะ การสอดประสานเป็นต้น สิ่งที่ครูผู้สอนควรเน้นคือ เรื่องของ เวลา – ที่ว่าง – พลังงาน (Time – Space – Energy) ซึ่งเกี่ยวข้องกับดนตรีอันเป็นเรื่องของเสียงที่เคลื่อนที่ไปในเวลา (Tone in Time)

โซลเฟจ (Solfege)

นอกจากการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) แล้ว คาลโครซยังให้ความสำคัญในเรื่องของการอ่านโน้ตโดยใช้ระบบโซลเฟจ (ซอล – ฟา) เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในเรื่องของระดับเสียง เริ่มโดยการใช้บรรทัดเพียงเส้นเดียวในการอ่าน มี 3 ลักษณะ เพื่อที่จะนำไปสู่บรรทัด 5 เส้น และกุญแจเสียงทั้ง 3 กุญแจคือ กุญแจซอล กุญแจฟา และกุญแจเทนเนอร์ต่อไป

โดยระบบโซลเฟจจะมีโดอยู่ที่ C และใช้เลขโรมันบอกลำดับของโน้ตและเลขอารบิกแทนระดับเสียงในบันไดเสียงไดอะโทนิค ดังนี้

ภาพที่ 3 บันไดเสียงซีเมเจอร์ (C Major Scale)

การร้องจะเริ่มโดยใช้บันไดเสียง ซีเมเจอร์ ซึ่งจัดบันไดเสียงพื้นฐานและใช้เลขโรมันเป็นระบบที่จะช่วยในการร้องตามระดับเสียงเช่น

ภาพที่ 4 บันไดเสียงเอฟเมเจอร์ (F Major Scale)

การสร้างสรรค์ (Improvisation)

เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่คาลโครซให้ความสำคัญ โดยการสร้างสรรค์สามารถทำได้ผ่านการเคลื่อนไหว การพูด การใช้เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ หรือการผสมผสานกันของสิ่งต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวตามกันในลักษณะของภาพในกระจกเงา (Mirror Movement) คือผู้เรียนสองคนหันหน้าเข้าหากันและทำท่าต่างๆเหมือนกัน โดยมีผู้หนึ่งนำและอีกผู้หนึ่งทำตามเหมือนภาพที่ได้

จากกระจุกเงา การให้คิดทำทางประกอบดนตรีโดยมีการหยุด – แก้ไข – เปลี่ยนแปลง – การร้องแสดงใหม่ – การแสดงต่อไป เป็นต้น หลักการของการสร้างสรรค์คือ การที่ให้ผู้เรียนเข้าใจองค์ประกอบเบื้องต้นของการสร้างสรรค์ก่อน แล้วจึงแนะนำให้ผู้เรียนใช้สิ่งเหล่านั้นในการสร้างสรรค์ เช่น ในการเรียนเรื่องสูง – ต่ำ ครูผู้สอนอาจจะแนะนำให้ผู้เรียนใช้ระดับเสียงที่เรียนรู้ผ่านการเรียบเรียงทำนองและการแต่งเพลง หรือในการเรียนเรื่องของความช้า – เร็ว ครูผู้สอนอาจจะให้นักเรียนแสดงทำทางในการเคลื่อนไหวที่มีความช้า – เร็วที่แตกต่างกัน เป็นต้น

ลักษณะการสอนดนตรีแบบดาดโครช ควรประกอบไปด้วยการให้ผู้เรียนได้ฟังดนตรีและตอบสนองในลักษณะของแต่ละบุคคลอาจจะแบ่งเป็นกลุ่มเล็กๆ 2 – 3 คน หรือกลุ่มใหญ่ให้เคลื่อนไหวในลักษณะของการทดลองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ นำสิ่งที่ค้นพบมาอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีและหาทางแก้ปัญหาต่อไป พยายามหาข้อสรุปที่ลึกซึ้งขึ้นเพื่อการเรียนรู้ในเรื่องของจังหวะ

การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาดโครช

การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาดโครชจะประกอบด้วย หลักการสอน วัตถุประสงค์สาระทางดนตรี วิธีการสอน และลักษณะกิจกรรมทางดนตรี โดยมีแนวคิดดังนี้ (ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตนกุล, 2555, น.18 – 21)

1. หลักการสอนดนตรีตามแนวคิดดาดโครช

Mead (1994) ระบุถึงการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาดโครช ตามหลักการพื้นฐาน โดยการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบ ยูริธึมิกส์ Eurhythmic ซึ่งเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นการตื่นตัวของประสาทสัมผัส โสตประสาท และการมองเห็น เป็นการบูรณาการกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการฝึกทักษะด้านการฟัง การสร้างสรรค์ทางดนตรี ซึ่งประสบการณ์ทางดนตรีที่เด็กได้รับควรแสดงออกผ่านการออกเสียงและการเคลื่อนไหว

Chokhy และคณะ (2001) ระบุถึงการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาดโครชว่าเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย การร้องเพลง และทักษะการฟัง

Stevenson และ Dale (2012) ระบุถึงการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาดโครชประกอบด้วยหลักการ คือ การเรียนรู้องค์ประกอบดนตรีผ่านทักษะการปฏิบัติ คือ เด็กไม่ควรเรียนรู้องค์ประกอบทางดนตรีผ่านการฟังการบรรยายจากครู แต่ควรได้รับประสบการณ์ทางดนตรีผ่านการปฏิบัติ แลพัฒนาการเคลื่อนไหวและการรับรู้เสียงเพลงผ่านการฟัง ซึ่งทักษะการเคลื่อนไหวจะประกอบด้วยองค์ประกอบ คือ เวลา พื้นที่ และแรง ให้สามารถแสดงอารมณ์ของบทเพลง รวมทั้งเรียนรู้และรับประสบการณ์ทางดนตรีอย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการสอนดนตรีตามแนวคิดดาดโครช

Mead (1994) ได้ระบุไว้ว่าการสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซเป็นการฝึกฝนการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อพัฒนาการในการรับรู้ความรู้สึก และการควบคุมความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจ

Choksy และคณะ (2001) ได้ระบุไว้ว่า การสอนดนตรีตามแนวการสอนของดาลโครซ เป็นการฝึกฝนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแสดงออกทางความรู้สึกผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย

Harvy (1920) ระบุถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซว่าเป็นการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้จังหวะโดยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความคิดและร่างกายผ่านกระบวนการการเคลื่อนไหว

Caldwell (1993) ได้ระบุถึงวัตถุประสงค์ของการสอนดนตรีตามแนวการสอนของดาลโครซไว้ว่า การสอนตามแนวคิดของดาลโครซ จะพัฒนาคุณสมบัติของการเป็นนักดนตรีที่ดีด้วย 6 ทักษะ คือ การจดจำ การมีสมาธิ ความจำ การแสดง การสร้างความเป็นตัวของตัวเอง และฝึกฝนให้เป็นอัตโนมัติ โดยสร้างความตื่นตัวทางประสาทสัมผัส เพื่อพัฒนาการฟัง

3. สาระดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ

Choksy และคณะ (2001) ได้ระบุถึงสาระทางดนตรีที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนของดาลโครซไว้ทั้งหมด 5 เรื่อง คือ 1) จังหวะ (Beat) หมายถึงการจัดเรียงของเสียงที่มีความสั้นยาวของเสียงที่มีความแตกต่างกัน กำหนดโดยจังหวะตบหรือจังหวะที่มีความสม่ำเสมอ 2) ความเร็ว (Tempo) หมายถึง ความช้า - เร็ว ของจังหวะต่างๆในการบรรเลงดนตรี 3) ความดัง (Dynamic) หมายถึง ระดับความดัง - เบาของเสียงในการบรรเลงดนตรี 4) ทำนอง (Melody) หมายถึง การจัดเรียงระดับของเสียง ที่มีความสั้นยาวแตกต่างกัน สำหรับในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น ควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับระดับเสียงที่มีความสูงและค่าที่แตกต่างกัน 5) ลักษณะของเสียง (Articulation) หมายถึง การดนตรีในแบบต่างๆ เป็นการบรรเลงแบบสั้น (Staccato) หรือการบรรเลงแบบยาวต่อเนื่อง (Legato)

4. วิธีการสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ

Mead (1994) ได้ระบุถึงการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ คือเป็นการสอนให้เด็กได้ทดลองเคลื่อนไหวประกอบเสียงเพลงที่ได้ยิน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เป็นการเคลื่อนไหวแบบลองผิดลองถูก หรือเป็นการที่让孩子ทดลองเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงที่ได้ยิน ขั้นที่ 2 เป็นการฝึกฝนการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องโดยการดูตัวอย่างจากครู หรือเพื่อนในชั้นเรียน ขั้นที่ 3 เป็นการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามอารมณ์ของบทเพลง

Choksy และคณะ (2001) ได้ระบุการสอนดนตรีตามแนวคิดดาดโคโรชไว้ตามขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ขั้นของการฟังเพลงเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจในบทเพลง เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับสมองและระบบประสาท ขั้นที่ 2 คือ การตอบสนองต่อเสียงด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเสียงเพลงที่ได้ยิน ขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการแก้ไขการตอบสนองและการแสดงออกด้วยการสังเกตและแก้ไขการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องตามครูหรือเพื่อนในชั้นเรียน ขั้นที่ 4 ขั้นการใช้สัญลักษณ์ทางดนตรีในการนำเสนอประสบการณ์ทางดนตรีที่เด็กได้รับมาตั้งแต่ต้น

จากการศึกษาวิธีการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาดโคโรชนั้น เป็นการสอนดนตรีผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวหรือที่เรียกว่า ยูริธึมมิกส์ (Eurhythmic) เป็นการที่让孩子ได้เข้าใจจังหวะ ผ่านการร้องเพลงและเคลื่อนไหว ซึ่งสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างอิสระตามทำนองเพลง เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ถูกต้องจากการสังเกตจากครูหรือเพื่อนในชั้นเรียนและสามารถคิดสร้างสรรค์ท่าทางการเคลื่อนไหวได้ด้วยตนเอง

5. กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาดโคโรช

Choksy และคณะ (2001) ได้ระบุถึงกิจกรรมหลักตามแนวคิดของดาดโคโรชไว้ 3 กิจกรรมหลักได้แก่ กิจกรรมยูริธึมมิกส์ (Eurhythmic) กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (Solfege) และกิจกรรมการสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) ดังนี้

5.1 กิจกรรมยูริธึมมิกส์ (Eurhythmic) เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของเวลา พลังงานหรือแรง และพื้นที่ แสดงออกผ่านการเคลื่อนไหวผ่านบทเพลงต่างๆที่มีความสั้น - ยาว ดัง - เบา ช้า - เร็ว ที่แตกต่างกัน เช่น เมื่อเด็กได้ยินทำนองเพลงที่มีความช้า ลักษณะการเคลื่อนไหวต้องใช้การก้าวเท้า หรือการยืดแขนที่ยาวขึ้น เวลาในการก้าวเท้าหรือยืดแขนย่อมนานขึ้น ส่งผลให้ต้องใช้แรงในการทรงตัวมากขึ้นเช่นเดียวกัน

5.2 กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (Solfege) เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมจากการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ (Eurhythmic) โดยเน้นให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและการได้ยินผ่านการร้องเพลง หรือการฟังเพลง กิจกรรมฝึกทักษะการฟังนี้เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นแสดงออกต่อความรู้สึก ประกอบด้วย การฟังจังหวะ (Rhythmic Solfege) ไม่ว่าจะเป็นจังหวะตบ (Beat) จังหวะทำนอง (Melody Rhythm) หรือรูปแบบจังหวะ

5.3 กิจกรรมการสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง เป็นกิจกรรมที่让孩子ตอบสนองต่อเสียงเพลงอย่างมีอิสระ เด็กสามารถสร้างสรรค์ท่าทางในการเคลื่อนไหวได้อย่างเหมาะสมกับจังหวะหรือทำนองเพลงได้ด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เป็นการสอนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย เรียนรู้สาระทางดนตรีผ่านโสตประสาท พัฒนาการออกเสียง พัฒนาการฟัง ผ่านกิจกรรมยูริธึมมิกส์ (Eurhythmic) กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (Solfège) และกิจกรรมการสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรี ทั้งการร้อง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย และการฟัง

2. การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวการสอนของคาร์ล ออร์ฟ (Orff – Schulwerk)

2.1 ประวัติและการพัฒนาระบบ (Historical Development)

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, ค.ศ. 1895 – 1982) เกิดที่เมืองมิวนิค ประเทศเยอรมัน ในปี 1895 เติบโตในครอบครัวที่สนับสนุนส่งเสริมด้านดนตรีและการละคร คาร์ล ออร์ฟเริ่มเรียนเปียโนกับมารดาตั้งแต่อายุเพียง 5 ขวบ ออร์ฟเริ่มเข้ามาเกี่ยวข้องกับดนตรีศึกษาตั้งแต่หลังปี ค.ศ. 1920 เมื่อ ดาลโครซ (Dalcroze) กำลังเสนอวิธีการสอนที่แปลกใหม่และเป็นที่ยอมรับในขณะนั้น ออร์ฟ ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากดาลโครซและเขายังช่วยให้ความคิดของดาลโครซเป็นรูปเป็นร่างอีกด้วย ออร์ฟและดาลโครซร่วมกันทำโรงละคร โดย ออร์ฟทำงานที่โรงโอเปราที่ Mannheim และ Darmstadt ในช่วงนี้ได้มีการเปิดโรงเรียนฝึกยิมนาสติกและเต้นรำขึ้นหลายแห่ง แต่โรงเรียน Guenterschule ของออร์ฟซึ่งเปิดในปีในปี 1924 โดยร่วมมือกับกุนเธอร์ (Dorothee Guenther) ไม่เหมือนโรงเรียนอื่นๆ เพราะมีจุดประสงค์ที่จะรวมการเรียนดนตรีเข้าด้วยกันกับการเรียนยิมนาสติกและเต้นรำ การเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างการเล่นไหวและดนตรี เป็นกฎเกณฑ์สำคัญสู่ทัศนะของ ออร์ฟเกี่ยวกับดนตรีศึกษา ทำให้เขามั่นใจถึงธรรมชาติ อันไม่สามารถแยกกันได้ในระหว่างการดนตรีและการเต้นรำ และในที่สุดกลายเป็นทฤษฎีการสอนของเขาซึ่งเรียกมันว่า “ดนตรีเบื้องต้น” (Elemental Music)

ทุกวันนี้ในหลายประเทศได้นำวิธีการสอนและกิจกรรมของออร์ฟมาใช้กันอย่างแพร่หลาย แต่การที่จะนำเพลงที่ออร์ฟเขียนไว้มาเปลี่ยนเป็นภาษาต่าง ๆ นั้น ออร์ฟจะไม่สนับสนุน ออร์ฟจะสนับสนุนให้ใช้เพลงพื้นบ้านหรือเพลงประจำชาติที่เด็กมีความคุ้นเคยมาเป็นบทเพลงในการสอน และการจัดกิจกรรม เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของชาตินั้นๆ (Shamrock, 1990, p.8 – 9)

กมลวัน บุญยัชฐิติ (Punyasthiti, Kamolvann Noot, 1990, p.155 – 157) ได้กล่าวถึง พัฒนาการของ Orff – Schulwerk ในประเทศไทยว่า แนวการสอนของออร์ฟได้เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.2514 โดยมี ดร.เร็กเนอร์ (Dr.Hermann Regner) ที่เคยเป็นผู้อำนวยการของสถาบัน Orff Institute ที่เมือง Salzburg ประเทศออสเตรีย มาเปิดการอบรมในกรุงเทพฯ โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบัน Goethe และกมลวันได้รับทุนไปศึกษา Schulwerk ต่อที่ประเทศเยอรมัน หลังจากนั้นได้มีคนไทยหลายคนได้ไปศึกษา และนำหลักสูตรมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ปัจจุบันประเทศไทยได้มี

สมาคมไทยออर्फ Schulwerk (Thai Orff – Schulwerk Association) เพื่อเผยแพร่หลักสูตรการสอนดนตรีสำหรับเด็กให้แพร่หลายในประเทศไทย

หัวใจของการสอนตามแนวคาร์ล ออร์ฟ เป็นการสอนดนตรีผ่านการลงมือกระทำอย่างมีชีวิตชีวาและสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถแสดงได้เป็น Schooling Through Working = Learning by Doing เด็กมีวิธีการสร้างสรรค์ดนตรีด้วยวิธีการของเขาเองก่อนที่จะได้รับการสอนทางด้านดนตรี ครูจึงต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจภาษาดนตรีของเด็ก รวมถึงครุควรหาวิธีการที่จะใช้ภาษาดนตรีของเด็กเพื่อเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการสอนที่มีความหมายและประสบความสำเร็จ การศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสร้างสรรค์ดนตรีของเด็กมีความคล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้าน คือมีลักษณะที่ประกอบด้วยจังหวะ และเป็นการเคลื่อนไหวอย่างมีทิศทางทั้งสองส่วนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ แต่เป็นการใช้ลีลา ภาษา บทกลอน บทเพลง ผสานรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน นั่นคือการใช้เสียงและจังหวะในการเคลื่อนไหว ให้เด็กได้มีประสบการณ์ทางดนตรี และใช้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในการได้คิดสร้างสรรค์

2.2 หลักการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ

หลักการของคาร์ล ออร์ฟ (ฌูทซ์ สุททจิตต์, 2544, น.107 – 108) เป็นการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการผู้เรียนมีโอกาสในการทดลองสำรวจเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรี ซึ่งสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวได้รับประสบการณ์ตรงจากการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในกระบวนการเรียนการสอน เนื้อหาที่ผู้เรียนได้รับในชั้นแรกจึงง่าย ชรรวมค่าที่สุดและค่อยๆ ลึกซึ้งไปเรื่อยๆ จนถึงขั้นที่ผู้เรียนสัมผัสกับสุนทรียรสของดนตรี กระบวนการที่ใช้เสมอคือ การที่ผู้เรียนสัมผัสดนตรี และถ่ายทอดเป็นการเคลื่อนไหว ในขั้นที่ 3 การเคลื่อนไหวเป็นไปในรูปของการสร้างสรรค์ และมาจบลงที่การสร้างสรรค์ทางดนตรีซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ทางดนตรีที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่และได้รับจากกระบวนการเรียนการสอน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะต้องสำรวจทดลองเกี่ยวกับ 1)พื้นที่รอบตัว 2)การสำรวจเกี่ยวกับเสียง 3)การสำรวจเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ 4)การเลียนแบบสู่การสร้างสรรค์ 5)การปฏิบัติเดี่ยวสู่การผสมวง 6)การอ่านออกเขียนได้

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, ค.ศ. 1895 – 1982) วางรากฐานการสอนดนตรีของเขาว่า ดนตรี(Music) การเคลื่อนไหว (Movement) และการพูด (Speech) ทั้งสามสิ่งรวมกันเป็นเอกภาพ (Unity) ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ โดยคาร์ล ออร์ฟ จะใช้คำว่า ดนตรีเบื้องต้น (Elemental Music) คือ การแสดงออกทางดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลที่แสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ ดังนั้นการเรียนรู้ทางดนตรีควรใช้เพลงที่ง่าย ๆ และวางแผนการสอนเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากนักเรียนปฐมวัย (Early Childhood) นำทักษะและอุปกรณ์ด้านดนตรีมาใช้ และใช้คำสั้น ๆ หรือ

ประโยชน์สั้น ๆ ที่นักเรียนคุ้นเคย ด้วยการร้อง เคลื่อนไหว และบรรเลงเครื่องดนตรีตั้งแต่คาบแรกของการเรียน ด้วยการใช้น้องเพลงสั้นๆ (Simple Motive) ท่องซ้ำๆ แต่งเนื้อเพลงใหม่จากทำนองเพลงเดิม หรือแต่งทำนองเพลงใหม่จากเนื้อร้องเดิม บทเรียนของเด็กจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เขารู้จักซึ่งจะช่วยให้เขาปฏิบัติได้ และสามารถพัฒนาให้เป็นทำนองหรือจังหวะอื่นๆ ที่เขาพอใจได้ คาร์ล ออร์ฟมีความคิดว่า จังหวะเป็นส่วนประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของดนตรี (Rhythm is strongest of the elements of music) การแสดงออกทางดนตรีของมนุษย์ที่เป็นธรรมชาติที่สุดและสามัญที่สุดคือการใช้จังหวะ ดังนั้นจุดเริ่มต้นของการศึกษาดนตรีจึงควรเริ่มต้นด้วยจังหวะ เนื่องจากจังหวะเป็นส่วนประกอบสำคัญที่อยู่ในคำพูดในการเคลื่อนไหว และในดนตรี จากความเชื่อที่ว่าจังหวะเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นยิ่งของดนตรีนำไปสู่การพัฒนาการสร้างเครื่องดนตรีชนิดพิเศษ ได้แก่ ระนาด คาร์ล ออร์ฟ เห็นด้วยกับดัลโครซ (Jaques – Dalcroze. 1865-1950) ที่ว่า การเรียนเปียโน ไวโอลิน หรือเครื่องดนตรีระดับมาตรฐานอื่นๆ ควรจะมาหลังพัฒนาการของทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งได้แก่

- 1) การฟัง
- 2) การจดจำขั้นคู่ ของทำนองเพลง (Melodic Interval) และการร้องทำนองเพลง และ
- 3) การจดจำและปฏิบัติตาม แบบแผนของจังหวะ (Rhythmic Pattern) (วิชชัย นาควงษ์, 2542, น.1 - 4)

ในระบบการสอนของคาร์ล ออร์ฟ การสร้างสรรค์ (Creativity) ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดหลักสูตรของคาร์ล ออร์ฟเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจเสียงของคำพูด เสียงของทำนองเพลง และเสียงของเครื่องดนตรี จากนั้นให้เด็กได้สร้างจังหวะและทำนอง โดยมีทั้งตัวอย่างและให้เด็กแต่งขึ้นเอง และใช้มันสร้างดนตรีประกอบ (Accompaniment Figures) มีการขึ้นต้น (Introduction) และการลงจบ (Coda) บางครั้งนักเรียนอาจแต่งเพลงขึ้นมาประกอบกับดนตรี โดยครูแนะนำตามรูปแบบและสไตล์ของเพลง (Music Form and Style) และสอนให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

คาร์ล ออร์ฟกล่าวว่า คนส่วนใหญ่ที่ยังยึดติดกับความเชื่อและรูปแบบเดิมๆ จะหาความสุขได้เพียงเล็กน้อย แต่ผู้ที่เป็นศิลปินและเป็นผู้สร้างสรรค์ (Improvisors) โดยทั่วไปจะหาความเพลิดเพลินได้มากกว่า ทุกกิจกรรมของดนตรีออร์ฟ จะเป็นกิจกรรมที่จะกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาอยู่เสมอ ดังนั้นการพัฒนาอย่างเป็นอิสระจะเป็นไปได้โดยที่เด็กจะต้องถูกฝึกฝนจากครูที่มีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในการสอนดนตรีตามแนวของออร์ฟ และรู้จักโอกาสในการที่จะใช้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม (Orff, 1966, p.386) การเรียนดนตรีพื้นฐานของออร์ฟมีเป้าหมายในการปฏิบัติการสื่อสารในเด็ก (Communicative Performance) และเน้นความเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลอย่างมาก บทเพลงต่างๆ ได้มาจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่คิดขึ้นเอง โดยมีจังหวะและบทเพลงของออร์ฟเป็นตัวอย่าง เพลงที่ใช้กับเด็กจะเป็นเพลงที่ฟังง่าย เข้าใจง่าย สามารถร้องตามได้

ง่าย เหมาะกับธรรมชาติของเด็ก และในแต่ละเพลงจะมีการใช้ร่างกายเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงหรือบทกลอน จนไปสู่ให้เด็กได้มีการแสดงดนตรีของตนเอง

เป้าหมายหลักของการสอนดนตรีแบบออร์ฟ คือ การที่เด็กได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการแต่งเพลงหรือแต่งจังหวะขึ้นใหม่จากทำนองหรือจังหวะเดิมที่มีอยู่ (Improvisation) ส่วนประกอบที่ออร์ฟใช้เด็กสำหรับการแต่งเพลง ได้แก่

1. Pentatonic Mode ได้แก่ โน้ต 5 คือ โด เร มี ซอล ลา
2. Ostinato Patterns และ Burduns ได้แก่ แบบแผนของตัวโน้ตซ้ำๆ ที่เดินอยู่ตลอดทั้งเพลง ซึ่งคาร์ล ออร์ฟต้องการให้เด็กคิดขึ้นเอง
3. ใช้บทเพลงท้องถิ่นที่นักเรียนรู้จัก
4. แต่งทำนองสั้น ๆ ช่วงขึ้นต้นของเพลง (Introduction)
5. บรรเลงเพลงด้วยเครื่องดนตรีออร์ฟที่คิดทำนองขึ้นเองเป็นคู่ 3 ไมเนอร์
6. นำคำพูดมาเรียบเรียงโดยเริ่มจากคำสั้น ๆ ไปสู่คำที่ยาวขึ้น
7. กระสวนคำพูด ได้แก่ คำพูดที่นำมาเรียงเป็นท่อนสั้นๆ โดยเริ่มจากคำๆเดียวแล้วขยายไปสู่กิจกรรมที่สลับซับซ้อนกว่า

2.3 กิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีแนวคาร์ล ออร์ฟ ครูสามารถประยุกต์วิธีการได้อย่างหลากหลายภายใต้แนวคิดหลักการที่คาร์ล ออร์ฟได้เสนอไว้ โดยควรคำนึงถึงเป้าหมายที่เด็กควรได้รับจากการเรียนดังนี้

1. การทำงานและการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ในการเล่นดนตรีมีทั้งการเล่นเดี่ยวและเล่นเป็นกลุ่ม เด็กควรได้รับการฝึกฝนให้มีประสบการณ์และสำนึกของการทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการฟังและการรอคอย กิจกรรมอาจจัดขึ้นในลักษณะของเกมและการละเล่นต่างๆ ซึ่งนอกจากเด็กจะได้เรียนรู้การทำงานเป็นและการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะแล้วเด็กยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเกิดความสนิทสนมกันในกลุ่มด้วย

2. ความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรี เด็กควรได้รับความรู้และความเข้าใจเนื้อหาสาระของดนตรีซึ่งถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เช่น การเรียนรู้เรื่องระดับเสียง ความดัง ความเบาของเสียง รูปแบบการประพันธ์ และคำศัพท์ต่างๆ เป็นต้น

3. เกิดความสุนทรีย์และซาบซึ้งกับดนตรีในเชิงศิลปะ เด็กควรเข้าใจและรับรู้ว่าดนตรีคืองานศิลปะประเภทหนึ่งที่มีความงดงาม ดนตรีมีความไพเราะ สามารถสื่ออารมณ์และความรู้สึกจากการได้ยินเสียงเพลงที่มีความไพเราะ เด็กควรเข้าถึงความหมายและอารมณ์ของของบทเพลง ผ่านการฟัง การร้องและการเล่นเครื่องดนตรี

4. ความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ การจัดกิจกรรมให้กับเด็กในวัยนี้ ควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการถ่ายทอดและรับรู้ความรู้สึกของตนเอง เช่น การให้เด็กได้แต่งจังหวะหรือแต่งทำนองเพลงโดยทันที (Improvisation) หรือกิจกรรมที่让孩子ได้ฟังเพลงและเคลื่อนไหวตามความรู้สึกจากการฟังเพลงที่ได้ยิน

5. พัฒนาการทางด้านทักษะดนตรี โดยเด็กทุกคนควรมีพัฒนาการทางด้านทักษะดนตรีเพิ่มขึ้นทั้งทางด้านการร้อง การเล่นเครื่องดนตรี และการเคลื่อนไหวหรือนาฏศิลป์

6. ความสามารถทางการแสดงออก การแสดงถือเป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมของออร์ฟ โดยเด็กจะต้องความใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดรูปแบบการแสดงที่น่าสนใจ ต้องใช้ความกล้าและความพยายามในการแสดงต่อหน้าผู้ชม ทำให้การแสดงของตนเองมีความสมบูรณ์ ถึงแม้จะเป็นการแสดงในห้องเรียนก็ตาม

7. ความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตัวเอง เด็กควรมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชั้นเรียน จะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี มีความกล้าแสดงออกเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ ประกอบด้วย

1. คำพูด (Speech) คาร์ล ออร์ฟ เน้นเรื่องการใช้คำพูด เนื่องจากออร์ฟเห็นว่าเด็กจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นนั้น มาจากการใช้คำพูดไปสู่การเคลื่อนไหวตามจังหวะแล้วจึงไปสู่เพลง (Yaross, 1982 : p 69) ขั้นตอนในการสอนบทเพลงต่างๆของคาร์ล ออร์ฟเริ่มจากการใช้คำพูดตามด้วยการเคลื่อนไหวโดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายทำจังหวะ (Body Rhythms) ครูดนตรีทุกคนที่ใช้แนวการสอนของออร์ฟจะต้องใช้ บทกลอนหรือบทร้องเล่นของเด็ก เอามาใส่ทำนองให้เป็นบทเพลง โดยเด็กจะช่วยกันแต่งเพลงโดยใช้จังหวะที่มีอยู่ในคำเหล่านั้น ครูจะแนะนำความรู้เกี่ยวกับจังหวะเพลง (Meter) จังหวะเน้น (Accent) และจังหวะยก (Anacrusis) จากกระสวนคำพูด (Speech Patterns - คำพูดที่เอามาเรียงเป็นท่อนสั้นๆ) แล้วต่อยอดความรู้ต่างๆ ลงในกิจกรรมอื่น (เช่นการเคลื่อนไหว การทำจังหวะด้วยร่างกาย) และการทำกระสวนคำพูดนั้นเป็นบทเพลง การใช้คำพูดเป็นสื่อการสอนดนตรีนอกจากให้ความรู้เกี่ยวกับจังหวะแล้ว ยังให้ความรู้ทางดนตรีด้านอื่นๆ ที่สำคัญด้วย เช่น เทคนิคในการบรรเลง เมื่อนักเรียนเข้าใจรูปแบบของเพลง ทำให้การเล่นคำพูดของเขามีรูปแบบต่างๆ

2. การร้องเพลงประเภทต่าง มีความเกี่ยวข้องกัน ดังนั้น นักเรียนต้องมีความเข้าใจทำนองเพลงจึงสามารถรู้จังหวะได้ เมื่อนักเรียนร้องและเล่นเครื่องดนตรีของออร์ฟ นักเรียนจะพบความแตกต่างของระดับเสียงจากการร้องและเล่นเครื่องดนตรีของออร์ฟ

การร้องเพลงตอบโต้กัน (Call and Response) เป็นกิจกรรมร้องที่ตอบโต้กันระหว่างครูกับนักเรียนเช่น ครูร้องเป็นตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนร้องตามและกระตุ้นนักเรียน ให้มีส่วนร่วมกัน โดยครูคอยสังเกตเสียงโน้ตที่เด็กใช้ร้องโน้ตตอบจากนั้นให้เด็กถ่ายทอดเสียงโน้ตเหล่านี้ลงบนเครื่องดนตรีและเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์บทเพลงการฝึกปฏิบัติในเรื่องการพูด การท่อง และการคบบมือตามจังหวะของคำพูดจะเป็นเครื่องเตรียมตัวเด็กให้พร้อมที่จะผสมความรู้เรื่องจังหวะในคำพูดเข้ากับทำนองเพลงบนเครื่องดนตรีของของออร์ฟ

3. การเคลื่อนไหว (Movement) การเคลื่อนไหวตามแบบของออร์ฟ เริ่มจากการเคลื่อนไหวเบื้องต้น (Elemental movement) เป็นการเคลื่อนไหวที่สร้างขึ้นตามธรรมชาติของเด็ก เด็กจะรู้สึกสนุกสนานกับการเคลื่อนไหว เหมือนกับที่กำลังสร้างสรรค์บทเพลงในรูปแบบของตัวเอง การวิ่ง การกลิ้ง การกระโดด จะมียู่ในแผนการสอนของออร์ฟเสมอ ซึ่งกระบวนการของออร์ฟจะเน้นไปที่ความอิสระของเด็ก ความสนุกสนานของเด็ก โดยการเคลื่อนไหวแบบทันทีทันใด (Improvisation) เมื่อได้ยินเสียงจังหวะหรือบทเพลง จะทำให้เด็กแสดงความรู้สึกของตัวเอง และระจกความรู้สึกของตัวเองได้ดีขึ้น

การเคลื่อนไหวตามแนวของออร์ฟ มีรากฐานมาจากแบบแผนการใช้ร่างกายฝึกจังหวะ โดยใช้การเคลื่อนไหวเป็นเครื่องแสดงออกถึงความรู้สึกทางดนตรีที่เขาได้ยิน เขาใช้เชือก ลูกบอล หรือวัตถุอื่นๆ ประกอบการเคลื่อนไหว จังหวะต่างๆ ความเร็ว-ช้า และความหนัก-เบา เด็ก เรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว เด็กมีโอกาที่จะ Improvise ด้วยการเคลื่อนไหวที่ซับซ้อนเพื่อตอบสนองต่อดนตรีได้

4. การใช้ร่างกายทำจังหวะ (The Use of Body in Percussion) จากประสบการณ์ดนตรีที่เริ่มต้นด้วยจังหวะของการพูด ชื่อคน สัตว์ สิ่งของตลอดจนเรื่องราวต่างๆ หรือโคลงกลอนสำหรับเด็กๆ เพื่อให้ได้ความรู้สึกต่างๆ แล้ว จึงเริ่มการเคลื่อนไหวร่างกายซึ่งใช้การคบบมือพร้อมกับพูด นักเรียนต้องคอยฟังระดับเสียงหนัก-เบา (Dynamic Graditions) ที่สำคัญต้องสังเกตจากการเปลี่ยนจากเบาไปหาดัง หรือดังไปหาเบา (Crescendo and Decrescendo)

นอกจากคบบมือแล้วมีอีกหลายวิธีเช่น การคิดนิ้ว ตบตัก และย้ำเท้า เป็นต้น สามารถนำสิ่งเหล่านี้มารวมกับการร้องและการพูดไปด้วย จะทำให้เด็กต้องใช้ความสามารถในการบังคับประสาทต่างๆซึ่งจำเป็นต้องใช้สมาธิในการจำ และปฏิบัติตามได้ถูกต้อง การให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมเหล่านี้บ่อยๆ จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกในด้านจังหวะ ซึ่งทำให้การรับรู้ทางด้านดนตรีเป็นไปแบบมีคุณค่าทางคุณภาพ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรี

5. การคิดแต่งทำนองหรือทำทางแบบทันทีทันใด (Improvisation) จุดประสงค์เบื้องต้นของการเรียนรู้ดนตรีตามแนวทางของออร์ฟ คือใช้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ควบคู่ไปกับ

การทำกิจกรรม ให้อยู่ในรูปแบบของการ Improvisation โดยผ่านทักษะกิจกรรม ได้แก่ เคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะ การพูดและร้องเพลง การบรรเลงเครื่องดนตรีผ่านแบบแผนทางดนตรีสากลโดยใช้ เครื่องดนตรีของ ออร์ฟช่วยให้อการ Improvisation เป็นไปด้วยดี บทเพลงที่คาร์ล ออร์ฟแต่งขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการให้นักเรียนได้คิดสร้างสรรค์เอง โดยเลือกจากเพลงที่นักเรียนคุ้นเคย นำมาสร้างบทเพลง ทั้งตอนขึ้นต้นและจบเพลง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละตนเองโดยการสร้างสรรค์ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544, น.111) คือ

1. การสร้างสรรค์แบบอิสระ ได้แก่ การให้ผู้เรียนคิดทำทาง หรือการทำจังหวะขึ้นมา ซึ่งเป็นงานเล็กๆ และเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็นสำคัญ
2. การสร้างสรรค์แบบทันที ได้แก่ การให้ผู้เรียนคิดหรือดัดแปลงสิ่งที่เพิ่งเรียนรู้ไปในทันทีเพื่อให้ผู้เรียนช่วยกันคิดในขณะที่เรียนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมหรืองานเล็กๆ เช่นกัน
3. การสร้างสรรค์แบบใช้เวลา ได้แก่ การใช้เวลาแก่ผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลไปคิดสร้างสรรค์สิ่งหนึ่งสิ่งใด และนำมาเสนอในชั้นเรียนในเวลาต่อมา ผู้เรียนจะมีเวลาคิดใคร่ครวญมากขึ้น งานที่ทำให้จึงมีลักษณะซับซ้อนขึ้น
4. การสร้างสรรค์แบบสมบูรณ์ ได้แก่ การสร้างสรรค์ในลักษณะที่สาม แต่คำนึงถึงคุณภาพ เนื่องจากผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเรียนมาถึงระดับที่สามารถประเมินค่าได้แล้วช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ถึงส่วนละเอียดอ่อนทางดนตรีเมื่อนำมาเสนอในชั้นเรียน ทั้งผู้เรียนอื่นๆ และผู้สอนช่วยติชม ทำให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้ลึกซึ้งขึ้นเป็นสำคัญ

2.4 เครื่องดนตรีที่ใช้

เครื่องดนตรีที่ออร์ฟสร้างขึ้นถือว่าเป็นจุดเด่นจุดหนึ่งในการเรียนการสอนแบบออร์ฟ และทำให้การเรียนการสอนแบบนี้แตกต่างจากระบบอื่น การให้ความสำคัญกับจังหวะว่าเป็นส่วนประกอบทางดนตรีที่มีความสำคัญที่สุดก่อนจะไปสู่การสร้างเครื่องดนตรี

เครื่องดนตรีของ ออร์ฟได้แก่ ระนาดไม้ หรือ Xylophone ระนาดเหล็กขนาดเล็ก หรือ Glockenspiel และระนาดโลหะที่เรียกว่า Metallophone ทุกเครื่องเล่นได้โดยใช้ไม้ตี ทุกเครื่องจะมีลักษณะเป็นกล่องไม้ ให้เสียงกังวาน และถูกระนาดจะถอดออกได้เพื่อประโยชน์ในการสร้างบันไดเสียงต่างๆ วิธีของออร์ฟจะไม่ใช้เปียโนเป็นเครื่องประกอบการร้องเพลง แต่ถ้าใช้ก็จะใช้เพียงเล็กน้อยซึ่งจะช่วยให้เสียงของการบรรเลงบทเพลงมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น การใช้เปียโนหรือออร์แกนเป็นหลักในการจัดกิจกรรมจะทำลายลักษณะเสียงดนตรีแนวออร์ฟ ซึ่งจุดเด่นของเครื่องดนตรีออร์ฟนั้นจะอยู่ที่น้ำเสียงซึ่งเหมาะสำหรับประกอบการร้อง และสำหรับการบรรเลงรวมวง เครื่องดนตรีของออร์ฟจะเหมาะกับการพัฒนาการของเด็ก เด็กจะใช้เพียง แชน ขา ที่เป็นกล้ำมเนื้อ

ขนาดใหญ่ในการเล่น ซึ่งในการเล่นครูจะต้องสอนให้นักเรียนเล่นให้ถูกต้องตามหลักการของ ออร์ฟด้วยเช่นกัน

การเล่นเครื่องดนตรีของออร์ฟ จากความจำ เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับเด็กเล็กมากกว่า การเรียนเปียโนหรือเครื่องดนตรีอื่นๆ แผนการสอนของคาร์ล ออร์ฟ จะให้เด็กเริ่มต้นการเล่นดนตรี จากความจำ ทำให้เด็กหลุดพ้นจากภาระที่กังวลในการที่จะต้องบรรเลง อ่าน โน้ต และระวังในการ บรรเลงพร้อมกับคนอื่นเด็กจะอ่านเครื่องหมายทางดนตรี (ตัวโน้ต) ตั้งแต่ขั้นแรกๆ ของการเรียน ครูผู้สอนจะคอยแนะนำเวลาที่มีปัญหาแก่นักเรียน ในเรียนดนตรีแบบเดิม (Traditional) การจดจำ เพลงเป็นขั้นตอนสุดท้าย แต่ในการสอนแบบออร์ฟ การร้องและการบรรเลงดนตรีไม่จำเป็นต้องมี โน้ตเพลงจะเน้นทักษะการจำเป็นสำคัญ รวมไปถึงการล้อ (Imitation) การค้น (Improvisation) และการสร้างสรรค์อื่นๆ เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์ทางดนตรีและมีทักษะทางดนตรีที่เพียงพอ จึงจะ เริ่มเรียนเปียโนและเครื่องดนตรีต่างๆ ในวงในวงดนตรีสากล

เครื่องดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ สามารถแบ่งได้ 5 ประเภทได้ดังนี้ (ธวัชชัย นาควงษ์, 2542, น.35-77)

1. เครื่องประกอบจังหวะที่ทำด้วยโลหะ (Metal percussion)

1.1 กิ่ง (Triangle) เป็นโลหะรูปสามเหลี่ยม โดยใช้เชือกแขวนเวลาเล่น จะ ตีด้วยแท่งโลหะขนาดเล็ก มีหลายขนาด เสียงฟังแล้วสดใส

1.2 ฉาบ (Cymbals) ทำด้วยโลหะมีลักษณะเหมือนผ้าม้อนีมีลักษณะเป็นคู่ ที่จับทำจากหนัง การเล่นสามารถตีพร้อมกันหรือวางกับขาตั้งฉาบแล้วใช้ไม้รั้วที่ตัวฉาบผู้เล่นอาจ ปลดปล่อยให้เสียงฉาบกังวาน หรือหยุดเสียงได้ด้วยกรกดฉาบ

ฉาบมีหลายขนาด ขนาดเล็กที่สุดเรียกเป็น ฉิ่งนิ้วมือ (Finger Cymbals) ซึ่งมีเสียงค่อนข้างดังของไทยมากกว่า

1.3 กระจรวน (Sleigh Bells) เครื่องที่ให้เสียงร่าเริงสนุกสนาน ใช้ถือได้ ทั้ง 2 มือ มีลักษณะ เป็นรูปกลม ๆ ขนาดเล็ก ข้างในโปรง มีลูกโลหะอยู่ด้านใน กระจรวน (Sleigh Bells) จะติดกับแผ่นหนังที่เป็นรูปกำไลซึ่งอาจมีที่จับทำด้วยไม้

1.4 ลูกเขย่า ลูกซัด (Rattle, Maracas) ลูกเขย่าประกอบด้วยกระป๋องโลหะ หรือไม้ที่ถูกรบรรจุภายในไว้ด้วยวัสดุที่เป็นเม็ดเล็กๆ เช่น เมล็ดข้าว ลูกปัด โลหะลูกกลมๆ ผู้เล่นจะ ถือลูกเขย่าไว้ด้วยมือซ้าย แล้วใช้กำปั้นขวาทุบบนกำปั้นซ้าย เป็นจังหวะเหมือนการเล่นลูก กระจรวน เด็กอาจประดิษฐ์ลูกเขย่าของตนเอง ทำให้เกิดเสียงเขย่าที่น่าสนใจขึ้นหลาย ๆ แบบ

ลูกซัด เป็นลูกไม้กลมกลวงสองลูกที่ภายในบรรจุด้วยเมล็ดข้าวหรือเมล็ด กระจรวนเวลาเล่นจะใช้เขย่า โดยเขย่าพร้อมกันทั้งสองลูก หรือเขย่าสลับทีละลูกก็ได้

2. เครื่องประกอบจังหวะที่ทำด้วยไม้ (Wood Percussion)

2.1 ไม้ต็อก (Wood Block) ทำด้วยไม้เนื้อแข็งตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เจาะเป็นช่องเพื่อให้เสียงกังวาน ไม้ต็อกมีหลายขนาด เวลาเล่นวางไม้ต็อกลงบนฝ่ามือซ้าย แล้วใช้ไม้เคาะ ปลายไม้ที่เคาะอาจเป็นไม้เฉยๆ หรือหุ้มด้วยยางหรือสักหลาด ขึ้นอยู่กับคุณภาพเสียงที่ต้องการ

2.2 ไม้หลอด (Wood Tube) ทำด้วยไม้กลึงเป็นรูปทรงกระบอกสองข้าง มีรอยผ่ากลางและให้เสียงต่างกันสองเสียง วิธีเล่นใช้มือถือด้ามที่อยู่ตรงกลาง แล้วใช้ไม้ในมือขวา เลือกลงเคาะตามเสียงที่ต้องการ

2.3 ไม้เคาะ (Claves) ประกอบด้วยไม้เนื้อแข็งท่อนเล็กๆ สองท่อน ซึ่งผู้เล่นจับเคาะด้วยกันตามแนวดิ่ง เวลาเล่นผู้เล่นวางไม้ท่อนหนึ่งลงบนฝ่ามือซ้ายซึ่งทำเป็นอุ้งหลวมๆ ทำหน้าที่คล้ายกลองที่ช่วยทำให้เสียงก้อง ผู้เล่นใช้ไม้อีกท่อนหนึ่งที่อยู่ในมือขวาเคาะตามแนวดิ่งลงบนท่อนในมือซ้าย

2.4 กรับสเปน (Castanets) กรับสเปนเป็นเครื่องดนตรีที่ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ที่ภายในขุดออกเป็นหลุมเหมือนฝาสองฝา แล้วผูกติดไว้ด้วยกันด้วยสายเชือก ผู้เล่นจะใช้กรับสเปนสองคู่ถือไว้ในมือขวาและซ้ายมือละคู่ ปัจจุบันพัฒนาให้มีด้ามถือเพื่อให้เด็กเล่นได้ง่ายขึ้น

3. เครื่องประกอบจังหวะที่ทำด้วยหนังจึงดิ่ง

3.1 กลองร่ามะนาขนาดเล็ก (Hand Drum) กลองชนิดนี้ทำด้วยหนังจึงอยู่บนขอบวงกลมไม้แข็ง ซึ่งสามารถทำให้ตึงหรือหย่อนได้ด้วยวิธีขันหางปลา (Screw) ที่อยู่กับขอบโลหะซึ่งครอบไม้ไว้อีกทีหนึ่ง ร่ามะนามีหลายขนาด เสียงที่ได้อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริเวณที่มีผลกระทบต่อหน้ากลอง

3.2 แทมโบรีน (Tambourine) เป็นกลองร่ามะนาที่มีลิ่งเล็กๆ แขนงอยู่รอบๆ ขอบไม้ วิธีเล่นคล้ายกับการเล่นกลองร่ามะนา

3.3 กลองเล็กหรือกลองแตก (Side Drum or Snare Drum) เป็นกลองที่จึงด้วยหนังทั้งสองข้างบนขอบไม้วงกลม หนังที่จึงด้านล่างมีสายขดลวดรองอยู่ ทำให้เกิดเสียงดังพร่าขึ้น วิธีเล่นใช้ไม้สองอันตีที่หนังกลองด้านบน

3.4 กลองใหญ่ (Bass Drum) เป็นกลองทรงกระบอกขนาดใหญ่ที่มีหนังจึงดิ่งทั้งสองด้าน มีขอบเหล็กรัดหนังซึ่งสามารถปรับให้ตึงหรือหย่อนได้ เวลาเล่นใช้วางกับพื้น โดยมียางรอง ใช้ไม้ตีขนาดใหญ่ ปลายหุ้มด้วยสักหลาด เสียงดังหนักๆ และก้องกังวาน

3.5 กลองทิมปานี (Timpani) เป็นกลองที่สามารถตั้งเสียงได้ (Tuneable) เป็นเครื่องดนตรีที่เป็นสะพานเชื่อมระหว่างเครื่องดนตรีที่ทำหน้าที่ประกอบจังหวะอย่างเดียวกับ

เครื่องตีที่ทำทำนองได้ ทีมปानीประกอบด้วยโครงรูปกระทะครึ่งวงกลมทำด้วยทองเหลือง ซึ่งด้วยหนังข้าง บนมีขาปรับระดับสูงต่ำได้ ใช้ตั้งแต่สองลูกขึ้นไป ไม่มีตีทั้งแบบหัวปุยนุ่มให้เสียงเบา นุ่มนวล หรือแบบหัวสีกหลายให้เสียงกระด้างมากขึ้น

เครื่องตีที่ทำทำนอง (Melodic Percussion Instrument)

เครื่องดนตรีที่ทำทำนองหมายถึง เครื่องดนตรีจำพวกระนาด ซึ่งเป็นแถวของแท่งไม้หรือโลหะวางเรียงกันอยู่บนกลองและเล่นด้วยการใช้ไม้ตีซึ่งจะให้เสียงทำนองออกมา ระยะเวลาของคาร์ล คาร์ล ออร์ฟมีลักษณะที่พิเศษกว่าระนาดทั่วไปคือ สามารถถอดลูกระนาดที่ไม่ใช้ ออกได้ ทำให้เสียงไม่เพี้ยนเมื่อเด็กตีผิด

4. ระนาด

4.1. ระนาดไม้ หรือไซโลโฟน (Xylophone) เป็นเครื่องที่ถูกระนาดทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ผู้เล่นตีตรงกลางลูกระนาดด้วยไม้ตีหัวสีกหลาย ระนาดไม้นี้ถือเป็นตัวหลักของวงดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ เหมาะสำหรับตีทำนองเพลงเร็ว ร่าเริง สนุกสนาน ระนาดไม้มี 3 ขนาด คือ โซปราโน อัลโต และเบส

4.2. ระนาดจิ้ง (Glockenspiel) ระนาดจิ้ง เครื่องดนตรีชนิดนี้ เป็นระนาดโลหะขนาดเล็กมีเสียงแหลม ใช้ไม้ตีที่เป็นหัวไม้ ลูกระนาดทำด้วยโลหะนิเกิล ให้เสียงที่แจ่มใส มีชีวิตชีวาแสดงอารมณ์ของความเป็นเด็กเล็ก ระนาดจิ้งมีสองขนาดคือ โซปราโน และ อัลโต

4.3. ระนาดโลหะ (Metallophone) ทำด้วยโลหะผสม (Alloy) ที่มีความเบา กว่าโลหะที่ทำระนาดจิ้ง ใช้ไม้ตีหัวสีกหลายเล่น ให้เสียงที่นุ่มนวลกว่าระนาดจิ้ง เสียงค่อนข้างกระจายและฟังดูลึกลับ ระนาดโลหะมี 3 ขนาด คือ โซปราโน อัลโต และเบส ระนาดโลหะมีประโยชน์มากในการใช้เลียนเสียงระฆัง และสร้างบรรยากาศของนิทานเกี่ยวกับเทพธิดา

5. เครื่องดนตรีอื่น

เครื่องดนตรีอื่นที่สามารถเข้ากันได้อย่างกลมกลืนกับระยะเวลาของคาร์ล ออร์ฟ ได้แก่ กลุ่มรีคอร์เดอร์ ซึ่งมี 4 แบบคือ โซปราโน อัลโต เทนเนอร์และเบส

การจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีแนวคาร์ล ออร์ฟ เป็นกิจกรรมที่ผสมผสานกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างผสมกลมกลืน ได้แก่ คำพูด การร้องเพลง ลีลาและการเคลื่อนไหว การใช้ร่างกายทำจังหวะตลอดจนการคิดแต่งทำนองหรือทำท่วงแบบต่างๆ ควรใช้เครื่องดนตรีที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งด้านทักษะทางดนตรี กิจกรรมกลุ่ม เด็กเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทั้งในการสร้างสรรค์ดนตรีร่วมกัน โดยยอมรับความคิดเห็นของกลุ่ม อีกทั้ง มีความรับผิดชอบรู้จักเวลา มีความอดทน อดกลั้น เชื่อมมั่น

ในตนเอง ตลอดจนมีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซนั้น ผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์และดัลโครซ ซึ่งประกอบด้วยแนวการสอน แนวคิดในการจัดกิจกรรม เป้าหมายที่เด็กจะได้รับจากการทำกิจกรรม สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม และทักษะที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงรูปแบบการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ ดัลโครซ

แนวการสอน	แนวคิดในการจัดกิจกรรม	เป้าหมายที่เด็กจะได้รับ	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	ทักษะที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
ออร์ฟ (Orff)	ฝึกการพัฒนาความสามารถ ทักษะทางดนตรี ด้วยการร้องเพลง หรือบทกลอนและปฏิบัติจังหวะ	ฝึกให้เด็กเกิดความคิด สร้างสรรค์จากการเคลื่อนไหว ร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรี	-เครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ -ระนาดออร์ฟ	-การฟังจังหวะ หรือบทเพลง -การร้องเพลง หรือบทกลอน -การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
ดัลโครซ (Dalcroze)	ฝึกการแสดงออกทางดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ทางดนตรี	พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ผ่านการฟัง และการเคลื่อนไหว	-การเคลื่อนไหว -บทเพลง บทกลอน	- การฟัง การร้อง และการเคลื่อนไหวตามเสียงดนตรี
การเรียนรู้ตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ (Orff & Dalcroze)	พัฒนาความสามารถทางดนตรี ผ่านการร้อง การเคลื่อนไหว ให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก	พัฒนาทางด้านความคิด สร้างสรรค์ จังหวะ และโสต ทักษะ และการแสดงออกทางดนตรี	- เครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ - การเคลื่อนไหว - ความคิด สร้างสรรค์ - บทเพลงร้อง	- การปฏิบัติจังหวะ การร้อง - ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องประกอบจังหวะ - การสร้างสรรค์ทางดนตรี

การเรียนรู้ทักษะทางดนตรีทั้งสองรูปแบบมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของแนวคิดหลักที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก พัฒนาความสามารถทางด้านดนตรีทั้งในด้านการร้องและการเคลื่อนไหว โดยในด้านการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องอย่างเป็นขั้นตอน อาจจะมีลักษณะในการสอนบางด้านที่มุ่งเน้นต่างกัน เช่น การสอนตามแนวทางของดัลโครซ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางดนตรีและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นเครื่องมือ ออร์ฟมุ่งเน้นกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์และอิมโพรไวเซชัน (Improvisation) โดยการใช้ร่างกายปฏิบัติจังหวะ การปฏิบัติเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ และเครื่องดนตรีระนาดแบบออร์ฟ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะทางด้านดนตรีของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโดยใช้แนวทางการสอนของดัลโครซ และแนวทางการสอนของออร์ฟ ในรูปแบบการเรียนรู้ต่างๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ฉานคุณ ไล้ทอง (2560) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยชวาทิตระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) นำเสนอชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยชวาทิตในระดับประถมศึกษา
- 2) ศึกษาผลการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยชวาทิตในระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนวงโยชวาทิตระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม จำนวน 25 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดฝึกกิจกรรมตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยชวาทิตระดับประถมศึกษา จำนวน 5 ชุด 2) แบบทดสอบความเข้าใจทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยชวาทิตระดับประถมศึกษา 3) แบบประเมินความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยชวาทิตระดับชั้นประถมศึกษา ผลการศึกษพบว่า ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยชวาทิตระดับประถมศึกษา มีคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจหลังการใช้ชุดฝึก สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้ชุดฝึกของนักเรียนแต่ละคน ($M = 23.32$, $SD = 2.49$), ($M = 18.12$, $SD = 3.49$) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย t-test พบว่าคะแนนก่อนการใช้ชุดแบบฝึกและหลังการใช้ชุดแบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -10.0007$, $sig = .000$)

รังสรรค์ นกสกุล (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติต่อการเรียนและลักษณะนิสัยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในวิชา ง 013 งานช่างพื้นฐาน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2523) ระหว่างการสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชา ง. 013 งานช่างพื้นฐานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ลักษณะนิสัยในการทำงานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤษดา หุ่นเจริญ (2561) ศึกษาเรื่อง ชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องทักษะการฟังสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์แนวคิดของ ออร์ฟ โคดาย และคาลโคโรซ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องทักษะการฟังสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์แนวคิดของออร์ฟ โคดาย และคาลโคโรซ และเพื่อประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องทักษะการฟังสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์แนวคิดของ ออร์ฟ โคดาย และคาลโคโรซ สำหรับใช้ในการเรียนการสอน ผู้เข้าร่วมในงานวิจัยได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 25 คน ใช้เวลาในการศึกษาทั้งหมด 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรม 2) แบบทดสอบก่อนเรียนแบบทดสอบหลังเรียน 3) แบบสัมภาษณ์เจตคติ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบทักษะการฟัง 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียนดนตรี 3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจตคติของผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน ประเมินคะแนนความก้าวหน้า แล้วจึงวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนและการสัมภาษณ์เจตคติของผู้เรียนผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพโดยผลคะแนนหลังการเรียนทักษะการฟังในทุกเนื้อหานั้นมีความก้าวหน้าดีขึ้นจากคะแนนก่อนเรียน นักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนการปฏิบัติได้ อยู่ในระดับ ดี ในทุกเนื้อหาของชุดการสอน โดยเนื้อหาการฟังจังหวะได้คะแนนร้อยละ 81.3 เนื้อหาการฟังระดับเสียง ได้คะแนนร้อยละ 76 เนื้อหาการฟังการแสดงออกทางดนตรีได้คะแนนร้อยละ 69.4 และเนื้อหาการฟังรูปแบบทางดนตรีได้คะแนนร้อยละ 66.6 จากการสังเกตพฤติกรรมและแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจปฏิบัติตามเนื้อหาบทเรียนที่กำหนดไว้ ให้ความร่วมมือ ตั้งใจ และสนุกสนาน มีความชื่นชอบในกิจกรรม สื่อการสอน และเวลาที่ใช้เป็นอย่างมาก

พิชญ์ เดชโซ (2540, น.85) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบบูรณาการที่ใช้เทคนิคการพัฒนาแบบยั่งยืน พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มควบคุม

กัญญา เพิ่มพูล (2554, น.66) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามแนวคิดของคาร์ลลอร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยสรุปดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดและฆ้องวงใหญ่ตามวิถีไทยและแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามวิถีไทยที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ลลอร์ฟ ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.328 จากระดับ 1-5 ($\bar{X} = 4.328$, SD = 0.235) 2) นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงรายบุคคล ($\bar{X} = 2.599$, SD = 0.478) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.565$, SD = 0.612) และนักเรียนกลุ่มคาร์ลลอร์ฟ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 2.328$, SD = 0.419) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.237$, SD = 0.631) 3) นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 7.916$, SD = 0.321) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 7.658$, SD = 0.281)

เทพรัตน์ พานิชย์ (2553) ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม)เขตวัฒนากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับปฐมวัย ที่มีความคิดสร้างสรรค์น้อย จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสังเกตความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบของวิลคอกซ์สัน (The Wilcoxon Match Paired Signed-Ranks Test) และการทดสอบของแมน - วิทนีย์ (The Mann – Whitney U Tests)

วัชร จารุสาร (2551, น.97) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรโดยใช้แนวทางการ์ลอร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรโดยใช้แนวทางของการ์ล ออร์ฟมีประสิทธิภาพ 83.37/90.62 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 ด้านคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความชอบในการเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนของออร์ฟและคาล โครช นั้น มีรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายวิธี ผู้วิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการสอนของออร์ฟและคาล โครช ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีทักษะทางด้านดนตรีทั้งการร้อง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว และการฟังที่ดี มีความสนุกสนานกับการร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้นำความรู้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาล โครช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อนำเสนอชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ และ ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ โดยดำเนินการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ ได้แก่ ดร.นิลวรรณ อึ้งอัมพร และ อาจารย์กรองทอง บุญประคอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ลงเรียนวิชาดนตรีพื้นฐาน ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมด 25 คน แบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากบริบทการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย 3 ภาคเรียน ซึ่งใน 1 ปีการศึกษา นักเรียนจะต้องได้รับประสบการณ์ในการเรียนดนตรีทั้ง ดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์ โดยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 ลงเรียนในวิชาดนตรีพื้นฐานนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ได้รับอิทธิพลมาจากปรัชญาปฏิบัตินิยมที่ใช้วิธีวิทยาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกันในการดำเนินการวิจัย เพื่อหาคำตอบของการวิจัยที่มีความครอบคลุม ลุ่มลึกและชัดเจน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่ศึกษา ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design (Fitz-Gibbon, 1987, p.113) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการวิจัย

T1	หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้
X	หมายถึง วิชาดนตรีพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
T2	หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีมีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและกำหนดขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าเป็นการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใน 2 ด้าน เพื่อศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบัน และแนวทางในการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซ และนำแนวทางมาสร้างเป็นชุดกิจกรรม

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้เชี่ยวชาญในการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวทางการสอนของออร์ฟและแนวการสอนของดาลโครซ โดยเกณฑ์การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีคุณสมบัติภายใต้กรอบของการศึกษาวิจัยซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรี ดังนี้

1.2.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ คือ อาจารย์กรองทอง บุญประคอง หรือครูกำ สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและการสอนดนตรีและการเคลื่อนไหวในแนวของออร์ฟ ชูลแวร์ค (Orff Schulwerk) ณ สถาบัน Orff – Institut Universitat Mozarteum Salzburg Austria และโครงการพัฒนานักบริหารและผู้จัดการระดับสูง การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์กรองทอง บุญประคอง เป็นนักการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ได้เป็นที่ปรึกษาทักษะกระบวนการ

เรียนรู้แบบ DLP (Discovery Learning Process) พิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานคร และที่ปรึกษาสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอุปนายกสมาคมไทยออร์ฟ ชูลแวร์ค

1.2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของดาลโครซ คือ ดร.นิลวรรณ อึ้งอัมพรหรือครูปูเป้ สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขา การสอนดนตรีด้วยหลักการสอนแบบดาลโครซจากประเทศสหรัฐอเมริกา (Master of Music in Dalcroze Eurhythmics, Longy School of Music, USA) และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกคณะศิลปกรรมศาสตร์ คุุณบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.นิลวรรณ อึ้งอัมพร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขา ดาลโครซ เป็นคนแรกของเมืองไทย รวมทั้งได้รับประกาศนียบัตรการสอนดนตรี แบบดาลโครซสำหรับเด็ก ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล (Dalcroze Certificate) และได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจาก F.I.E.R (Federation Internationale des Enseignant de Rythmique) องค์กรนานาชาติของ Dalcroze Eurhythmics ที่มีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทน (Representative) ในการเผยแพร่และให้การศึกษาดาลโครซในเมืองไทย ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการสถาบันดนตรียูริทึมมิกส์ เซ็นเตอร์ (Eurhythmics Center)

1.3 การวิจัยแบบทดลองดำเนินการทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย คู่มือครูชุดกิจกรรม ใบบงาน

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการสอนและการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทั้งแนวการสอนของออร์ฟ และแนวทางการสอนของดาลโครซ พบว่า แนวทางการสอนทั้งสองแนวทางมีความสอดคล้องกันในด้านของการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนได้พัฒนาทางด้านทักษะดนตรีที่มีความหลากหลาย ในแต่ละแนวทางการสอนมีแนวคิดหลักที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิด

สร้างสรรค์ และแสดงออกทางด้านดนตรีได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยมีแนวคิดหลัก และเป้าหมายทางดนตรี ดังนี้

ภาพที่ 5 แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรี
ตามแนวการสอนของของออร์ฟและดัลโครซ

2.1 การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 ชุดกิจกรรม ใช้เวลาในการทำกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีเนื้อหากิจกรรมดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเล่นผ้าหลบฝน เพลงจะหยุดรถไฟ

ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเชอเดิน ฉันทัน เพลง Italian Polka

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพายเรือน้อยในนาวา เพลงพายเรือน้อย

ชุดกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมช้างกับหนู

ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเล่นเครื่องดนตรีเพลง ช้างกับหนู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติ ตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทายเสียงเครื่องดนตรี

ชุดกิจกรรมที่ 7 กิจกรรมเคลื่อนไหวเพลง ลมเพ ลมพัด

ชุดกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมสร้างสรรค์ทำทางประกอบเสียงสูง – ต่ำ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้เรียนฟังและบันทึกจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะช้า-เร็ว เสียงดัง-เบา และระดับเสียงสูง-ต่ำ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1. การสร้างและการหาประสิทธิภาพแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ศึกษาแนวคิดในการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาล โครช

1.2 ศึกษารูปแบบการเขียนแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจพิจารณาความถูกต้องและความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการประเมินผล

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2. การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสอนวิชาดนตรีพื้นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาล โครช ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 ศึกษารูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาล โครช

2.3 นำรูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวการสอนของออร์ฟและคาล โครช มากำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

2.4 จัดทำชุดกิจกรรมการสอนวิชาดนตรีพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กำหนดการจัดกิจกรรม จำนวน 3 เรื่อง คือ 1) ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้ 2) ความเข้าใจในเสียงดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้ 3) ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้

2.5 นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเสนอให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความรู้ ความเข้าใจ และเป็นผู้จัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรม และทักษะที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

2.6 นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ให้ข้อมูล ในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.7 นำชุดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อย ทั้งด้านเนื้อหา ทักษะ และกิจกรรม

2.6 นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความถูกต้องและความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์ การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล

2.7 นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนรุ่งอรุณ จังหวัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน แบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 2

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคความรู้ การสร้างและหาคุณภาพของ เครื่องมือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคความรู้เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ สำหรับใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้

1.1 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา สารและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อกำหนด เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากตำราและ เอกสารต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เทคนิคการเขียนข้อสอบ และวิธีการสร้าง แบบทดสอบแบบอัตนัย

1.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคความรู้ ตามผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังให้ครอบคลุมเนื้อหาแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ

1.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้กับกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีความรู้ และเป็นผู้จัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวการสอนของออร์ฟและ ดัลโครซ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำ ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

1.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ให้ข้อมูล และนำเสนอให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) พิจารณาความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความเหมาะสมของคำถาม และตัวเลือกใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึงแน่ใจว่ามีความตรงและสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 หมายถึงไม่แน่ใจว่ามีความตรงและสอดคล้อง

ให้คะแนน -1 หมายถึงแน่ใจว่าไม่มีความตรงและไม่สอดคล้อง

บันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่าข้อสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66 - 1.00 ที่มีความตรงเชิงเนื้อหาไว้ 10 ข้อ

1.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับการตรวจและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจำนวน 10 ข้อไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน ปีการศึกษา 2562

1.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนนถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนนถ้าตอบผิดไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

1.9 ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์

2. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติเป็นแบบประเมินให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดมี 5 ระดับคือ 1 2 3 4 และ 5 สำหรับใช้วัดทักษะปฏิบัติซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาศึกษาศาสตร์และมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อกำหนดเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดภาคปฏิบัติจากตำราและเอกสารงานวิจัยต่างๆ

2.3 สร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบสังเกตการปฏิบัติ

2.4 นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นนำเสนอให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความรู้ และเป็นผู้จัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวการสอนของออร์ฟและคาล โครช เพื่อพิจารณาและให้คำแนะนำในการประเมินภาคปฏิบัติ

2.5 นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ให้ข้อมูล และนำเสนอให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.6 นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พิจารณาความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังความเหมาะสมของข้อคำถาม และเกณฑ์การให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 5 ระดับคือ

มีความเหมาะสมมากที่สุด	5	คะแนน
มีความเหมาะสมมาก	4	คะแนน
มีความเหมาะสมปานกลาง	3	คะแนน
มีความเหมาะสมน้อย	2	คะแนน
มีความเหมาะสมน้อยที่สุด	1	คะแนน

2.7 นำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติที่ได้รับจากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ

2.8 ได้แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนรุ่งอรุณ จำนวน 25 คน ที่เรียนในรายวิชาดนตรีพื้นฐาน เนื่องจากบริบทการเรียนการสอนวิชาดนตรีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย 3 ภาคเรียน ซึ่งใน 1 ปีการศึกษา นักเรียนจะต้องได้รับประสบการณ์ในการเรียนดนตรีทั้ง ดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์ โดยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 ลงเรียนในวิชาดนตรีพื้นฐานนี้

2. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

3. ให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติตามที่กำหนดแบบทดสอบไว้

5. ตรวจสอบและให้คะแนนการทดสอบทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติโดยผู้วิจัย

6. ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาในชั่วโมงเรียนวิชาคณิตพื้นฐาน สัปดาห์ละ 60 นาที จำนวน 12 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, น.221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$$\frac{\sum R}{N} \text{ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

$$N \text{ แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด , 2545)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่

2.2 ค่าเฉลี่ย (Average) (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ, 2545, น. 34)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

X แทน ข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนสอง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์และคณะ, 2545, น.104)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาคูณภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1 / E_2 (เพ็ญญู กิจระการและสมนึก ภัททิยธนี, 2545, น. 31 - 36)

3.1 การหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1 / E_2 ดังนี้

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X / N}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum F / N}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพตัวหลัง
	$\sum F$	แทน	ผลรวมของคะแนนผลลัพท์หลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนว การสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ขึ้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครช

ตอนที่ 2 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนว การสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนว การสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมาย ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนว การสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำแนวคิดในการจัดกิจกรรมมาสร้างชุดกิจกรรม ดังนี้

1. บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครช

แนวคิดในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวทางของออร์ฟ

อาจารย์กรองทอง บุญประคอง (เชษฐพงศ์ รอดฤดี, สัมภาษณ์, 25 ก.ค.62) หรือครูกำ ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดสำคัญคือเป้าหมายในการเรียนรู้ของเด็ก ออร์ฟไม่ได้มีเป้าหมายว่าจะต้องสร้างนักดนตรีที่เก่ง แต่เป้าหมายที่แท้จริงคือการนำดนตรีมาสร้างความเป็นมนุษย์ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในที่นี้คือการมองมนุษย์แบบเป็นองค์รวม ไม่ใช่ความโดดเด่นของมนุษย์ที่เป็นนักดนตรีที่เก่ง ออร์ฟมีความเชื่อว่า ดนตรีสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้ในทุกมิติ สิ่งนี้เป็นแนวคิดสำคัญที่ออร์ฟใช้ในการจัดกิจกรรม โดยการมองธรรมชาติของเด็กเป็นหลัก เมื่อมองธรรมชาติของเด็กเป็นหลักก็จะรู้ว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

แนวคิดในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวทางของคาลโครช

ดร.นิลวรรณ อึ้งอัมพร (เชษฐพงศ์ รอดฤดี, สัมภาษณ์, 18 ก.ค.62) หรือครูปูเป้ ได้กล่าวว่า แนวการสอนของคาลโครช จะเรียกว่า Dalcroze Pedagogy คือ เป็นรูปแบบ (Concept) ที่ไม่มีอะไรตายตัว ไม่จำเป็นที่จะต้องทำตามแผนการสอนตลอดเวลา เราเอาแค่รูปแบบ (Concept) และหัวใจของมันคือจะจัดการเรียนรู้อย่างไรให้เด็กเขาเข้าถึงดนตรีให้ได้มากที่สุด การเรียนรู้ที่ดีที่สุดในวัยปฐมวัยน่าจะเป็นเรื่องประสบการณ์การฟัง และการได้เคลื่อนไหว เหมือนพอเขาได้ยินเสียงดนตรีนักเรียนจะตอบสนองเสียงที่ได้ยินอย่างไร ด้วยทุกส่วนของร่างกาย (Whole Body) หรือร่างกายของเขาทั้งหมด เราต้องพยายามช่วยในการพัฒนา พัฒนาทักษะการฟัง หรือที่เรียกว่า Aural Development ให้เด็กในวัยนี้ เนื่องจากเด็กในวัยนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องไปจับเครื่องดนตรีเล่น เพราะฉะนั้นทักษะทางด้านฟังต้องมาก่อนสำหรับเด็กในวัยนี้ เหมือนผ่านกระบวนการที่เราเรียกว่าเป็นประสาทของการรับรู้ของเด็ก

แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบัน

อ.กรองทอง การสอนดนตรีเด็กในปัจจุบัน มีหลากหลายแนว หลายนวัตกรรมมาก เป้าหมายของแต่ละแนวอาจจะเป็นการสอนในเรื่องดนตรีให้เด็กได้เล่นดนตรี แต่เป็นวิธีการเรียนรู้

ที่อาจจะแยกเป็น 2 แนว คือ แนวที่ 1 คือการเรียนดนตรีแบบดั้งเดิม ซึ่งในที่สุดปลายทางคือเด็กทุกคนต้องเล่นดนตรีได้เก่งเหมือนกัน ในแบบดั้งเดิมเราอาจจะไม่ได้สนใจในเรื่องความรัก ความสุขในดนตรี จะเป็นแนวการเป็นนักดนตรี เป็นการเล่นดนตรีตามโน้ตแต่ไม่มีความรู้สึก แนวที่ 2 คือปลายทางของเด็กทุกคนจะเล่นดนตรีได้เก่ง แต่เด็กต้องมีความสุขด้วยขณะเรียน หลายแนวการสอนมีส่วนที่จะพยายามเข้าใจในเด็กว่าชอบอะไร เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน เช่นเดียวกับแนวออร์ฟที่จะมองธรรมชาติของเด็กและพัฒนาตามศักยภาพ

ดร.นิลวรรณ กิจกรรมที่ทำสำหรับเด็กควรจะเป็นกิจกรรมที่เสริมให้เด็กสามารถต่อยอดไปสู่การเล่นเครื่องดนตรีได้ ซึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมในเรื่องทักษะทางดนตรี จะต้องให้เด็กได้รู้ถึงความดัง – เบา ของเพลง ความช้า – เร็ว ของเพลง เมื่อ ไปสู่การเล่นเครื่องดนตรีเด็กก็จะสามารถเชื่อมโยงจากสิ่งที่เคยรู้จัก ไปสู่การเล่นเครื่องดนตรีได้ กิจกรรมในรูปแบบของดัลโครซ มีแบบทุกคนทำไปพร้อมๆกัน แบบการแบ่งกลุ่มย่อย ซึ่งการแบ่งกลุ่มย่อยเราจะได้เห็นความคิดของเด็กๆ ที่หลากหลายการจัดการเรียนการสอนต้องให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนดนตรี เรื่องทักษะเป็นสิ่งที่รองลงมา ที่สำคัญคือครู ต้องมีหูและตาที่ว่องไว คอยสังเกต ดูแลพัฒนาการของเด็ก คอยเสริมหรือเพิ่มเติมในส่วนที่เด็กขาด ต้องคิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก เช่น ถ้าเด็กเล็ก กิจกรรมต้องมีความง่าย เด็กสามารถทำได้ แต่ถ้าเด็กโต กิจกรรมของครูต้องเพิ่มความยากขึ้น ให้เด็กรู้สึกว่ามี ความท้าทาย ถ้าเป็นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นเด็กที่มีความเบื่อเร็ว การจัดกิจกรรมก็ต้องเป็นอะไรที่ท้าทายความสามารถ กระตุ้นความสนใจ ครูต้องมีความรอบรู้ ต้องรู้ว่าในโลกปัจจุบัน เด็กยุคนี้มีความสนใจอะไร ต้องจัดกิจกรรมให้มีความเชื่อมโยงกับโลกในปัจจุบัน

2. พัฒนาชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรม โดยศึกษาจากแนวการสอนและการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวทางของออร์ฟและดัลโครซ และศึกษาจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ มา กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ กำหนดการจัดกิจกรรม โดยมี 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้ โดยหน่วยการเรียนรู้นี้ได้แนวคิดจากการศึกษาค้นคว้าและการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญในแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ ในเรื่องของการการฟังจังหวะที่มีความช้า – เร็วที่มีความแตกต่างกัน ประกอบด้วย 2 ชุดกิจกรรม ที่จะค่อยๆสังมประสบการณ์ทางการฟัง การเคลื่อนไหว และการสร้างสรรค์ทำทางประกอบเพลง โดยที่นักเรียนจะเรียนรู้ว่าการเคลื่อนไหวในจังหวะที่ช้าจะต้องเคลื่อนไหวอย่างไร และการเคลื่อนไหวในจังหวะที่เร็วจะต้องเคลื่อนไหวอย่างไร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ ประกอบด้วย 3 ชุคกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้นี้ได้แนวคิดจากการศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์ แนวการสอนของออร์ฟ เนื่องจากในหน่วยการเรียนรู้นี้ กระบวนการสอนจะเป็นการให้นักเรียนได้ฝึกการเล่นเครื่องดนตรี ทั้งเครื่องประกอบจังหวะ และระนาดออร์ฟ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จึงได้เป็นชุกกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้การเล่นเครื่องดนตรี รวมทั้งส่งเสริมประสบการณ์ในด้านการฟังเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา และสามารถถ่ายทอดออกมาผ่านการเล่นเครื่องดนตรีได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้ ขั้นตอนในการสร้างชุกกิจกรรมในหน่วยนี้จะเป็นการนำแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซมาสร้างเป็นชุกกิจกรรมประกอบด้วย 3 ชุกกิจกรรม โดยเริ่มจากการฟังระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยนักเรียนจะต้องสามารถระบุได้ว่าเสียงที่ได้ยินเป็นอย่างไร จากนั้นนักเรียนจึงได้สร้างสรรค์ทำท่วงในการเคลื่อนไหวประกอบเพลง เป็นการรวบรวมความรู้ทั้งด้านการฟัง การร้อง และการเคลื่อนไหว เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรี

3. ทดลองการใช้ชุกกิจกรรม นำชุกกิจกรรมที่สร้างขึ้นให้กับผู้ให้ข้อมูลและมีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซให้คำแนะนำในการสร้างชุกกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากนั้นจึงให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความถูกต้อง และ ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล เพื่อศึกษาความเหมาะสมของเวลาและสภาพทั่วไปหาข้อบกพร่องในแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลอีกครั้ง แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข นำชุกกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนรุ่งอรุณ ที่เรียนวิชาดนตรีพื้นฐานจำนวน 25 คน ใช้เวลาในการสอน สัปดาห์ละ 60 นาที จำนวน 12 สัปดาห์ รวมระยะเวลา 12 ชั่วโมง

ตัวอย่างขั้นตอนการใช้ชุกกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุกกิจกรรมที่ 3 กิจกรรม พายเรือน้อยในลาวา เพลง พายเรือน้อย

1. ครูเล่นเปียโนและชักชวนให้นักเรียนร้องเพลงพายเรือน้อย พร้อมกับทำท่าทางประกอบ (พายเรือ) ไปกับเพลง จนนักเรียนจำเนื้อร้องได้

2. ครูวางห่วงหาวายไว้ที่พื้นสมมติว่าเป็นเรือตามจำนวนนักเรียนและเรียกนักเรียนเข้าห่วงหาวายทีละ 1 คน
3. ครูให้ไม้ไผ่กับนักเรียนคนละ 1 ท่อน สมมติว่าเป็นไม้พาย
4. นักเรียนทำท่าพายเรือและร้องเพลง พายเรือน้อย โดยมีกติกากว่า
 - 4.1 เมื่อได้ยินเสียงเพลงพายเรือน้อยที่เสียงที่ดัง ให้นักเรียนร้องเพลงพายเรือน้อยและเกาะไม้พายกับพื้น(เสียงดัง)
 - 4.2 เมื่อได้ยินเสียงเพลงพายเรือน้อยที่เสียงเบา ให้นักเรียนร้องเพลงพายเรือน้อยและลากไม้พายกับพื้น(เสียงเบา)
5. เมื่อจบกิจกรรมครูจะเรียกนักเรียนทีละคนขึ้นฝั่ง เอาเรือจอดในที่ที่ครูกำหนด (เก็บห่วงและไม้พาย)

สรุปผลการใช้ชุดกิจกรรม ผู้วิจัยวัดทักษะการปฏิบัติทางดนตรีของนักเรียน ด้วยแบบวัดทักษะการปฏิบัติทางดนตรีที่สังเกตจากพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นมาตราส่วนค่า (Rating Scale) กำหนดเกณฑ์ในการประเมินทักษะปฏิบัติทางดนตรีของนักเรียน 4 ด้านคือ

1. ด้านการร้อง
2. ด้านการเล่นเครื่องดนตรี
3. ด้านการเคลื่อนไหว
4. ด้านการฟัง

ตอนที่ 2 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ดังนี้

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้

คะแนนทดสอบระหว่างเรียนของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1					
คนที่	ระหว่างเรียน คะแนนเต็ม 25	หลังเรียน คะแนนเต็ม 25	คนที่	ระหว่างเรียน คะแนนเต็ม 25	หลังเรียน คะแนนเต็ม 25
1	19	21	14	21	23
2	20	22	15	19	21
3	21	22	16	20	22
4	20	22	17	19	21
5	21	23	18	21	23
6	20	22	19	20	22
7	21	23	20	21	23
8	22	24	21	20	22
9	20	22	22	21	23
10	20	22	23	20	22
11	22	24	24	19	22
12	20	22	25	21	23
13	21	23			
	รวม			509	559
	\bar{x}			20.36	22.36
	S.D			0.86	0.81
	ร้อยละ			81.44	89.44

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนของออร์ฟ และดัลโครซ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ด้านความรู้และทักษะ เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 คือมีประสิทธิภาพ 81.44/89.44 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 22.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบเฉลี่ยร้อยละ 89.44 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มี
ความดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้

คะแนนทดสอบระหว่างเรียนของหน่วยการเรียนรู้ที่ 2					
คนที่	ระหว่างเรียน คะแนนเต็ม 25	หลังเรียน คะแนนเต็ม 25	คนที่	ระหว่างเรียน คะแนนเต็ม 25	หลังเรียน คะแนนเต็ม 25
1	22	24	14	19	22
2	20	23	15	21	23
3	20	21	16	19	21
4	20	22	17	19	21
5	19	22	18	19	22
6	20	22	19	20	23
7	19	22	20	20	22
8	21	23	21	21	21
9	21	23	22	22	22
10	20	22	23	22	23
11	21	23	24	20	23
12	20	22	25	22	24
13	19	21			
	รวม			506	557
	\bar{x}			20.24	22.28
	S.D			1.05	0.89
	ร้อยละ			80.96	89.12

จากตารางที่ 5 พบว่า หลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนของออร์ฟ และดัลโครซ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ด้านความรู้และทักษะ เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 คือมีประสิทธิภาพ 80.96/89.12 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 22.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบเฉลี่ยร้อยละ 89.12 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้

คะแนนทดสอบระหว่างเรียนของหน่วยการเรียนรู้ที่ 3					
คนที่	ระหว่างเรียน คะแนนเต็ม 25	หลังเรียน คะแนนเต็ม 25	คนที่	ระหว่างเรียน คะแนนเต็ม 25	หลังเรียน คะแนนเต็ม 25
1	22	23	14	22	22
2	20	23	15	21	22
3	21	22	16	20	23
4	20	22	17	20	23
5	21	22	18	20	22
6	20	23	19	20	23
7	20	22	20	21	24
8	21	23	21	21	24
9	21	22	22	20	23
10	20	22	23	21	23
11	20	23	24	19	23
12	21	23	25	20	24
13	21	23			
	รวม			513	569
	\bar{x}			20.52	22.76
	S.D			0.71	0.66
	ร้อยละ			82.08	91.04

จากตารางที่ 6 พบว่า หลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนของออร์ฟ และดัลโครซ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ด้านความรู้และทักษะ เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 คือมีประสิทธิภาพ 82.08/91.04 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 22.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบเฉลี่ยร้อยละ 91.04 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 7 สรุปผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

หน่วยการเรียนรู้	ประสิทธิภาพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้	81.44/89.44
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้	80.96/89.12
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้	82.08/91.04

จากตารางที่ 7 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้ ประกอบด้วย 2 ชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 81.44/89.44 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้ประกอบด้วย 3 ชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 80.96/89.12 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้ ประกอบด้วย 3 ชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.08/91.04

สรุปได้ว่าการทดสอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.49/89.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ในสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ผู้วิจัยวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนด้วยแบบวัดความรู้ความเข้าใจในวิชาดนตรีพื้นฐานด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้ โดยทำการทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน จากนั้นนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ค่าที (t – test for Dependent Sample)

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรม โดยใช้
สถิติพื้นฐาน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียน

คะแนนจากแบบทดสอบ					
คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
	10 คะแนน	10 คะแนน		10 คะแนน	10 คะแนน
1	5	10	14	6	9
2	5	10	15	4	9
3	5	10	16	5	9
4	6	10	17	5	10
5	6	10	18	6	10
6	4	10	19	3	10
7	6	10	20	3	10
8	4	9	21	5	9
9	6	9	22	5	9
10	5	10	23	4	10
11	5	10	24	4	10
12	5	10	25	5	9
13	4	9			
	รวม			121	241
	\bar{x}			4.84	9.64
	S.D.			0.89	0.48
	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย (E_2)			48.4	96.4

จากตารางที่ 8 พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ เท่ากับ 4.84 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 48.4

และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 9.64 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.4

ตารางที่ 9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
หลังเรียน	25	9.64	0.48	96.4

จากตารางที่ 9 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.64 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.4 เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E_1/E_2 = 80/80$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างและศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโคโรซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโคโรซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโคโรซของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโคโรซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ จังหวัดกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากนักเรียนที่ลงเรียนวิชาดนตรีพื้นฐานประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโคโรซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

จากการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโคโรซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 8 ชุดกิจกรรม พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโคโรซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณที่สร้างขึ้น ประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้ 81.44/89.44 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง

ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ 80.96/89.12 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้ 82.08/91.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้คือ 80/80

จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของ ออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ที่ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 8 ชุดกิจกรรม พบว่าในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.08/91.04 ซึ่งสูงกว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เนื่องจากในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์ทางดนตรีทั้งในด้านการเคลื่อนไหว การฟัง และการร้องเพลง รวมทั้งนักเรียนมีโอกาสในการได้ฝึกฝนทักษะต่างๆอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทักษะทางดนตรีของนักเรียนมีความพัฒนา รวมทั้งนักเรียนมีความสุข สนุกสนานกับการร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

จากการทดสอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ พบว่า นักเรียนที่ได้ทดลองใช้ชุดกิจกรรมมีพฤติกรรมด้านดนตรี และการแสดงออกจากการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเล่นผ้าหาลบฝน เพลงจะหุ่ยครดไฟ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้ นักเรียนมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมร่วมร้องเพลง และเคลื่อนไหวตามจังหวะของบทเพลงที่มีความช้า – เร็วที่แตกต่างกัน นักเรียนมีทักษะในการฟังที่ดี สามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงได้อย่างถูกต้อง นักเรียนมีความสุขสนุกสนานจากการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเชอเดิน ฉันทัน เพลง Italian Polka หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้ นักเรียนได้ฝึกการฟังเพลงที่มีความแตกต่างกันระหว่างท่อนเพลงที่มีความช้า และท่อนเพลงที่มีความเร็ว และนักเรียนได้ฝึกการจินตนาการในการแทนค่าสัตว์ (แมว) โดยใช้สัญลักษณ์การทาบไปที่ขาตามจังหวะในท่อนที่มีจังหวะเพลงที่ช้า และแทนค่าสัตว์ (หนู) โดยใช้สัญลักษณ์การใช้นิ้วได้ไปตามลำตัว แขน ขา หน้าตามจังหวะในท่อนที่มีจังหวะเพลงที่เร็ว นักเรียนสามารถฟังและเข้าใจ เคลื่อนไหวได้ตรงตามจังหวะเพลง และมีความสุขสนุกสนานจากการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพายเรือน้อยในนาวา เพลงพายเรือน้อย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมดี ในชุดกิจกรรมนี้ เริ่มที่จะเพิ่มความท้าทายให้กับนักเรียน โดยการต้องตั้งใจฟังเสียงเพลงที่ครูเล่นว่าครูเล่นในเสียงเพลงที่ดังหรือเบา และต้องพายเรือให้ตรงกับเสียงที่ครูเล่น ทำให้นักเรียนมีความท้าทายในการทำกิจกรรม พยายามที่จะฟังและทำตามเสียงดนตรีที่ครูเล่น ว่าจะจะเป็นเสียงเพลงที่เบาหรือดัง ทำให้เกิดความสนุกสนานและได้ฝึกในเรื่องของการใช้จินตนาการ

ชุดกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมช่างกับหนู หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ นักเรียนมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมดี มีส่วนร่วมในการคิดทำทางประกอบการเล่นไหว เช่น ให้ช่างแทนเสียงดนตรีที่มีความดัง และให้หนูเป็นเสียงดนตรีที่มีความเบา ทำให้เข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา ที่แตกต่างกัน นักเรียนมีความชอบในการเล่นตามจินตนาการ สามารถเล่นร่วมกันได้ดี

ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเล่นเครื่องดนตรีเพลง ช่างกับหนู หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ ในกิจกรรมนี้นักเรียนได้เลือกเครื่องดนตรีที่ตนเองสนใจ ระหว่างกลองที่แทนเสียงเพลงที่มีความดัง และลูกกระพรวนแทนเสียงเพลงที่มีความเบา นักเรียนได้ฝึกการฟังและการเล่นเครื่องดนตรีตามเสียงเพลงที่ได้ยิน ทำให้มีความท้าทายสำหรับนักเรียนที่ต้องมีสมาธิกับการฟังว่าท่อนเพลงที่ครูเล่นมีเสียงดัง หรือเสียงเบา ทำให้เกิดความสนุกสนานกับการเล่น ในกิจกรรมนี้นักเรียนยังได้ฝึกการเล่นดนตรีรวมวง เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างทำกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทายเสียงเครื่องดนตรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม เนื่องจากจะต้องทายเสียงเครื่องดนตรีว่ามีระดับเสียงสูงหรือระดับเสียงต่ำ ทำหน้าที่ของนักเรียนมีความสนุกสนานที่จะยกมือตอบ และบางครั้งยังตอบได้ว่าเครื่องดนตรีที่เล่นเป็นเครื่องดนตรีชนิดใด เป็นความท้าทายของเด็กที่จะต้องฟังและระบุได้ว่าเครื่องดนตรี หรือระดับเสียงที่เล่นเป็นเสียงสูงหรือเสียงต่ำ

ชุดกิจกรรมที่ 7 กิจกรรมเคลื่อนไหวเพลง ลมเพ ลมพัด หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นนอกจากที่จะให้นักเรียนฝึกในการออกเสียงร้องเพลงแล้ว กิจกรรมนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้ออกทำทางการเคลื่อนไหวตามระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำที่แตกต่างกัน นักเรียนมีความสนุกสนานกับ

การร้องเพลงและทำท่าทางตามบทเพลง รวมทั้งยังตั้งใจฟังกติกาที่ครูกำหนดให้ทำท่าทางตามเสียงสูงหรือเสียงต่ำที่ได้ยิน

ชุดกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมสร้างสรรค์ท่าทางประกอบเสียงสูง – ต่ำ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการร้องเพลง ลมเพ ลมพัด แต่ครูเพิ่มความท้าทายให้กับนักเรียนโดยการให้นักเรียนช่วยคิดท่าทางในการเคลื่อนไหว เมื่อได้ยินเสียงสูงจะต้องทำท่าอย่างไร และเมื่อได้ยินเสียงต่ำจะต้องทำท่าทางอย่างไร นักเรียนมีความสนุกสนานกับการร่วมกิจกรรม ร้องเพลงได้ตรงระดับเสียง ร่วมคิดท่าทางที่สร้างสรรค์ประกอบเพลงได้อย่างดี

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ผู้วิจัยพบข้อสังเกตที่น่าสนใจในการนำไปสู่การอภิปรายผลการได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าและพัฒนาขึ้นพบว่า จากใช้ชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 8 ชุดกิจกรรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.49/89.86 และมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.86 แสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาจัดทำเป็นชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ โดยมีเหตุผลดังนี้

1.1 ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบโดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหาการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาบริบทของโรงเรียนรุ่งอรุณ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษากระบวนการสร้างแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนของออร์ฟและดาลโครซ เพื่อสร้างชุดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนรุ่งอรุณ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้อง แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองจริงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา กิจกรรม และการวัดประเมินผล รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตาม

คำแนะนำ เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของ ออร์ฟและคาล โครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนของออร์และคาล โครชช่วยให้นักเรียนที่ความสนใจ พยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน สนุกสนานกับการทำกิจกรรม มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทางด้านทักษะทางดนตรี รู้จักการฟังที่ดี การออกเสียงที่ถูกต้อง และการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม อันเป็นรากฐานสำคัญในการต่อยอดความรู้การปฏิบัติดนตรีในลำดับต่อไป ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา หุ่นเจริญ (2561) ที่ศึกษาเรื่องชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องทักษะการฟังสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์แนวคิดของ ออร์ฟ โคคาย และคาลโครช โดยผลคะแนนหลังการเรียนทักษะการฟังในทุกเนื้อหา นั้นมีความพัฒนาที่ดีขึ้นจากคะแนนก่อนเรียน นักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนการปฏิบัติได้อยู่ในระดับดี จากการใช้ทุกเนื้อหาของชุดการสอน โดยเนื้อหาการฟังจังหวะได้คะแนนร้อยละ 81.3 เนื้อหาการฟังระดับเสียงได้คะแนนร้อยละ 76 เนื้อหาการฟังการแสดงออกทางดนตรีได้คะแนนร้อยละ 69.4 และเนื้อหาการฟังรูปแบบทางดนตรีได้คะแนนร้อยละ 66.6 สอดคล้องกับ คุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา (2522, น.5) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะให้เด็กเข้าใจและมีพื้นฐานโดยครูกระตุ้นด้วยคำถามให้เด็กได้มีโอกาสใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างมีอิสระ ด้วยท่าทางการเคลื่อนไหวซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้น สอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (ฐปทอง ศรีทองท่วม, 2538 อ้างถึงใน ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537) ที่กล่าวว่า เด็กสามารถรับรู้เสียงดนตรีที่เขามีความสนใจและช่วยให้มีความเข้าใจจนกระทั่งเกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ดี อีกทั้งเสียงดนตรี กิจกรรมดนตรี ส่งเสริมให้สมองซีกขวาได้รับการกระตุ้นและทำให้เกิดจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2526, น.39-40) กล่าวว่า การแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กสามารถดูได้จากแสดงออกถึงการเคลื่อนไหว รวมทั้งบุคลิกภาพและความรู้สึกของเด็ก มีความพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่านักเรียนที่เรียนแบบเดิมที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีเป็นการรับประสบการณ์จากการจากครูโดยตรงแล้วเกิดกระบวนการคิดสร้างสรรค์มากขึ้นได้นั้น แต่ก็ไม่ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ได้เท่ากับการใช้กิจกรรมดนตรี นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีจึงมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการ

ใช้กิจกรรมดนตรี ซึ่งมีความเห็นตรงกับการศึกษาของไคลแอตท์ซอร์วี่ และเชอร์วูด (Cliatt, Shaw & Sherwood, 1980, p.1061-1067) ซึ่งพบว่าการใช้คำถามแบบอเนกนัยช่วยให้เด็กมีความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์สูงกว่าการใช้คำถามหลายแบบ นอกจากนี้การให้อิสระแก่เด็กในการคิดและเคลื่อนไหว รวมทั้งการให้แรงเสริมทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.64 คิดเป็นร้อยละ 96.4

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางด้านดนตรีทั้งการฟัง การเคลื่อนไหว การร้อง และการเล่นเครื่องดนตรี ทำให้การเรียนรู้มีความพัฒนาขึ้นเป็นลำดับส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น มีแรงจูงใจในการเรียนรู้มีปฏิบัติสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก มีความรู้สึกที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในชั้นเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้มีความคิดเห็นตรงกับผลงานวิจัยของแมคเนล (Mcneill, 1991, p.120) ที่ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหวที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในช่วงอายุ 4-6 ปี มหาวิทยาลัยเท็กซัส (The Texas Woman's University) สหรัฐอเมริกา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหวนั้น มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับ ชูปทอง ศรีทองท่วม (2538, น.75-78) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรีกับการจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวตามแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 อายุ 5 – 6 ปี โรงเรียนอนุบาลหนองคาย จำนวน 60 คน ใช้เวลาในการวิจัยทั้งหมด 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข จากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ที่ผู้วิจัยได้พบและได้มีวิธีการในการแก้ปัญหา โดยสรุปได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้ชุดกิจกรรม เกิดจากด้วยอายุของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อายุอยู่ในระหว่าง 6 – 7 ปี เป็นช่วงอายุที่มีความอยากรู้อยากลอง ชอบที่จะทำอะไรตามใจตนเอง ยังไม่เข้าใจในกติกา ทั้งในการทำกิจกรรมและกติกาการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน บทบาทของครูจึงมีส่วนสำคัญในการที่จะให้เด็กมีความเข้าใจในกติกาและการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียนเพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น สิ่งแรกที่ครูควรจะฝึกให้กับนักเรียนในการทำกิจกรรมคือ จะต้องให้นักเรียนรู้จักการฟัง เช่น เมื่อเพลงหยุด นักเรียนต้องสามารถที่จะหยุดตนเองได้ จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญจะให้ความสำคัญกับสิ่งนี้เป็นสิ่งแรก ถ้านักเรียนในระดับชั้นนี้สามารถที่จะรู้จักฟัง และทำตามกติกาได้แล้วนั้น กิจกรรมต่างๆก็จะดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

ในการทำกิจกรรมในช่วงแรกๆนักเรียนจะยังไม่มีความกล้าแสดงออกมากนัก เนื่องจากอาจจะยังไม่คุ้นเคยกับครู ครูจึงต้องทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม ทั้งกิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมร้องเพลง กิจกรรมเล่นเครื่องดนตรี สอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ระบุถึงกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลงหรือคำคล้องจอง โดยใช้จังหวะและดนตรีประกอบ และยังระบุถึงประสบการณ์ดนตรีว่าเป็นประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ โดยเน้นให้เด็กได้แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

บทบาทของครูในการทำกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กเล็กนั้นถือว่ามีความสำคัญ ครูไม่ควรจะรีบร้อนในการให้เด็กได้ทักษะทางดนตรีตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่ควรให้นักเรียนได้มีความสุข สนุกสนานกับการทำกิจกรรม สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซที่ให้ข้อมูล โดยครูต้องทำให้เด็กมีความสุข สนุกกับการทำกิจกรรม ให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการ สร้างสรรค์ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองจากภายใน จากนั้นทักษะทางดนตรีจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

ในการนำชุดกิจกรรมไปใช้กับนักเรียน โรงเรียนรุ่งอรุณให้เกิดความยั่งยืนนั้น ครูจะต้องปรับรูปแบบการสอน หรือรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย เนื่องจากในบริบทของโรงเรียนรุ่งอรุณ จะเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวตามความเป็นจริง และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้น ชุดกิจกรรมที่ใช้ ควรมีการปรับหรือเพิ่มเติมเนื้อหาที่มีความท้าทายกับเด็ก เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และให้นักเรียน รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ในการนำชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ไปปรับใช้ ผู้ที่จะนำไปปรับใช้ควรต้องพิจารณาเพิ่มเติมถึงบริบทแวดล้อมที่แตกต่างกันของนักเรียน จำนวนนักเรียน อุปกรณ์ระยะเวลาที่ใช้ในการสอน หรือแม้แต่เนื้อหาในการเรียนการสอนที่ต้องการ

2. ในการนำชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ไปปรับใช้ในปีต่อไป ผู้นำไปใช้ควรต้องพิจารณาเพิ่มเติมถึงเนื้อหาในการเรียนการสอนให้มีระดับความยากตามระดับการเรียนรู้และศักยภาพของนักเรียน รวมถึงต้องมีการเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะทางดนตรีให้มากขึ้น

3. ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูผู้สอนควรดูแล ใส่ใจ ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนประสบปัญหา และคอยควบคุมเวลาในการทำกิจกรรม รวมไปถึงความประพฤตินักเรียนให้อยู่ในความเรียบร้อยและทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างราบรื่น

4. ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงออกในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยครูควรเป็นผู้กระตุ้น และทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดูเป็นแบบอย่าง เพื่อที่นักเรียนเกิดความคุ้นเคย และมีความกล้าในการทำกิจกรรมมากขึ้น

5. ในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ครูควรให้ความสำคัญกับความคิด การแสดงความคิดเห็นจากนักเรียนทุกคน เพื่อที่จะให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชั้นเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าการใช้ชุดกิจกรรมตามดนตรีแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครชในระดับชั้นอื่น ๆ โดยการประยุกต์ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละช่วงชั้น โดยการใช้กิจกรรมทางดนตรีที่เหมาะสมกับระดับชั้นที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรี เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าชุดกิจกรรมตามดนตรีแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครช เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านต่างๆต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด. ----- . (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษดา หุ่นเจริญ. (2561, มกราคม - มิถุนายน). ชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องทักษะการฟังสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์แนวคิดของ ออร์ฟ โคคาช และดัลโครซ. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 10(1).
- กัญญา เพิ่มพูน. (2554). ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุดยา ดันติผลาชีวะ. (2547). การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรส โปรดัคส์ คณะกรรมการกองทุนศาสตราจารย์.
- ชม ภูมิภาค. (ม.ป.ป.) เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). ชุดการสอนระดับประถมศึกษา. ในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อ การสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉานคนู ไล้ทอง. (2560). ผลการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟเพื่อพัฒนาความเข้าใจ ทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยธวาทิตระดับประถมศึกษา. ภาควิชาดนตรีศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). สาระดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2540). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตน์กุล. (2555). ผลของการจัดกิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดของ
 ดาลโครซที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คุชฎี บริพัตร ณ อยุธยา, หม่อม. (2522). แผนการสอนดนตรีนาฏศิลป์ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
 บรรณกิจ.
- ต้องจิตต์ จิตดี. (2547). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
 กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
 การศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
 ทองอยู่ แก้วไทรสะ. (ม.ป.ป.). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. ค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2555.
 จาก [http:// www.nfe.go.th/042103/volunteer/edu1.html](http://www.nfe.go.th/042103/volunteer/edu1.html)
- ทิสนา เขมมณี. (2548). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ
- เทพรัตน์ พานิชย์. (2553). ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ ที่มีต่อความคิด
 สร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เขตวัฒนากรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญา
 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธงชัย ดันทัพไทย. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และค่านิยมการบริโภค
 อาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการ
 เรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา).
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2542). การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของคาร์ล ออร์ฟ. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2548). เพลงแบบออร์ฟ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธูปทอง ศรีทองท่วม. (2538). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
 กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษา
 มหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บุญเกื้อ ควรรหาเวช. (2543). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์
 SR printing.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ประพนธ์ จันทวิเทศ. (2553). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 2546. ค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2553. จาก <http://www.onec.co.th>
- เผชิญ กิจระการและสมนึก ภัททิยธนี. (2545, กรกฎาคม). ดัชนีประสิทธิผล. วารสารการวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 30, 36.
- พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล. (2545). ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิดของ Kodaly ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ แจ่มจันทร์ และสมใจ ตั้งปณิธานสุข. (2554). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : ในภาษาไทย และการบูรณาการระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- พิษณุ เดชโช. (2540). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการบูรณาการที่ใช้เทคนิคพัฒนาแบบ ยั่งยืน. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภพ เลหาไพบูล. (2537). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). เด็กปฐมวัยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 1(1), 49.
- ภู่งศ์ ภู่อารณ์. (2541). การบูรณาการกิจกรรมการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2545). การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวันเรื่อง “Everyday Activities” โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลหัวดวง (ป.พักอังกูร). ภาควิชาหลักสูตร และการสอนภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต์.
- รังสรรค์ นกสกุล. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนและลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในวิชา ง 013. ปรินิพนธ์ การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โรงเรียนรุ่งอรุณ. (2549) รุ่งอรุณแห่งการศึกษา พัฒนาชีวิตผ่านการเรียนรู้ สู่มนุษย์ที่สมบูรณ์. ส่วนสื่อสารองค์กร โรงเรียนรุ่งอรุณ. ค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2553. จาก <https://www.roong-aroon.ac.th/>

- วรกิต วัดเข้าหลาม. (2540). ชุดการสอน. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชร จารุสาร. (2551). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะโดยใช้แนวทางคาร์ลลอร์ฟเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนลิฟเพรส.
- วาสนา พรหมสุรินทร์. (2540). การสร้างชุดการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ระบบเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตลาดาพับบลิเคชัน.
- วิทยา ไล่ทอง. (2548). การสอนรีคอร์เดอร์ตามแนวคิดของออร์ฟ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิต สวชนไพบูลย์. (2535). ธรรมชาติวิทยาศาสตร์. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมนึก กัททิษณิน. (2544). การวัดผลการศึกษา. ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุกุม เทียนสุข. (2550). การจัดการเรียนรู้การเป่าลุ่ยไทยตามแนวการสอนของคาร์ลลอร์ฟ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านผาเวียง อำเภอศรีสาขาน้อย จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2543). การส่งเสริมศักยภาพนักเรียนกรุงเทพมหานครด้านวิทยาศาสตร์และมิติสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, เตือนใจ เกตุษา และบุญมี พันธุ์ไทย. (2545). วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อภิญา เคนบุปผา. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและสมบัติของสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- อรรถชัย มูลคำ และคณะ. (2543). **Child – center; Storyline Method : การบูรณาการหลักสูตร และการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- Caldwell, J.T. (1993). A Dalcroze perspective on Skills for Learning Music. **Music Educators Journal**, 79, 27 – 28.
- Chosky, L., Abramson R.M., Gillespie, A.E., Wood, D. & York, F. (2001). **Teaching Music in the Twenty – First Century.** New Jersey : Prentice – Hall.
- Cliatt, M.P.J., Shaw J.M. & Sherwood, J.M. (1980). **Effect of Training on Divergent Thinking Ability of Kindergarten.** New York: Black Well.
- Dewey, J. (1938). **Experience and Education.** New York : Collier Books.
- Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). **How to Design a Program Evaluation.** Newbury Park : Sage
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill Book Company.
- Harvey, J.W. (1920). **The Eurhythmics of Jaques – Dalcroze.** London : Constable and Company.
- Mcneill, S.H. (1992). **The Measurement of Creativity and an Interim Related arts experience with Yong children The Texas women University.** U.S.A: Texas.
- Mead, V.H. (1994). **Dalcroze Eurhythmics in Today’s Music Classroom.** New York : Schott Music.
- Orff, C. (1966). **“Orff-Schulwerk : Past and future,” Perspectives in Music Education.** Washington, D.C. : MENC.
- Punyasthiti, Kamolvann Noot. (1990) **“Past present and future of Orff – Schulwerk in Thailand” Begegnungen : Orff – Schulwerk International,** Orff – Schulwerk Forum Salzburg.
- Rogers, C.R. (1969). **Freedom to learn.** Columbus : Charles E. Merrill Publishing Co.
- Shamrock, Mary. (1990). **“Schulwerk and folk heritage” Begegnungen : Orff – Schulwerk International,** Orff – Schulwerk Forum Salzburg.
- Stevenson, J.R. & Dale, M. (2012). **Five Principle.** Retrieved January 28, 2012. From <http://institute4jaques-dalcroze.com/htm/fivePrinciples.html>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (ชุดกิจกรรม)

1. นายโกเมน อ้อชัยภูมิ	ครูใหญ่โรงเรียนรุ่งอรุณ ฝ่ายประถมศึกษา
2. นายเอกราช แพร่ม่วง	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล
โรงเรียนรุ่งอรุณ
3. นางรัชดา ขำครุฑ	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (ข้อสอบ)

1. นายพิชาญ พรหมสมบัติ	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์
2. ดร.ปริญญาพันธ์ พร้อมสุขกุล	หัวหน้าสาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล
3. นางจารุพิมพ์ เลี่ยมสืบเชื้อ	หัวหน้ากลุ่มสาระดนตรีสากล วิทยาลัยนาฏศิลป์

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

1. ดร.นิลวรรณ อึ้งอัมพร	ผู้อำนวยการสถาบันดนตรี ยูริทิมิกส์ เซ็นเตอร์
2. อ.กรองทอง บุญประคอง	ผู้รับอนุญาตโรงเรียนจิตตเมตต์ (ปฐมวัย)
อุปนายกสมาคมไทยออร์ฟ ชูลแวย์ค์

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาชุดกิจกรรม

เรียน นายโกเมน อ้อชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคนตรีตะวันตก(คนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านคนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของชุดกิจกรรมดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาชุดกิจกรรม

เรียน นายเอกราช แพร่ม่วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศิลปะการละครศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาล โครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของชุดกิจกรรมดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กนกกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๗-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาชุดกิจกรรม

เรียน นางรัชดา จำครุฑ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดตฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาล โครชส์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของชุดกิจกรรมดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาค่ะจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชนกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายพิชาญ พรหมสมบัติ

ถึงที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาลโครชสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สมชาย สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๗-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ปริยานันท์ พร้อมสุขกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาล โคไรชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กมลกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๓-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ ๐ว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางจรุพิมพ์ เลี่ยมสืบเชื้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาล โครซสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. คร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ประวีณา เอี่ยมขี้ส่น	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาคือจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๓-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันดนตรี ยูริทรมิกส์ เซ็นเตอร์

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาล โครชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน	กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้รับอนุญาตโรงเรียนจิตตเมตต์(ปฐมวัย) อุทยานกสมาคมไทยออร์ฟ ซูลแวร์ค

เนื่องด้วย นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ และคาล โครชสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน	กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศมกร สว่างเจริญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

ตารางผลการพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบในชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้าน
 คนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและคาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่ง
 อรุณ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความ สอดคล้อง	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีพื้นฐาน ตามแนวคิดของออร์ฟและคาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ สำคัญครบถ้วน สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
4. กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
5. กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับธรรมชาติวิชา	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
6. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม กับการนำไปใช้	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
8. แต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการ เรียนรู้ มีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
9. ความเหมาะสมของการใช้ภาษา	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
10. มีการวัดผลและประเมินผลที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ย				1.00	มีความ สอดคล้อง

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาดนตรี
พื้นฐาน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและ
คาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
8	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
9	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
10	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตารางผลการประเมินแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติพิจารณาความครอบคลุมผล การเรียนรู้ที่คาดหวังความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังความเหมาะสมของ ข้อคำถามและเกณฑ์การให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{x}	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ด้านสาระสำคัญ						
1.1 ระบุความสำคัญของเนื้อหา	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
2. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	4	14	4.67	มากที่สุด
3. ด้านสาระการเรียนรู้						
3.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และจุดประสงค์	4	4	5	13	4.33	มาก
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
3.3 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้นของ นักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
3.4 เนื้อหามีประโยชน์และน่าสนใจต่อผู้เรียน	5	4	4	13	4.33	มาก
4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 มีรูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลาย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
4.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	4	4	4	12	4.00	มาก
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
5. ด้านสื่อการเรียนรู้						
5.1 สื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{x}	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5.2 กิจกรรมตอบสนองการเรียนรู้และ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
5.3 มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ	4	4	4	12	4.00	มาก
5.4 สื่อที่ใช้ช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ	4	4	4	12	4.00	มาก
6. การวัดผลประเมินผล						
6.1 วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
6.3 วัดและประเมินผลได้ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้และทักษะทางดนตรี	4	5	4	13	4.33	มาก

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอน
ของออร์ฟและดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนรุ่งอรุณ

เชษฐพงศ์ รอตฤดี

คำนำ

ในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รูปแบบกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการเคลื่อนไหวร่างกาย ร้องเพลง เล่นเกม เล่นเครื่องดนตรี ซึ่งกิจกรรมดนตรีทั้งหมดจะค่อยๆ สัมผัสพื้นฐานดนตรีที่สำคัญเกี่ยวกับดนตรี จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน อารมณ์ของบทเพลง เป็นการเรียนรู้การปฏิบัติผ่านทางร่างกาย โดยกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม นักเรียนสามารถฟัง เห็น และทำตามได้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นช่วงที่นักเรียนเริ่มเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรม เริ่มควบคุมร่างกายในการเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น เริ่มแยกแยะความต่างของเสียงทั้งดัง - เบา สูง - ต่ำ และแยกแยะความต่างของจังหวะที่มีความช้า - เร็วได้ ต่อยอดไปถึงการเล่นเครื่องดนตรีในจังหวะต่างๆ ได้

การสร้างชุดกิจกรรมในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ และแนวการสอนดนตรีของดัลโครซ มาเป็นแนวทางในการจัดทำชุดกิจกรรม ให้มีเนื้อหาวัตถุประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมที่พัฒนาทักษะทางด้านดนตรีในด้าน การร้อง การเล่นเครื่องเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว และการฟัง

จากการได้ทดลองใช้กระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้และได้พัฒนา ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางการสอนดนตรีสำหรับเด็กเล็กแล้ว เห็นผลว่าเป็นการเรียนที่เรียนแบบระบบกลุ่ม ไม่เกิน 25 คน / ห้อง โดยกิจกรรมต่างๆ ทำให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะทางด้านดนตรีที่ดีและมีความสุขกับการเรียน และเนื่องจากการเรียนดนตรีพื้นฐานสำหรับเด็ก เป็น การเรียนที่เน้นการปฏิบัติเป็นหลัก ฉะนั้นชุดกิจกรรมชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อช่วยในการสอน ให้มีความเข้าใจมากขึ้น

เชษฐพงษ์ รอดฤดี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	2
สารบัญ.....	3
คู่มือครู.....	5
คำชี้แจงสำหรับครู.....	6
บทบาทครูผู้สอน.....	8
แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	9
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้	
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 1 – 4.....	9
แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน.....	15
ชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเล่นผ้าหอบฝน.....	16
ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเชอเต็น นันเต็น.....	19
ใบงานที่ 1.....	21
แบบประเมินใบงานที่ 1.....	22
แบบประเมินทักษะการเคลื่อนไหว.....	23
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้	
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 5 - 8.....	26
ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพายเรือน้อยในนาวา.....	33
ชุดกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมช่างกับหนู.....	36
ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรม เล่นเครื่องดนตรี.....	39
ใบงานที่ 2.....	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบประเมินใบงานที่ 2	42
แบบประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี	43
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้	
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 9 - 12	46
ชุดกิจกรรมที่ 6 – 8 กิจกรรมเคลื่อนไหว เพลงลมเพ ลมพัด	53
ใบงานที่ 3	56
แบบประเมินใบงานที่ 3	57
แบบประเมินทักษะการร้องเพลง	58

คู่มือครู

ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเล่นผ้าหลบฝน (เพลงจะหุตุครดไฟ)

ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเชอเดิน ฉันทันเดิน (เพลง Italian Polka)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรม พายเรือน้อยในนาวา (เพลงพายเรือน้อย)

ชุดกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมเคลื่อนไหวเพลง ช้างกับหนู

ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรี เพลงช้างกับหนู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทายเสียงเครื่องดนตรี (สูง – ต่ำ)

ชุดกิจกรรมที่ 7 กิจกรรมเคลื่อนไหว (เพลงลมเพ ลมพัด)

ชุดกิจกรรมที่ 8 การคิดสร้างสรรค์ทำทางประกอบเพลง ลมเพลมพัด

คำชี้แจงสำหรับครู

จุดประสงค์การเรียนรู้ประจำหน่วย

เมื่อจบกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณแล้ว นักเรียนมีทักษะทางด้านดนตรีที่ดีขึ้น ทั้งในด้านการฟัง การเคลื่อนไหว การร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรี และสามารถนำทักษะต่างๆไปเชื่อมโยงในการใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ มีดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 นักเรียนมีความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว และถ่ายทอดออกมาผ่านการเคลื่อนไหว การทำใบงาน ได้อย่างถูกต้อง

1.2 นักเรียนมีความเข้าใจในลักษณะของเสียงที่มีความดัง – เบา และถ่ายทอดผ่านการเล่นเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้อง

1.3 นักเรียนมีความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ และถ่ายทอดผ่านการร้องเพลง และเคลื่อนไหวได้อย่างถูกต้อง

2. ด้านทักษะ

นักเรียนมีทักษะที่ดีทั้งการเคลื่อนไหวและการเล่นเครื่องดนตรีที่ตรงจังหวะ การร้องเพลง ได้ตรงระดับเสียง การฟังและบันทึกได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี แบ่งออกเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเล่นผ้าหอบฝน เพลงจะหยุดรถไฟ

ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเชอเต็น ฉั่นเต็น เพลง Italian Polka

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพายเรือน้อยในนาวา เพลงพายเรือน้อย

ชุดกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมช้ำกับหนู

ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเล่นเครื่องดนตรีเพลง ช้ำกับหนู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทายเสียงเครื่องดนตรี

ชุดกิจกรรมที่ 7 กิจกรรมเคลื่อนไหวเพลง ลมเพ ลมพัด

ชุดกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมสร้างสรรค์ทำทางประกอบเสียงสูง – ต่ำ

บทบาทครูผู้สอน

บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีพื้นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ

1. เตรียมสื่อ อุปกรณ์ให้พร้อม ก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. จัดห้องเรียนให้เป็นห้องโล่งเพื่อให้ นักเรียน ได้มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมได้อย่างสะดวก
3. ศึกษาเนื้อหาที่จะใช้สอน ศึกษากระบวนการ ขั้นตอนในการทำกิจกรรม
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้ก่อนเรียน
5. การสอนแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นสรุป

บทเรียนและประเมินผล (ตามแผนการจัดการเรียนรู้)

6. ขณะทำกิจกรรม ครูต้องหมั่นสังเกตพัฒนาการผู้เรียนอย่างใกล้ชิด และมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาคอยแนะนำเมื่อมีนักเรียนซักถาม ให้ปัญหาคลี่คลาย

บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีพื้นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ สิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์คือ ครูต้องทำหน้าที่ในการเล่นเครื่องดนตรี (ชนิดใดก็ได้) หรือการร้องเพลง ร่วมไปกับนักเรียน เนื่องจากครูจะเป็นต้นแบบให้กับนักเรียน ในการสร้างสรรค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่น และเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี ทั้งการร้อง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว และการฟัง

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้

แผนการสอนสัปดาห์ที่ 1 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดตุติ ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
1. ทักทาย ทำ ความคุ้นเคย 2. ทำข้อสอบก่อน เรียน (Pre-Test)	ความ เข้าใจใน กติกา และ ปฏิบัติ ตามได้		<p>กิจกรรม ลูกไม้ทักทายกัน</p> <p>1. ครูพานักเรียนเข้าห้อง โดยการเดินต่อแถวจนเป็น วงวงกลมแล้วนั่งลง และ บอกกติกาการส่งลูกไม้ ให้กับนักเรียนได้ทราบ ว่า ถ้าใครนั่งเรียบร้อย จะกลิ้ง ลูกไม้ไปหา และ ให้ นักเรียนส่งกลับ พร้อมกับ ให้นักเรียนบอกชื่อของ ตนเอง</p> <p>กิจกรรม ทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน</p> <p>1. ครูแจกข้อสอบก่อน เรียนให้กับนักเรียนเพื่อทำ การทดสอบวัดความรู้ ทักษะด้านดนตรีจำนวน 10 ข้อ</p>	- ลูกไม้	- แบบทดสอบ ก่อนเรียน
				แบบทดสอบ ก่อนเรียน จำนวน 25 ชุด	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 2 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
1. เสียงสัญญาณ ที่แตกต่างกัน สองแบบ (ช้า – เร็ว)	ความ เข้าใจใน จังหวะช้า – เร็วโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการ ฟังและ แยกแยะ ความต่าง ระหว่าง จังหวะช้า และเร็ว 2. ออกเสียง ร้องเพลงได้ ตรงทำนอง 3. การเดิน – การหยุด ตาม เสียงเพลง	ชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเล่นผ้า หลบฝน เพลงจะหยุดรถไฟ 1. ครูวางผ้าบนพื้น ชวน นักเรียน 4 คน มาจับที่มุมผ้าทั้ง 4 มุม จนครบทุกคน 2. ครูเล่นเปียโนและชวน นักเรียนร้องเพลงจะหยุดรถไฟ โดยอธิบายวิธีการเดินว่า สามารถเดินไปได้รอบๆห้อง และเมื่อร้องถึงท่อน “เพียงดิ่ง สายสัญญาณ” ให้นักเรียนดึงผ้า ลงจนติดกับพื้นห้อง ถ้าเพลง จบต้องหยุดนิ่งและตัวตรง 3. ครูชวนนักเรียนเล่นจนครบ ทุกคน โดยให้นักเรียนฟังว่าครู เล่นบทเพลงใน จังหวะช้าหรือ เร็ว และเคลื่อนไหว (เดิน) ตาม จังหวะเพลงที่ครูเล่น 4. เมื่อเล่นเสร็จให้นักเรียน ช่วยกันพับผ้าและเก็บเข้าที่ 5. ครูให้นักเรียนต่อแถวเป็น ขบวนรถไฟ ทำท่าทาง ประกอบเพลง และเดินเป็น ขบวนรถไฟออกจากห้อง	1. ผ้า ขนาด 1 เมตร กว้าง 1 เมตร 15 ฟุต 2. เปียโน 3. กลอง	ประเมินจาก แบบสังเกต ทักษะการ เคลื่อนไหว ร่างกายได้ สัมพันธ์กับ ท่อนเพลงที่ มีจังหวะช้า เร็วได้ตั้งแต่ ต้นจนจบ เพลง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 3 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
1.เคลื่อนไหวก้าวและ ร้องเพลงตาม จังหวะช้า – เร็ว 2. บันทึก 5 เส้น	ความ เข้าใจใน จังหวะช้า – เร็วโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการ ฟังและ แยกแยะ ความต่าง ระหว่าง จังหวะช้า และเร็ว 2. ออกเสียง ร้องเพลง ได้ตรง ทำนอง 3. การเดิน – การหยุด ตาม เสียงเพลง	ชุดกิจกรรมที่ 1 เพลงจะ หยุดรถไฟ 1. ครูแนะนำบรรทัดห้า เส้น โคนสมมติว่าให้เป็น สถานีรถไฟทั้ง 5 ขบวน 2. ครูให้นักเรียนจัดแถว เป็นขบวนรถไฟ ตามเส้น ทั้ง 5 เส้น จากนั้นแจก เชือกสมมติเป็นการขึ้น รถไฟ ขบวนละ 5 คน ตั้ง ชื่อขบวนที่ 1,2,3,4,5 3. ให้นักเรียนเดินและร้อง เพลง จะหยุดรถไฟ ไป รอบๆห้องตามเสียงดนตรี ที่มีจังหวะช้าหรือเร็ว 4. ครูเพิ่มเงื่อนไขให้ นักเรียนว่าถ้าเพลงจบให้ นักเรียนพารถไฟมาจอดที่ สถานีเดิม 5. ครูเก็บเชือกคืน (เหลือ เส้นบรรทัด 5 เส้นบนพื้น) 6. ครูและนักเรียนสรุปการ เรียนรู้กับนักเรียนในเรื่อง ของจังหวะที่มีความช้า – เร็ว	1. แทมโบรีน 2. กลอง 3. เชือกยาว ประมาณ 3 เมตร จำนวน 5 เส้น 4. บรรทัดห้า เส้นติดที่พื้น ห้อง	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 3 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เคลื่อนไหวในบทเพลง 2 ท่อนที่มีจังหวะช้า – เร็วแตกต่างกัน		1. ฟังการฟังและแยกแยะความต่างของทำนองเพลงแต่ละท่อนที่มีจังหวะช้า - เร็วโดยการเคลื่อนไหวที่แตกต่างกัน	<p>ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเรอเต้น จังหวะ เพลง Italian Polka</p> <p>1. ครูเล่นนิทานและทำท่าประกอบไปกับเพลงโดยมีท่าทาง 2 แบบ</p> <p>1.1 กำมือทาบไปที่ขาโดยยืดขาให้ตรงเริ่มทาบจากต้นขาไล่ไปจนถึงปลายเท้าหรือทาบอิสระตามส่วนต่างๆของร่างกายส่วนใดก็ได้ สมมติเป็นแมวเมื่อได้ยินทำนองที่ 1</p> <p>1.2 ใช้นิ้วเดินไปตามขาแขน หัวเอว ไหล่ ตามจังหวะของเพลง สมมติเป็นหนูเมื่อได้ยินทำนองที่ 2</p> <p>2. ครูชวนนักเรียนทำท่าทางประกอบเพลง Italian Polka ที่มีจังหวะช้าและเร็วไปพร้อมๆกัน</p>	- ซีดี หรือโน้ตเพลง Italian Polka	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 4 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เคลื่อนไหวใน บทเพลง 2 ท่อน ที่มีความช้า – เร็ว แตกต่างกัน	ความ เข้าใจใน จังหวะช้า – เร็วโดย สามารถ ปฏิบัติ ตามได้	1. ฝึกการฟัง และแยกแยะ ความต่าง ของทำนอง เพลงแต่ละ ท่อนที่มี จังหวะช้า เร็วโดยการ เคลื่อนไหว	ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรม เธอเดิน ฉันเดิน เพลง Italian Polka 1. ครูเปิดเพลงชว น นักเรียนทบทวนท่าทางใน การเคลื่อนไหวที่มีความ แตกต่างกันทั้ง 2 ท่อน 2. ครูตั้งคำถามให้กับ นักเรียนว่า ในท่อนที่ 1 (จังหวะช้า) สามารถทำท่า ทางใดได้อีกนอกจากเอา มือทุบขา และในท่อนที่ 2 (จังหวะเร็ว) สามารถทำท่า ทางใดได้อีกนอกจากใช้นิ้ว เดินไปตามส่วนต่างๆของ ร่างกาย 3. เมื่อได้ทำแล้วก็ชว น นักเรียนทำไปพร้อมกับ เพลง	- ซีดี หรือ โน้ตเพลง Italian Polka	แบบประเมิน ทักษะการ เคลื่อนไหว

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 4 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อบรรลุ การเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
ใบงานที่ 1 เรื่อง ความช้า – เร็ว			<p>กิจกรรมทำใบงานท้ายบทเรียน</p> <p>1. ครูเล่นบทเพลงต่างๆในจังหวะช้าเร็วชวนให้นักเรียนเป็นอาสาสมัครท่าย และลองบันทึกลงบนกระดาษ โดย</p> <p>1.1 ถ้าได้ยินเสียงเพลงที่มีจังหวะช้าให้นักเรียนบันทึกสัญลักษณ์</p> <p>1.2 ถ้าได้ยินเสียงเพลงที่มีจังหวะเร็วให้นักเรียนบันทึกสัญลักษณ์</p> <p>2. ครูแจกใบงานให้กับนักเรียนจำนวน 10 ข้อ (ใบงานที่ 1)</p> <p>3. ครูเล่นบทเพลงต่างๆที่มีจังหวะช้า – เร็วที่แตกต่างกันให้นักเรียนบันทึกลงใบงาน</p>	- ใบงานท้ายบทเรียน 10 ข้อ จำนวน 25 ชุด	- ใบงานที่ 1 (การฟังและบันทึกบันทึกสัญลักษณ์จังหวะช้า – เร็ว)

แบบทดสอบก่อนเรียน / หลังเรียน

ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนรุ่งอรุณ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ให้เด็กๆ วาดสัญลักษณ์ เมื่อได้ยินเสียงเพลงที่มีจังหวะช้า และทำสัญลักษณ์

เมื่อได้ยินเสียงเพลงที่มีจังหวะเร็ว

②

③

①

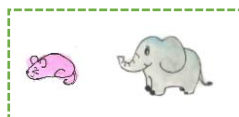
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ถ้าเด็กๆ ได้ยินเสียงเพลงที่ดังให้วงกลมล้อมรอบ

ถ้าเด็กๆ ได้ยินเสียงเพลงที่เบาให้วงกลมล้อมรอบ ②

③

①

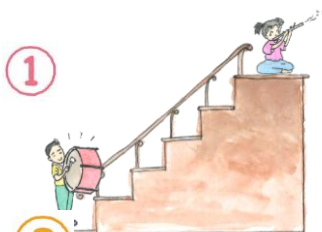
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ให้เด็กๆ ฟังเพลงและวงกลมล้อมรอบเด็กน้อยในรูป ว่าอยู่บนไคสวรรค์ชั้นสูงสุด (เสียงสูง)

หรือบนไคสวรรค์ชั้นที่ต่ำที่สุด (เสียงต่ำ)

②

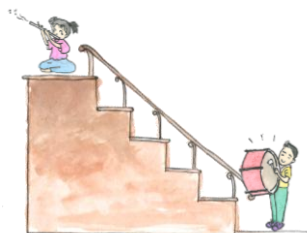
①

③

④

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเล่นผ้าหลบฝน เพลงจะหยุดรถไฟ

1. เนื้อหา เสียงสัญญาณที่แตกต่างกันสองแบบ (ช้า – เร็ว)
2. ทักษะ
 1. ฟังการฟังและแยกแยะความต่างระหว่างจังหวะช้าและเร็ว
 2. ออกเสียงร้องเพลงได้ตรงทำนอง
 3. การเดิน – การหยุดตามเสียงเพลง
3. ความรู้ ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
4. สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม

ผ้าขนาด 1 เมตร กว้าง 1 เมตร

เปียโน

กลอง

5. การประเมินผล ประเมินจากแบบสังเกตทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายร่างกายได้สัมพันธ์กับท่อนเพลงที่มีจังหวะช้าเร็วได้ตั้งแต่ต้นจนจบเพลง

6. ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

1. ครูวางผ้าบนพื้น ชวนนักเรียน 4 คน จับที่มุมผ้าทั้ง 4 มุม จนครบทุกคน

2. ท่อนที่ 1 “จะหยุดรถไฟ ด้วยเหตุขัดข้องขอโปรดจำไว้”

3. “เพียงดิ่งสายสัญญาณ ดิ่งสายสัญญาณ”

4. “ถ้าไม่มีเหตุขัดข้องดิ่งสายสัญญาณ ห่าพ่น”

7. คำอธิบายกิจกรรม

กิจกรรมเล่นฟ้ายอห์นในบทเพลงจะหยุดรถไฟ ในการเล่นกิจกรรม ครูมีบทบาทในการเล่นดนตรีให้นักเรียนฟังและสามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะของบทเพลงที่มีความซ้ำ เร็ว โดยครูเป็นผู้กำหนด สิ่งสำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆคือ ครูผู้สอนจะต้องเล่นดนตรี (เครื่องดนตรีชนิดใดก็ได้) และเคลื่อนไหวไปพร้อมกับนักเรียน ให้นักเรียนรู้จักการฟัง เคลื่อนไหวให้ตรงตามจังหวะของบทเพลง และสามารถหยุดตัวเองได้เมื่อเพลงหยุด

เพลงที่ 1 จะหยุดรถไฟ

จะหยุดรถไฟ

รวัชชัย นาควงษ์

จะ หยุด รถ ไฟ ด้วย เหตุ ชัด ช้อง ขอ โปรด จำ ไว้ เพียง

ดึง สาย สัญ - ญาณ ดึง สาย สัญ - ญาณ ถ้า

ไม่ มี เหตุ ชัด ช้อง ดึง สาย สัญ - ญาณ ห้า พัน

8. กิจกรรมเสนอแนะ**8.1 ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.3 วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเชอเต็น นันเต็น เพลง Italian Polka

1. เนื้อหา เสียงสัญญาณที่แตกต่างกันสองแบบ (ช้า – เร็ว)
2. ทักษะ
 1. ฟังการฟังและแยกแยะความต่างระหว่างจังหวะช้าและเร็ว
 2. ออกเสียงร้องเพลงได้ตรงทำนอง
 3. การเดิน – การหยุดตามเสียงเพลง
3. ความรู้ ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็วโดยสามารถปฏิบัติตามได้
4. สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม
CD เพลง หรือ โน้ตเพลง Italian Polka ประพันธ์โดย Sergey Rachmaninoff
5. การประเมินผล ประเมินจากแบบสังเกตทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายร่างกายได้สัมพันธ์กับท่อนเพลงที่มีจังหวะช้า - เร็วได้ตั้งแต่ต้นจนจบเพลง

6. ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

ครูเล่านิทานและทำท่าประกอบไปกับเพลง โดยมีท่าทาง 2 แบบ โดย

6.1 กำมือทาบไปตามขาไล่ตั้งแต่ต้นขาไปจนถึงปลายเท้าสมมติว่าเป็นแมวเมื่อได้ยินทำนองที่ 1

6.2 ใช้นิ้วเดินไปตามขา แขน หัว เอว ไหล่สมมติเป็นหนูเมื่อได้ยินทำนองที่ 2

7. คำอธิบายกิจกรรม

กิจกรรมเชอเต้น ฉั่นเต้น ในบทเพลง Italian Polka เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกการฟังจังหวะที่มีความช้า - เร็ว ผ่านการสร้างบทบาทสมมติ (แมวและหนู) ครูสามารถที่จะเปิดเพลงและเล่นนิทานประกอบการเคลื่อนไหว ให้นักเรียนมีความเข้าใจในท่อนเพลงที่มีความช้าและความเร็วที่มีความแตกต่างกัน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

8.1 ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

8.3 วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายเชษฐพงษ์ รอดฤดี)

ใบงานที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเข้าใจในจังหวะช้า - เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ให้นักเรียนลองตั้ง โทษึ่งตึ่ำนะว่ำนลงทึ่ได้นมีหึ่งหระช้

ใบงานที่ 1

หรือว่ำนหระเร็ว

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

แบบประเมินใบงานที่ 1 การฟังและแยกแยะความต่างของจังหวะช้า – เร็ว
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนรุ่งอรุณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

นักเรียนคนที่	คะแนนที่ได้	นักเรียนคนที่	คะแนนที่ได้
1		14	
2		15	
3		16	
4		17	
5		18	
6		19	
7		20	
8		21	
9		22	
10		23	
11		24	
12		25	
13			

เกณฑ์การประเมิน

9 – 10	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก	3 – 5	คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
6 – 8	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี	2	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

22																	
23																	
24																	
25																	

เกณฑ์การประเมินผล

13 – 15	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก	6 – 9	คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
10 – 12	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี	5	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นไหว

ลำดับ ที่	รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	คุณภาพ ของจังหวะ	เคลื่อนไหว ร่างกายได้ ตรงตาม จังหวะของ เพลงดีมาก	เคลื่อนไหว ร่างกายได้ ตรงตาม จังหวะของ เพลงดี	เคลื่อนไหว ร่างกายได้ ตรงตาม จังหวะของ เพลงปาน กลาง	เคลื่อนไหว ร่างกายได้ ตรงตาม จังหวะของ เพลงได้น้อย	เคลื่อนไหว ร่างกายได้ ตรงตาม จังหวะของ เพลงได้ น้อยมาก
2	ท่าทาง คล่องแคล่ว	เคลื่อนไหว ร่างกายด้วย ท่าทางที่ คล่องแคล่ว ชัดเจนดี มาก	เคลื่อนไหว ร่างกายด้วย ท่าทางที่ คล่องแคล่ว ชัดเจนดี	เคลื่อนไหว ร่างกายด้วย ท่าทางที่ คล่องแคล่ว ชัดเจนปาน กลาง	เคลื่อนไหว ร่างกายด้วย ท่าทางที่ คล่องแคล่ว ชัดเจนอยู่ใน เกณฑ์ที่น้อย	เคลื่อนไหว ร่างกาย ด้วยท่าทาง ที่ คล่องแคล่ว ชัดเจนอยู่ ในเกณฑ์ที่ น้อยมาก
3	ความคิด สร้างสรรค์	คิด สร้างสรรค์ ท่าทางได้ สัมพันธ์กับ บทเพลงดี มาก	คิด สร้างสรรค์ ท่าทางได้ สัมพันธ์กับ บทเพลงดี	คิด สร้างสรรค์ ท่าทางได้ สัมพันธ์กับ บทเพลง ปานกลาง	คิด สร้างสรรค์ ท่าทางได้ สัมพันธ์กับ บทเพลงได้ น้อย	คิด สร้างสรรค์ ท่าทางได้ สัมพันธ์กับ บทเพลงได้ น้อยมาก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เขาโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 5 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เสียงสัญญาณที่ แตกต่างกันสอง แบบ (ดัง – เขา)	ความเข้าใจ ใน เสียงเพลงที่ มีความดัง – เบาโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการ ฟังและ แยกแยะ ความต่าง ระหว่าง เสียงเพลงที่ มีความดัง – เบาแตกต่าง กัน 2. ฟังการ ร้องเพลง และทำ ท่าทางตาม เสียงดัง – เบา	ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรม พาย เรือน้อยในลาวา เพลง พายเรือ น้อย 1. ครูวางห่วงหวายไว้ที่พื้น สมมติว่าเป็นเรือตามจำนวน นักเรียนและเรียกนักเรียนเข้า ห่วงหวายทีละ 1 คน 2. ครูให้ไม้ไผ่กับนักเรียนคน ละ 1 ท่อน สมมติว่าเป็นไม้ พาย 3. ครูเล่นเปียโนและชักชวน ให้นักเรียนร้องเพลงพายเรือ น้อย พร้อมกับทำท่าทาง ประกอบ(พายเรือ)ไปกับเพลง จนนักเรียนจำเนื้อร้องได้ 4. นักเรียนทำท่าพายเรือและ ร้องเพลง พายเรือน้อย โดยมี กติกาว่า 4.1 เมื่อได้ยินเสียงเพลง พายเรือน้อยที่เสียงที่ดัง ให้ นักเรียนร้องเพลงพายเรือน้อย และเกาะไม้พายกับพื้น(เสียง ดัง)	1. ห่วง หวาย จำนวน เท่า นักเรียน 2. ไม้ไผ่ คนละ 1 ท่อน	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบบีโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 5 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดตุดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
			4.1 เมื่อได้ยินเสียงเพลงพายน้อยที่เสียงเบา ให้นักเรียนร้องเพลงพายน้อยและลากไม้พายกับพื้น (เสียงเบา) 5. เมื่อจบกิจกรรมครูจะเรียกนักเรียนทีละคนขึ้นฝั่งเอาเรือจอดในที่ที่ครูกำหนด (เก็บห่วงและไม้พาย)		

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 6 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เสียงสัญญาณที่ แตกต่างกันสอง แบบ (ดัง – เบบา)	ความเข้าใจ ใน เสียงเพลงที่ มีความดัง – เบบาโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการ ฟังและ แยกแยะ ความต่าง ระหว่าง เสียงเพลงที่ มีความดัง – เบบาต่างกัน 2. ฟังการ ร้องเพลง และทำ ท่าทางตาม เสียงดัง – เบบา	ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรม พาย เรือน้อยในลาวา เพลง พายเรือ น้อย 1. ครูวางห่วงหาวายไว้ที่พื้น สมมติว่าเป็นเรือตามจำนวน นักเรียนและเรียกนักเรียนเข้า ห่วงหาวายทีละ 1 คน 2. ครูให้ไม้ไผ่กับนักเรียนคนละ 2 ท่อน สมมติว่าเป็นไม้พาย (พายเรือทั้ง 2 มือ) 3. นักเรียนทำท่าพายเรือและร้อง เพลง พายเรือน้อย โดยทบทวน ท่าทางจากสัปดาห์ที่ 5 4. ครูให้นักเรียนช่วยคิดว่าถ้าได้ ยินเสียงดนตรีที่ดัง จะใช้ไม้ทำ อย่างไร และถ้าได้ยินเสียงเพลง ที่เบบาจะใช้ไม้ทำอย่างไร เช่น 1. ให้เอาไม้เคาะกัน ใน เสียงดนตรีที่มีความดัง 2. ให้เอาไม้ถูกัน ในเสียงดนตรี ที่มีความเบา เป็นต้น	1. ห่วง หาวาย จำนวน เท่า นักเรียน 2. ไม้ไผ่ คนละ 1 ท่อน	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบบโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 6 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เคลื่อนไหวในบทเพลง 2 ท่อนที่มีความดัง – เบบแตกต่างกัน			<p>ชุดกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมซ้างกับหนู</p> <p>1. ครูให้นักเรียนจัดวงกลม 1 วง ชวนนักเรียนฟังและร้องเพลงซ้างกับหนูพร้อมกับทำท่าทางประกอบ โดย</p> <p>1.1 ให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางของซ้างในท่อนที่ 1 (ซ้างมันตัวใหญ่มันเสียงดัง เสียงดัง)</p> <p>1.2 ให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางของหนูในท่อนที่ 2 (หนูมันตัวนิดเดียวเสียงเบา เสียงเบา)</p> <p>2. ครูเล่นเปียโนและชวนนักเรียนร้องเพลงซ้างกับหนู โดยอธิบายวิธีการเดินว่าสามารถเดินไปได้รอบๆห้อง และถ้าเพลงจบต้องหยุดนิ่งและตัวตรง</p>	- เพลงซ้างกับหนู	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 7 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
1. เสียงสัญญาณ ที่แตกต่างกัน สองแบบ (ดัง – เบา) 2. เล่นเครื่อง ดนตรีใน บทบาทของ ตนเอง (ดัง – เบา)	ความเข้าใจ ใน เสียงเพลงที่ มีความดัง – เบาโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการฟัง และแยกแยะ ความต่าง ระหว่าง เสียงเพลงที่มี ความดัง – เบา แตกต่างกัน 2. ฟังการร้อง เพลงและทำ ท่าทางตาม เสียงดัง – เบา 3. เล่นเครื่อง ดนตรีได้ตรง จังหวะ	ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรม เล่น เครื่องดนตรี (เสียงดัง-เบา) เพลงช้างกับหนู 1. ครูวางเครื่องดนตรีไว้ 2 กลุ่ม โดยกำหนดให้ กลองประเภท ต่างๆ แทนเสียงช้าง(ดัง) และ ลูกกระพรวนแทนเสียงหนู (เบา) 2. ครูเรียกนักเรียนทีละ 1 คน ให้เลือนั่งในกลุ่มเครื่องดนตรี ที่ตนเองสนใจ 3. ครูเล่นเพลงช้างกับหนูชวน ให้นักเรียนร้องเพลง เมื่อร้อง ท่อนที่ 1 (ช้าง เสียงดัง) ให้กลุ่ม กลองเล่นตามจังหวะเพลง เมื่อ ร้องท่อนที่ 2 (หนู เสียงเบา) ให้ กลุ่มลูกกระพรวนเล่นตาม จังหวะเพลง 4. นักเรียนร้องเพลงช้างกับหนู และเล่นเครื่องดนตรีตามแนว ของตนเองในท่อนที่ 1 เสียงดัง และท่อนที่ 2 เสียงเบาได้ด้วย ตนเองเมื่อเล่นเสร็จให้นักเรียน เก็บเครื่องดนตรีในที่เก็บอย่าง เป็นระเบียบทีละกลุ่ม	1. เปียโน 2. กลอง 3. ลูก กระพ รวน 4. เพลง ช้างกับ หนู	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เขาโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 8 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อบรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
1. เล่นเครื่องดนตรีในบทบาทของตนเอง (ตั้ง – เขา)	ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เขาโดยสามารถปฏิบัติตามได้	1. ฟังการฟังและแยกแยะความต่างระหว่างเสียงเพลงที่มีความดัง – เขาแตกต่างกัน 2. ฟังการร้องเพลงและทำท่าทางตามเสียงดัง – เขา 3. เล่นเครื่องดนตรีได้ตรงจังหวะ	ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรม เล่นเครื่องดนตรี (เสียงดัง-เขา)เพลงช้างกับหนู 1. ครูวางเครื่องดนตรีไว้ 2 กลุ่ม โดยกับหนดให้ กลองประเภทต่างๆแทนเสียงช้าง(ตั้ง) และลูกกระพรวนแทนเสียงหนู(เขา) 2. ครูเรียกนักเรียนทีละ 1 คน ให้เลือกนั่งในกลุ่มเครื่องดนตรีที่ตนเองสนใจ 3. ครูเล่นเพลงช้างกับหนูชวนให้นักเรียนร้องเพลง เมื่อร้องท่อนที่ 1 (ช้าง เสียงตั้ง) ให้กลุ่มกลองเล่นตามจังหวะเพลง เมื่อร้องท่อนที่ 2 (หนู เสียงเขา) ให้กลุ่มลูกกระพรวนเล่นตามจังหวะเพลง 4. นักเรียนร้องเพลงช้างกับหนูและเล่นเครื่องดนตรีตามแนวของตนเองในท่อนที่ 1 เสียงตั้ง และท่อนที่ 2 เสียงเขาได้ด้วยตนเอง	1. เปียโน 2. กลอง 3. ลูกกระพรวน	แบบประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี
				* หมายเหตุ ครูอาจจะเล่นเพลงโดยการสลับท่อนโดยไม่บอกให้นักเรียนรู้ล่วงหน้า โดยให้นักเรียนฟังการฟังและเล่นตามเสียงดนตรีที่มีความดัง – เขา ให้ถูกต้อง เมื่อเล่นเสร็จให้นักเรียนเก็บเครื่องดนตรีในที่เก็บอย่างเป็นระเบียบทีละกลุ่ม	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดั่ง – เบบโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 8 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
ใบงานที่ 2 เรื่อง ความดั่ง – เบบ		- ฝึกการฟัง แ ล ะ แ ย ก แ ย ะ ความต่าง ระ ห ว ่าง ระ ห ว ่าง เสียงเพลงที่ มีความดั่ง – เบบแตกต่างกัน	กิจกรรมทำใบงานท้าย บทเรียน 1. ครูเล่นบทเพลงที่มีเสียง ดั่ง – เบบ และชวนให้นักเรียนเป็นอาสาสมัคร ท่าย และลองบันทึกลงบน กระดาน โดย 1.1 ถ้าได้ยินเสียงเพลงที่ มีเสียงดั่งให้ นักเรียน วงกลมรอบสัตว์ที่ตัวใหญ่ 1.2 ถ้าได้ยินเสียงเพลงที่ เสียงเบาให้นักเรียนวงกลม รอบสัตว์ที่ตัวเล็ก 2. ครูจากใบงานให้กับ นักเรียนจำนวน 10 ข้อ (ใบ งานที่ 2) 3. ครูเล่นบทเพลงต่างๆที่มี เสียงดั่ง – เบบที่แตกต่างกัน ให้นักเรียนบันทึกลงใบ งาน	- ใบงานท้าย บทเรียน 10 ข้อ จำนวน 25 ชุด	- ใบงานที่ 2 (การฟังและ บันทึก บันทึกเสียงดั่ง – เบบ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้
 ชุดกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพายเรือน้อยในนาวา เพลงพายเรือน้อย

1. เนื้อหา เคลื่อนไหวในบทเพลง 2 ท่อนที่มีความดัง – เบา แตกต่างกัน
2. ทักษะ ฟังการร้องเพลงและทำท่าทางตามเสียงดัง – เบา
3. ความรู้ ความเข้าใจในจังหวะดัง – เบาโดยสามารถปฏิบัติตามได้
4. สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม
 1. เพลงพายเรือน้อย
 2. ห่วงหาวยหนาเส้นผ่าศูนย์กลาง 30 เซนติเมตร
 3. ไม้ไผ่ท่อนเล็กยาว 30 เซนติเมตร (เท่าจำนวนนักเรียน)
5. การประเมินผล ประเมินจากแบบสังเกตทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายร่างกายได้สัมพันธ์กับท่อนเพลงที่มีความดัง – เบาได้
6. ขั้นตอนในการทำกิจกรรม
 - 6.1 ครูวางห่วงหาวยไว้ที่พื้นสมมติว่าเป็นเรือตามจำนวนนักเรียนและเรียกนักเรียนเข้าห่วงหาวยทีละ 1 คน
 - 6.2 ครูให้ไม้ไผ่กับนักเรียนคนละ 1 ท่อน สมมติว่าเป็นไม้พาย
 - 6.3 นักเรียนทำท่าพายเรือและร้องเพลง พายเรือน้อย ในเสียงดนตรีที่มีความดัง – เบา แตกต่างกัน

7. คำอธิบายกิจกรรม

กิจกรรมพายเรือน้อยลอยในนาวา ในบทเพลงพายเรือน้อย เป็นกิจกรรมที่ครูสร้างเรื่องราวให้กับนักเรียน โดยใช้ห่วงหวายสมมติว่าเป็นเรือ และไม้ไผ่สมมติว่าเป็นไม้พาย ชวนนักเรียนสร้างจินตนาการในการออกพายเรือเล่นในน้ำ เมื่อได้ยินเสียงเพลงที่ตั้ง ให้นักเรียนพายเรือหรือเอาไม้เคาะพื้นให้ดังที่สุดตามจังหวะของเพลง และเมื่อได้ยินเพลงที่มีเสียงเบาให้เรียนพายเรือหรือเอาไม้เคาะพื้นให้เบาที่สุด ซึ่งครูมีบทบาทในการสร้างเรื่องราว เล่นเครื่องดนตรี (ชนิดใดก็ได้) หรือชักชวนให้นักเรียนร้องเพลงไปพร้อมๆกัน

เพลงที่ 2 พายเรือน้อย

พายเรือน้อย

ทำนองเพลง Row Row Row Your Boat

C

พาย พาย พาย เรือ น้อย ลอย ไป ใน ทะ เล

G

พาย พาย พาย พาย ลอย ไป ใน ทะ เล

8. กิจกรรมเสนอแนะ**8.1 ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้**

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

8.3 วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ชุดกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมข้างกับหนู

1. เนื้อหา เสียงสัญญาณที่แตกต่างกันสองแบบ (ดัง – เบา) ที่มีความแตกต่างกัน
2. ทักษะ
 1. ฟังการร้องเพลงและทำท่าทางตามเสียงดัง – เบา
 2. ฟังการฟังและแยกแยะความต่างระหว่างเสียงเพลงที่มีความดัง – เบาแตกต่างกัน
3. ความรู้ ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้
4. สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม
 1. เพลงข้างกับหนู
 2. เปียโน
 3. กลอง
5. การประเมินผล ประเมินจากแบบสังเกตทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายได้สัมพันธ์กับท่อนเพลงที่มีความดัง – เบาได้
6. ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

ท่อนที่ 1

ข้างมันตัวใหญ่ใหญ่เสียงดัง เสียงดัง ข้างมันตัวใหญ่ใหญ่เสียงดัง ดัง
ข้างมันตัวใหญ่ใหญ่เสียงดัง เสียงดัง ข้างมันตัวใหญ่ใหญ่เสียงดัง ดัง

ให้นักเรียนเคลื่อนไหวเป็นข้าง

ท่อนที่ 2

หนูมันตัวนิดเดียว เสียงเบา เสียงเบา หนูมันตัวนิดเดียวเสียงเบา เบา
หนูมันตัวนิดเดียว เสียงเบา เสียงเบา หนูมันตัวนิดเดียวเสียงเบา เบา

ให้นักเรียนเคลื่อนไหวเป็นหนู

7. คำอธิบายกิจกรรม

กิจกรรมเคลื่อนไหวเพลงช้างกับหนู เป็นการเคลื่อนไหวตามบทบาทสมมติโดยใช้สัตว์ที่มีตัวใหญ่(ช้าง) แทนเสียงที่ดัง และสัตว์ที่มีตัวเล็ก (หนู) แทนเสียงเบา โดยครูสามารถร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรีประกอบ (กลอง) ให้นักเรียนเคลื่อนไหวตามเสียงดัง – เบา ตามที่ครูกำหนด

เพลงที่ 3 ช้างกับหนู

ช้างกับหนู

คำร้อง เพชรรัตน์ แซ่ฉั่น
ทำนอง Hey Betty Martin

A

f ช้าง มั่น ตัว ใหญ่ ใหญ่ เสียง ดัง เสียง ดัง

ช้าง มั่น ตัว ใหญ่ ใหญ่ เสียง ดัง ดัง ช้าง มั่น ตัว ใหญ่ ใหญ่

เสียง ดัง เสียง ดัง ช้าง มั่น ตัว ใหญ่ ใหญ่ เสียง ดัง ดัง

B

p หนู มั่น ตัว นิด เตี้ยว เสียง เบา เสียง เบา หนู มั่น ตัว นิด เตี้ยว

เสียง เบา เบา หนู มั่น ตัว นิด เตี้ยว เสียง เบา เสียง เบา

หนู มั่น ตัว นิด เตี้ยว เสียง เบา เบา

8. กิจกรรมเสนอแนะ**8.1 ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.3 วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ ชุดกิจกรรมที่ 5 กิจกรรม เล่นเครื่องดนตรี (เสียงดัง-เบา) เพลงช้างกับหนู

1. เนื้อหา
 1. เสียงสัญญาณที่แตกต่างกันสองแบบ (ดัง – เบา) ที่มีความแตกต่างกัน
 2. เล่นเครื่องดนตรีในบทบาทของตนเอง (ดัง – เบา)
2. ทักษะ
 1. ฟังการฟังและแยกแยะความต่างระหว่างเสียงเพลงที่มีความดัง – เบาแตกต่างกัน
 2. ฟังการร้องเพลงและทำตามทางตามเสียงดัง – เบา
 3. เล่นเครื่องดนตรีได้ตรงจังหวะ

3. ความรู้ ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

4. สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม

โน้ตเพลงช้างกับหนู

กลอง

ลูกกระพรวน

เปียโน

5. การประเมินผล แบบประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี

6. ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

6.1 ครูวางเครื่องดนตรีไว้ 2 กลุ่ม โดยกับหนดให้ กลองประเภทต่างๆแทนเสียงช้าง (ดัง) และลูกกระพรวนแทนเสียงหนู (เบา)

6.2 ครูเรียกนักเรียนทีละ 1 คน ให้เลือกนั่งในกลุ่มเครื่องดนตรีที่ตนเองสนใจ

6.3 ครูเล่นเพลงช้างกับหนูชวนให้นักเรียนร้องเพลง เมื่อร้องท่อนที่ 1 (ช้าง เสียงดัง) ให้กลุ่มกลองเล่นตามจังหวะเพลง เมื่อร้องท่อนที่ 2 (หนู เสียงเบา) ให้กลุ่มลูกกระพรวนเล่นตามจังหวะเพลง

6.4 นักเรียนร้องเพลงช้างกับหนูและเล่นเครื่องดนตรีตามแนวของตนเองในท่อนที่ 1 เสียงดังและท่อนที่ 2 เสียงเบาได้ด้วยตนเอง

7. คำอธิบายกิจกรรม

กิจกรรมเล่นเครื่องดนตรีในบทเพลงข้างกับหนู เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการเล่นเครื่องดนตรีที่ตนเองสนใจ โดยครูเป็นผู้เล่นดนตรีให้นักเรียนได้ฟังบทเพลงที่มีความดั่งเบา แตกต่างกัน โดยให้ทดลองแทนเสียงท่อนเพลงที่ตั้ง และลูกกระพรวนแทนเสียงท่อนเพลงที่เบา ให้นักเรียนได้ฝึกการฟัง การรวมวงเล่นดนตรีร่วมกัน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

8.1 ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.3 วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี)

ใบงานที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

เด็กๆลองทายว่าเพลงที่ครูเล่นมีเสียงดังหรือเสียงเบา

ใบงานที่ 2

<p>ถ้าเด็กๆได้ยินเสียงดังให้วงกลมล้อมรอบ</p>	<p>ถ้าเด็กๆได้ยินเสียงเบาให้วงกลมล้อมรอบ</p>
<p>1</p> 	<p>2</p>
<p>3</p> 	<p>4</p>
<p>5</p> 	<p>6</p>
<p>7</p> 	<p>8</p>
<p>9</p> 	<p>10</p>

แบบประเมินใบงานที่ 2 การฟังและแยกแยะความต่างของเสียงดัง – เบา
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนรุ่งอรุณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

นักเรียนคนที่	คะแนนที่ได้	นักเรียนคนที่	คะแนนที่ได้
1		14	
2		15	
3		16	
4		17	
5		18	
6		19	
7		20	
8		21	
9		22	
10		23	
11		24	
12		25	
13			

เกณฑ์การประเมิน

9 – 10	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก	3 – 5	คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
6 – 8	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี	2	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

19																	
20																	
21																	
22																	
23																	
24																	
25																	

เกณฑ์การประเมินผล

13 – 15	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก	6 – 9	คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
10 – 12	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี	5	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นเครื่องดนตรี

ลำดับ ที่	รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	คุณภาพ ของ จังหวะ	จังหวะถูกต้อง สมบูรณ์ตามบท เพลงได้ดีมาก	จังหวะ ถูกต้อง สมบูรณ์ตาม บทเพลงได้ดี	จังหวะถูกต้อง สมบูรณ์ตาม บทเพลงได้ ปานกลาง	จังหวะถูกต้อง สมบูรณ์ตาม บทเพลงได้ น้อย	จังหวะ ถูกต้อง สมบูรณ์ตาม บทเพลงได้ น้อยมาก
2	คุณภาพ ของเสียง	เสียงที่เล่นมี ความชัดเจน สม่ำเสมออยู่ใน เกณฑ์ดีมาก	เสียงที่เล่นมี ความชัดเจน สม่ำเสมออยู่ ในเกณฑ์ดี	เสียงที่เล่นมี ความชัดเจน อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง	เสียงที่เล่นมี ความชัดเจน น้อย	เสียงที่เล่นมี ความ ชัดเจนน้อย มาก
3	เล่น เครื่อง ดนตรีใน บทบาท ของ ตนเอง (ตั้ง-เบา)	สามารถเล่น เครื่องดนตรี ตามบทบาท ของตนเองได้	สามารถเล่น เครื่องดนตรี ตามบทบาท ของตนเอง ได้ใน บางครั้ง	เล่นเครื่อง ดนตรียังไม่ ตรงกับ บทบาทของ ตนเองแต่ พยายาม ปรับปรุง แก้ไข	เล่นเครื่อง ดนตรียังไม่ ตรงกับ บทบาทของ ตนเองและ ไม่พยายาม ปรับปรุง แก้ไข	ไม่สามารถ เล่นเครื่อง ดนตรีตาม บทบาท ของตนเอง ได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 9 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เสียงที่แตกต่าง กัน 2 เสียง (เสียง สูง – เสียงต่ำ)	- ความ เข้าใจใน เสียงเพลงที่ มีความสูง – ต่ำโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการ ร้องเพลง และทำ ท่าทางตาม เสียงสูง – ต่ำ 2. การฟัง และ แยกแยะ เสียงสูง – ต่ำ	ชุดกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทาย เสียงเครื่องดนตรี (สูง – ต่ำ) 1. ครูให้นักเรียนนั่งวงกลม โดยมีกติกากว่า เมื่อนั่งแล้วให้ หลับตา โดยครูจะเล่นเครื่อง ดนตรีและให้นักเรียนทายว่า เครื่องดนตรีที่เล่นเป็นเสียง สูงหรือเสียงต่ำ ชุดกิจกรรมที่ 7 กิจกรรม เคลื่อนไหว เพลงลมเพ ลมพัด 1. ครูเล่นเปียโนและชวน นักเรียนร้องลมพัดโดย อธิบายวิธีการเดินว่า สามารถ เดินไปได้รอบๆห้องและเมื่อ เพลงจบต้องหยุดนิ่งและตัว ตรง เพื่อฟังเสียงเครื่องดนตรี ว่าเป็นเสียงสูงหรือต่ำ - ท่อนที่ 1 “ลมเพ ลมพัด โบกสะบัดพัดมาไวไว” ให้ ทำท่าชูแขนทั้งสองข้างโบก ไปมาซ้ายขวา	- เพลงลม พัด	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้
 แผนการสอนสัปดาห์ที่ 9 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
 ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
			<p>- ท่อนที่ 2 “ลมเพ ลมพัด อะไร ลมเพลมพัด อะไร ฉันจะบอกให้.....” ให้ทำท่า เอามือป้องไว้ที่หูสลับซ้าย ขวา ให้เหมือนกำลังตั้งใจ ฟังเสียงที่จะได้ยิน</p> <p>2. ครูเพิ่มเงื่อนไขให้กับ นักเรียนว่า “ถ้าได้ยินเสียง สูงให้เขย่งปลายเท้าให้สูง ที่สุด , ถ้าได้ยินเสียงต่ำให้ นั่งลง” เป็นต้น (ครูสามารถ คิดท่าทางให้กับนักเรียนได้ โดยต้องคำนึงถึงความ ชัดเจนของท่าทางให้เด็ก รับรู้ถึงความสูงและต่ำของ เสียงได้)</p>		

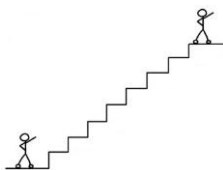
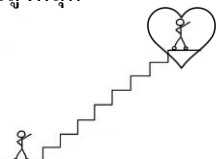
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 10 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เสียงที่แตกต่าง กัน 2 เสียง (เสียงสูง – เสียง ต่ำ)	- ความ เข้าใจใน เสียงเพลงที่ มีความสูง – ต่ำโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการ ร้องเพลง และทำ ท่าทางตาม เสียงสูง – ต่ำ 2. การฟัง และแยกแยะ เสียงสูง – ต่ำ 3. ความคิด สร้างสรรค์	ชุดกิจกรรมที่ 7 กิจกรรม เคลื่อนไหว เพลงลมเพลม พัด 1. ครูเล่นเปียโนและชวน นักเรียนร้องเพลงลมเพลม พัด โดยอธิบายวิธีการเดิน ว่า สามารถเดินไปได้รอบๆ ห้องและเมื่อเพลงจบต้อง หยุดนิ่งและตัวตรง เพื่อฟัง เสียงเครื่องดนตรีว่าเป็น เสียงสูงหรือต่ำ 2. ครูเพิ่มเงื่อนไขให้กับ นักเรียนว่า “ถ้าได้ยินเสียง สูงให้เขย่งปลายเท้าให้สูง ที่สุด , ถ้าได้ยินเสียงต่ำให้ นั่งลง” เป็นต้น (ครูสามารถ คิดท่าทางให้กับนักเรียนได้ โดยต้องคำนึงถึงความ ชัดเจนของท่าทางให้เด็ก รับรู้ถึงความสูงและต่ำของ เสียงได้)	- เพลงลม เพลมพัด - เปียโน - เครื่อง ดนตรี ชนิด ต่างๆ	แบบประเมิน ทักษะการร้อง เพลง

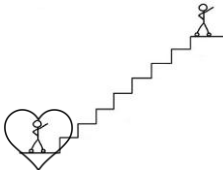
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้
 แผนการสอนสัปดาห์ที่ 10 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
 ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
			<p>ชุดกิจกรรมที่ 8 การคิด สร้างสรรค์ทำทางประกอบ เพลงลมเพ ลมพัด</p> <p>1. ครูขออาสาสมัคร (นักเรียน) ให้ช่วยคิดทำทาง ประกอบเสียงสูง เสียงต่ำ เมื่อได้ทำทางแล้ว ก็ร้อง เพลง และ ทำ ทำ ทาง เคลื่อนไหวประกอบเพลง ลมเพลมพัด</p> <p>ตัวอย่างทำทาง(เสียงสูง)</p> <p>1. เอ้าหัวแตะกันกับเพื่อน 2. เอามือแตะกันกับเพื่อน 3. เอามือจับหัว</p> <p>ตัวอย่างทำทาง(เสียงต่ำ)</p> <p>1. เอามือจับเท้า 2. นอนหงายลงไปที่พื้น 3. เอากันติดกันกับเพื่อน</p>		

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้
 แผนการสอนสัปดาห์ที่ 11 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
 ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อบรรลุการ เรียน		กระบวนการเรียนการ สอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
เสียงที่แตกต่าง กัน 2 เสียง (เสียงสูง – เสียง ต่ำ)	- ความ เข้าใจใน เสียงเพลงที่ มีความสูง – ต่ำโดย สามารถ ปฏิบัติตาม ได้	1. ฟังการ ร้องเพลง และทำ ท่าทางตาม เสียงสูง – ต่ำ 2. การฟัง และ แยกแยะ เสียงสูง – ต่ำ 3. ความคิด สร้างสรรค์	<p>กิจกรรมบันไดहरषा</p> <p>กระดานบันไดहरषา</p> <p>1. ครูชวนนักเรียนร้อง เพลงลมพัดเมือ เพลงจบครูเล่นเป็ยโน เป็นทำนองเพลงต่างๆที่มี เสียงสูงเสียงต่ำแตกต่างกันให้ นักเรียนฟังและทายว่า เพลงที่เล่นเป็นเสียงสูง หรือเสียงต่ำ</p> <p>2. ครูตั้งเงื่อนไขว่าถ้าได้ ยินเสียงสูง ให้ทำ สัญลักษณ์หรือวงกลม ล้อมรอบเด็กที่อยู่บันได ขั้นสูงที่สุด</p> 	กระดาน บันได हरषา	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 11 (ต่อ) วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการ สอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
ใบงานที่ 3 เรื่อง เสียงสูง – ต่ำ			<p>และถ้าได้ยินเพลงที่มีเสียง ต่ำ ให้ทำสัญลักษณ์หรือ วงกลมล้อมรอบเด็กที่อยู่ บนได้ขึ้นต่ำที่สุด</p> <p>1. ครูจากใบงานให้กับ นักเรียนจำนวน 10 ชื่อ (ใบงานที่ 3)</p> <p>3. ครูเล่นบทเพลงต่างๆที่มี ทำนองที่แตกต่างกัน(สูง – ต่ำ)ให้นักเรียนบันทึกลง ใบงาน</p>	- ใบงานท้าย บทเรียน 10 ชื่อ จำนวน 25 ชุด	- ใบงานที่ 3 (การ ฟังและบันทึก บันทึกเสียงสูง – ต่ำ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้
แผนการสอนสัปดาห์ที่ 12 วิชาดนตรีพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ครูผู้สอน นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 60 นาที

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อ บรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
ทบทวนการเรียนรู้ 1. จังหวะช้า – เร็ว 2. เสียงเพลงดัง – เบา 3. เสียงเพลงสูง – ต่ำ 2. ทำข้อสอบหลังเรียน (Post-Test)	1. ความเข้าใจในจังหวะช้า – เร็ว โดยสามารถปฏิบัติตามได้ 2. ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ 3. ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้	1. การฟังการร้องและการเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง	กิจกรรมทบทวนการเรียนรู้ 1. ครูชวนนักเรียนร้องเพลงและเครื่องไหว ในบทเพลง Italian Polka โดยให้นักเรียนทำท่าทางประกอบตามจังหวะช้า – เร็ว 2. ครูชวนนักเรียนร้องเพลงและเครื่องไหว เพลงช้า กับ หู ตามเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา 3. ครูชวนนักเรียนทายเสียงเพลงหรือเครื่องดนตรีที่มีความสูง – ต่ำ และให้นักเรียนช่วยกันทาย กิจกรรม ทำแบบทดสอบหลังเรียน 1. ครูแจกข้อสอบหลังเรียนให้กับนักเรียนเพื่อทำการทดสอบวัดความรู้ทักษะด้านดนตรี จำนวน 10 ข้อ	- แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 25 ชุด	- แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 25 ชุด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ
โดยสามารถปฏิบัติตามได้
ชุดกิจกรรมที่ 6 – 8 กิจกรรมเคลื่อนไหว เพลงลมเพล ลมพัด

1. เนื้อหา เสียงที่แตกต่างกัน 2 เสียง (เสียงสูง – เสียงต่ำ)
2. ทักษะ
 1. ฟังการร้องเพลงและท่าทางตามเสียงสูง – ต่ำ
 2. การฟังและแยกแยะเสียงสูง – ต่ำ
 3. ความคิดสร้างสรรค์
3. ความรู้ ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความสูง – ต่ำโดยสามารถปฏิบัติตามได้
4. สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม
โน้ตเพลงลมเพลลมพัด
5. การประเมินผล
 1. ประเมินจากแบบสังเกตทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายร่างกายได้สัมพันธ์กับท่อนเพลงที่มีความสูง – ต่ำได้
 2. แบบประเมินทักษะการร้องเพลง
6. ขั้นตอนในการทำกิจกรรม
 1. ครูเล่นเปียโนและชวนนักเรียนร้องเพลงลมเพลลมพัด โดยอธิบายวิธีการเดินว่า สามารถเดินไปได้อบๆห้องและเมื่อเพลงจบต้องหยุดนิ่งและตัวตรง เพื่อฟังเสียงเครื่องดนตรีว่าเป็นเสียงสูงหรือต่ำ
 - ท่อนที่ 1 “ลมเพล ลมพัด โบกสะบัดพัดมาไวไว” ให้ท่าทำแขนทั้งสองข้างโบกไปมาซ้ายขวา
 - ท่อนที่ 2 “ลมเพล ลมพัด อะไร ลมเพลลมพัด อะไร ฉันจะบอกให้.....” ให้ท่าทำเอามือป้องไว้ที่หูสลับซ้าย ขวา ให้เหมือนกำลังตั้งใจฟังเสียงที่จะได้ยิน

ครูเพิ่มเงื่อนไขให้กับนักเรียนว่า “ถ้าได้ยินเสียงสูงให้แขนปลายเท้าให้สูงที่สุด , ถ้าได้ยินเสียงต่ำให้นั่งลง” เป็นต้น

7. คำอธิบายกิจกรรม

กิจกรรมเคลื่อนไหวเพลง ลมเพ ลมพัด เป็นกิจกรรมเคลื่อนไหวที่สอดแทรกการฟัง การร้องระดับเสียงที่มีความสูงต่ำ โดยครูสามารถเลือกเครื่องดนตรีที่มีเสียงสูง หรือเสียงต่ำที่มีความแตกต่างกัน ให้นักเรียนระบุความต่างของเสียง จากนั้นครูชักชวนนักเรียนให้สร้างสรรค์ท่าทางการเคลื่อนไหว ด้วยตนเอง หรือครูสามารถเป็นคนกำหนดท่าทางให้มีความแตกต่างระหว่างเสียงสูงหรือเสียงต่ำได้

เพลงที่ 3 เพลงลมเพ ลมพัด

ลมเพ ลมพัด

เนื้อร้อง ไม่ทราบผู้ประพันธ์
เรียบเรียง ธวัชชัย นาควงษ์

ลม เพ ลม เพ ลม พัด โบก สะ -

บัด พัด มา ไว ไว ลม เพ ลม พัด อะ ไร ลม

เพ ลม พัด อะ ไร ฉัน จะ บอก ให้

8. กิจกรรมเสนอแนะ**8.1 ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.3 วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี)

ใบงานที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง – ต่ำ โดยสามารถปฏิบัติตามได้

กิจกรรมที่ 3

ให้นักเรียนฟังและวงกลม ล้อมรอบตัวอักษรในรูปต่อไปนี้ตามเสียงสูงที่สุด (เสียงสูง) หรือเสียงต่ำที่สุด (เสียงต่ำ)

1 a 2 i 3 e 4 u 5 o 6 o 7 a 8 e 9 a 10 a

แบบประเมินใบงานที่ 3 การฟังและแยกแยะความต่างของเสียงสูง – ต่ำ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนรุ่งอรุณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

นักเรียนคนที่	คะแนนที่ได้	นักเรียนคนที่	คะแนนที่ได้
1		14	
2		15	
3		16	
4		17	
5		18	
6		19	
7		20	
8		21	
9		22	
10		23	
11		24	
12		25	
13			

เกณฑ์การประเมิน

9 – 10 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีมาก 3 – 5 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้
6 – 8 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี 2 คะแนน ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง

20																
21																
22																
23																
24																
25																

เกณฑ์การประเมินผล

13 – 15	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก	6 – 9	คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
10 – 12	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี	5	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการร้องเพลง

ลำดับ ที่	รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	คุณภาพ ของจังหวะ	ร้องได้ ถูกต้องตาม จังหวะของ บทเพลงอยู่ ในเกณฑ์ดี มาก	ร้องได้ถูกต้อง ตามจังหวะ ของบทเพลง อยู่ในเกณฑ์ดี	ร้องได้ถูกต้อง ตามจังหวะของ บทเพลงอยู่ใน ระดับปานกลาง	ร้องตาม จังหวะของ บทเพลงได้ น้อย	ร้องตาม จังหวะ ของบท เพลงได้ น้อยมาก
2	คุณภาพ ของ ทำนอง	ร้องได้ ถูกต้องตาม ทำนองและ ระดับเสียง อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก	ร้องได้ ถูกต้องตาม ทำนองและ ระดับเสียงดี	ร้องได้ถูกต้อง ตามทำนอง และระดับ เสียงอยู่ใน ระดับปาน กลาง	ร้องได้ ถูกต้องตาม ทำนองและ ระดับเสียง ได้น้อย	ร้องได้ ถูกต้อง ตาม ทำนอง และ ระดับ เสียงได้ น้อยมาก
3	เคลื่อนไหว ประกอบ การร้อง เพลง	สามารถ เคลื่อนไหว และออก เสียงร้องได้ อย่าง คล่องแคล่ว ดีมาก	สามารถ เคลื่อนไหว และออก เสียงร้องได้ อย่าง คล่องแคล่วดี	สามารถ เคลื่อนไหว และออกเสียง ร้องได้ปาน กลาง	สามารถ เคลื่อนไหว และออก เสียงร้องได้ น้อย	สามารถ เคลื่อนไหว และ ออก เสียงร้อง ได้น้อย มาก

ภาคผนวก จ

บรรยายกาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีพื้นฐาน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

กิจกรรมเล่นผ้าหลบฝน
เพลง จะหยุดรถไฟ

กิจกรรมซำกับหนู
เพลงซำกับหนู

กิจกรรมเล่นเครื่องดนตรี
เพลงซำกับหนู

กิจกรรมฝึกการฟัง
ระดับเสียงสูง – ต่ำ

กิจกรรมการทำแบบฝึก
ท้ายหน่วยการเรียนรู้

ภาคผนวก ข
สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Ban Somsdejchaopraya Rajabhat University

This is to certify that

MR. CHETTIHAPHONG ROTRUDEE

Achieved BSRU-TEST of English Proficiency (BSRU – TEP) level

C1

Given on 17th July 2017

Linda Gainma

(Asst. Prof. Dr. Linda Gainma)
President

No. CEFR.14320311/2560

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายเชษฐพงศ์ รอดฤดี
วันเกิด	วันที่ 14 เดือน กรกฎาคม พ.ศ.2526
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	72/164 หมู่บ้านอากาศ 2 ซอย 23 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73170
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูดนตรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	391 ถนนพระราม 2 ซอย 33 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ธุรกิจดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2545	หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล